Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/2643

2025 12 29

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2025/2643

2025 m. gruodžio 16 d.

kuriuo sukuriama Europos gynybos pramonės programa ir priemonių sistema savalaikiam gynybos produktų prieinamumui ir tiekimui užtikrinti (EGPP reglamentas)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnio 1 dalį, 173 straipsnio 3 dalį, 212 straipsnio 2 dalį ir 322 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos Audito Rūmų nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([2]),

atsižvelgdami į Europos regionų komiteto nuomonę ([3]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([4]),

kadangi:

(1) vėl vykstantys intensyvūs karo veiksmai, kuriuos sukėlė neišprovokuotas ir nepateisinamas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, neigiamai veikia Sąjungos ir valstybių narių saugumą, todėl reikia gerokai padidinti valstybių narių gebėjimą stiprinti savo gynybos pajėgumus. Dėl ilgam laikui pablogėjusios regioninės ir pasaulinės saugumo padėties reikia iš esmės keisti mastą ir greitį, kuriuo Europos gynybos technologinė ir pramoninė bazė (EGTPB) gali plėtoti ir sukurti visą karinių pajėgumų spektrą;

(2) 2022 m. kovo 11 d. Versalyje susitikę Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovai įsipareigojo stiprinti Europos gynybos pajėgumus. Jie susitarė didinti savo išlaidas gynybai, stiprinti bendradarbiavimą vykdant bendrus projektus ir gynybos pajėgumų bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus, šalinti trūkumus, skatinti inovacijas ir stiprinti bei plėtoti Europos gynybos pramonę;

(3) 2022 m. gegužės 18 d. Komisija ir Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) pateikė Bendrą komunikatą dėl investicijų gynybos srityje spragų analizės ir tolesnių veiksmų, kuriame pabrėžiama, kad Sąjungos gynybos srityje esama finansinių, pramoninių ir pajėgumų spragų;

(4) savo 2023 m. gruodžio 14–15 d. išvadose Europos Vadovų Taryba, apsvarsčiusi darbą, atliktą įgyvendinant 2022 m. kovo 11 d. Versalio deklaraciją bei 2022 m. kovo 21 d. Tarybos patvirtintą Saugumo ir gynybos strateginį kelrodį, pabrėžė, kad reikia nuveikti daugiau, kad būtų pasiekti Sąjungos tikslai padidinti gynybos parengtį. Norint pasiekti tokią parengtį ir apginti Sąjungą, būtina stipri, atspari, novatoriška ir konkurencinga Europos gynybos pramonė;

([1]) OL C, C/2025/805, 2025 1 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/805/oj.
([2]) OL C, C/2024/4662, 2024 8 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4662/oj.
([3]) OL C, C/2025/1705, 2025 3 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1705/oj.
([4]) 2025 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2025 m. gruodžio 8 d. Tarybos sprendimas.

(5) 2023 m. liepos 20 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (ES) 2023/1525 ([5]), kuriuo siekiama skubiai remti Europos gynybos pramonės gamybos pajėgumų didinimą, užtikrinti tiekimo grandinių saugumą, sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingoms viešųjų pirkimų procedūroms, spręsti gamybos pajėgumų trūkumo problemą ir skatinti investicijas. 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (ES) 2023/2418 ([6]), kuriuo siekiama remti valstybių narių bendradarbiavimą viešųjų pirkimų etape, kad taikant bendradarbiaujamuosius metodus būtų pašalinti skubiausiai šalintini ir svarbiausi trūkumai, visų pirma trūkumai, atsiradę reaguojant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą;

(6) reglamentai (ES) 2023/1525 ir (ES) 2023/2418 buvo sumanyti kaip skubaus reagavimo ir trumpalaikės programos, kurios baigia galioti atitinkamai 2025 m. birželio 30 d. ir 2025 m. gruodžio 31 d.;

(7) šis reglamentas turėtų būti grindžiamas reglamentais (ES) 2023/1525 ir (ES) 2023/2418 ir jame jų logika turėtų būti toliau taikoma laikantis labiau ilgalaikės ir struktūrinės perspektyvos, tuo tikslu 2025–2027 m. laikotarpiu nuolat ir laiku teikiant nuspėjamą finansinę paramą siekiant stiprinti EGTPB konkurencingumą, gebėjimą reaguoti ir pajėgumą, kad būtų užtikrintas gynybos produktų prieinamumas ir tiekimas. Atsižvelgiant į dabartinę saugumo padėtį, būtina išplėsti tą Sąjungos paramą siekiant paskatinti valstybių narių bendradarbiavimą viešųjų pirkimų tvarka įsigyjant įvairesnio pobūdžio gynybos įrangos;

(8) 2022 m. birželio 23 d. Europos Vadovų Taryba nusprendė suteikti šalies kandidatės statusą Ukrainai, kuri išreiškė tvirtą valią susieti atstatymo veiksmus su reformomis, vykdytinomis siekiant narystės Europos Sąjungoje. 2023 m. gruodžio 15 d. Europos Vadovų Taryba nusprendė pradėti stojimo derybas su Ukraina ir paskelbė, kad Sąjunga ir jos valstybės narės tebėra pasiryžusios ilguoju laikotarpiu kartu su partneriais prisidėti prie saugumo įsipareigojimų Ukrainai – tai padės jai gintis, priešintis destabilizavimo pastangoms ir atgrasyti nuo agresijos veiksmų ateityje. Tvirta parama Ukrainai yra vienas iš svarbiausių Sąjungos prioritetų ir tinkamas atsakas į tvirtą Sąjungos politinį įsipareigojimą remti Ukrainą tol, kol reikės;

(9) Rusijos agresijos karo padaryta žala Ukrainos ekonomikai, visuomenei ir infrastruktūrai, visų pirma žala, padaryta Ukrainos gynybos technologinei ir pramoninei bazei (toliau – Ukrainos GTPB), reiškia, kad Ukrainos GTPB atkurti reikia visapusiškos paramos. Tokia parama labai svarbi siekiant suteikti Ukrainai pajėgumą išlaikyti esmines valstybės funkcijas, taip prisidedant prie greito šalies atsigavimo, atstatymo ir modernizavimo, Ukrainos GTPB integravimosi į EGTPB, ir prie Ukrainos GTPB pritaikymo, kad ji atitiktų Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau – NATO) standartus ir kitus aktualius standartus. Stipri Ukrainos GTPB yra labai svarbi siekiant užtikrinti ilgalaikį Ukrainos saugumą ir ją atstatyti;

(10) Sąjunga turėtų finansiškai remti veiksmus, kuriais remiamas Ukrainos GTPB stiprinimas. Visų pirma, paramos Ukrainai priemone pagal šį reglamentą valstybėms narėms turėtų būti suteikta paskatų bendradarbiauti su Ukraina ir Ukrainos GTPB siekiant didinti Ukrainos gynybos produktų gamybos pajėgumus ir skatinti bendradarbiaujamuosius gynybos produktų viešuosius pirkimus iš Ukrainos GTPB. Ta parama papildo paramą, teikiamą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/792 ([7]) nustatytą Ukrainos priemonę, ir karinę pagalbą, Ukrainai teikiamą pagal Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/509 ([8]) nustatytą Europos taikos priemonę ir valstybių narių dvišalės pagalbos pagrindu. Ji taip pat dera su nuolatine ir tvirta Sąjungos parama Ukrainos nepriklausomybei, suverenitetui ir teritoriniam vientisumui atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas;

([5]) 2023 m. liepos 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1525 dėl paramos šaudmenų gamybai (ASAP) (OL L 185, 2023 7 24, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

([6]) 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2418, kuriuo nustatoma priemonė Europos gynybos pramonei stiprinti vykdant bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus (EDIRPA) (OL L, 2023/2418, 2023 10 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([7]) 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/792, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė (OL L, 2024/792, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([8]) 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528 (OL L 102, 2021 3 24, p. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

(11) Rusija turi būti laikoma visiškai atsakinga už didžiulę žalą, padarytą dėl jos agresijos karo prieš Ukrainą, kuris yra akivaizdus Jungtinių Tautų Chartijos pažeidimas, ir ją atlyginti. Sąjunga ir jos valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su kitais tarptautiniais partneriais, turėtų toliau siekti to tikslo, laikydamosi Sąjungos ir tarptautinės teisės, atsižvelgdamos į tai, kad Rusija šiurkščiai pažeidė Jungtinių Tautų Chartijos 2 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą draudimą naudoti jėgą ir valstybės atsakomybės už tarptautiniu mastu vykdomus neteisėtus veiksmus principą, įskaitant pareigą atlyginti finansiškai įvertinamą žalą. Koordinuojant veiksmus su tarptautiniais partneriais buvo padaryta pažanga sprendžiant, kaip privačių subjektų turimos ypatingosios pajamos, tiesiogiai gaunamos iš Rusijos valstybės turto imobilizavimo, galėtų būti nukreiptos Ukrainai, įskaitant Ukrainos GTPB, remti, laikantis taikytinų sutartinių įsipareigojimų ir Sąjungos bei tarptautinės teisės. Papildomos paramos šaltinis galėtų būti Sąjungai perduoti centrinių vertybinių popierių depozitoriumų ypatingųjų grynųjų pinigų likučiai, susidarantys dėl nenumatytų ir ypatingųjų pajamų, gaunamų iš Rusijos valstybės turto imobilizavimo ar bet kokių kitų atitinkamų Sąjungos ribojamųjų priemonių;

(12) G7 vadovams tvirtai įsipareigojus padėti Ukrainai patenkinti savo neatidėliotinus trumpojo laikotarpio finansavimo poreikius ir remti jos ilgojo laikotarpio atsigavimo ir atstatymo prioritetus, 2024 m. spalio 28 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (ES) 2024/2773 ([9]), kuriuo sukuriamas skolinimo Ukrainai bendradarbiavimo mechanizmas ir Ukrainai suteikiama išskirtinė makrofinansinė pagalba. Reglamente (ES) 2024/2773 nustatyta, kad į susitarimo memorandumą dėl politikos sąlygų, su kuriomis susiejama ta makrofinansinė pagalba, įtraukiamas įsipareigojimas skatinti bendradarbiavimą su Sąjunga Ukrainos gynybos pramonės atsigavimo, atstatymo ir modernizavimo srityje, laikantis Sąjungos programų, kuriomis siekiama atkurti, atstatyti ir modernizuoti Ukrainos GTPB ir kitų atitinkamų Sąjungos programų tikslų;

(13) su Ukraina turėtų būti sudarytas finansavimo susitarimas, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 ([10]) (toliau – Finansinis reglamentas) 114 straipsnio 2 dalyje, kad būtų galima įgyvendinti šiame reglamente nustatytus veiksmus, susijusius su Ukraina arba su Ukrainoje įsisteigusiais teisės subjektais, gaunančiais Sąjungos finansavimą. Finansavimo susitarimu su Ukraina kartu su sutartimis ir susitarimais, pasirašytais su Ukrainoje įsisteigusiais teisės subjektais, gaunančiais Sąjungos lėšas, turėtų būti užtikrinta, kad būtų laikomasi Finansinio reglamento 129 straipsnyje nustatytų pareigų;

(14) siekiant finansuoti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 173 straipsniu grindžiamus veiksmus, kurių tikslas – stiprinti EGTPB konkurencingumą ir parengtį, ir SESV 212 straipsniu grindžiamus veiksmus, kurių tikslas – prisidėti prie Ukrainos GTPB atkūrimo, atstatymo ir modernizavimo, atsižvelgiant į galimą būsimą jos integravimąsi į EGTPB, šiuo reglamentu turėtų būti nustatyta Europos gynybos pramonės programa (toliau – Programa), kurioje būtų nustatytos Sąjungos finansinės paramos teikimo pagal SESV 173 straipsnį sąlygos, ir paramos Ukrainai priemonė, kurioje būtų nustatytos specialiosios Sąjungos finansinės paramos teikimo pagal SESV 212 straipsnį sąlygos;

(15) Programa turėtų derėti su gynybos pajėgumų prioritetais, dėl kurių bendrai susitarė valstybės narės pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką (toliau – BUSP), valstybių narių bendradarbiavimu nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (toliau – PESCO), nustatyto Tarybos sprendimu (BUSP) 2017/2315 ([11]), kontekste, Europos gynybos agentūros (EGA) iniciatyvomis bei projektais ir Sąjungos civiline ir karine pagalba Ukrainai. Programa turėtų būti deramai atsižvelgiama į atitinkamą NATO ir kitų partnerių veiklą, kai tokia veikla atitinka Sąjungos saugumo ir gynybos interesus;

([9]) 2024 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2773, kuriuo sukuriamas skolinimo Ukrainai bendradarbiavimo mechanizmas ir Ukrainai suteikiama išskirtinė makrofinansinė pagalba (OL L, 2024/2773, 2024 10 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2773/oj).

([10]) 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([11]) 2017 m. gruodžio 11 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2017/2315, kuriuo nustatomas nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas (PESCO) ir nustatomas dalyvaujančių valstybių narių sąrašas (OL L 331, 2017 12 14, p. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj).

(16) šiuo reglamentu turėtų būti nustatytas 2025–2027 m. laikotarpio finansinis paketas, kurį Europos Parlamentas ir Taryba metinės biudžeto sudarymo procedūros metu laikytų svarbiausia orientacine suma, kaip tai suprantama 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ([12]), 18 punkte. Tikslinga leisti Programai ir paramos Ukrainai priemonei skirti papildomų finansinių išteklių, be kita ko, valstybių narių papildomais įnašais;

(17) 2020 m. liepos mėn. išvadose Europos Vadovų Taryba nurodė, kad daugiametės finansinės programos (toliau – DFP) sektorių programų trukmė paprastai turėtų būti suderinta su 2021–2027 m. DFP laikotarpiu. Pasibaigus 2021–2027 m. DFP, Sąjungos finansavimas sektorių programoms priklausys nuo derybų dėl kitos DFP, taikytinos nuo 2028 m., rezultatų;

(18) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060 ([13]) 73 straipsnio 4 dalyje numatytomis galimybėmis galima naudotis, jei projektas atitinka tame reglamente nustatytas taisykles ir Europos regioninės plėtros fondo bei „Europos socialinio fondo +“ taikymo sritį, kaip nustatyta atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentuose (ES) 2021/1058 ([14]) ir (ES) 2021/1057 ([15]). Tai visų pirma galėtų būti taikoma tais atvejais, kai gaminant atitinkamus gynybos produktus susiduriama su specifiniu rinkos nepakankamumu arba neoptimalia investavimo aplinka valstybių narių teritorijose, visų pirma pažeidžiamose ir atokiose vietovėse, ir tokie ištekliai padeda siekti programos, iš kurios jie perkeliami, tikslų. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 24 straipsnį Komisija turi įvertinti valstybės narės pateiktas iš dalies pakeistas nacionalines programas ir per du mėnesius po iš dalies pakeistos programos pateikimo pateikti pastabas;

(19) kadangi reikia, kad į konkurencingumą, gebėjimą reaguoti bei EGTPB gebėjimą užtikrinti savalaikį gynybos produktų prieinamumą ir tiekimą, taip pat į Ukrainos GTPB atkūrimą, atstatymą ir modernizavimą būtų investuojama geriau ir kartu, valstybės narės, Sąjungos institucijos, įstaigos ir agentūros, trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos, tarptautinės finansų įstaigos ir kitos trečiosios šalys turėtų galėti prisidėti prie Programos ir paramos Ukrainai priemonės įgyvendinimo. Tokie įnašai turėtų būti įgyvendinami laikantis tų pačių taisyklių ir sąlygų ir turėtų būti laikomi išorės asignuotosiomis pajamomis, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies a, d arba e punkte, ir turėtų būti nurodyti metinėje biudžeto procedūroje laikantis Finansinio reglamento. Valstybės narės turėtų turėti galimybę lanksčiai nuspręsti, kaip paskirstyti Programai arba paramos Ukrainai priemonei skirtas sumas. Valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti leisti naudotis tomis lėšomis visiems subjektams, atitinkantiems finansavimo pagal šį reglamentą reikalavimus, kad jos būtų naudingos tik atitinkamoms valstybėms narėms arba papildomai naudingos kitoms valstybėms narėms arba, kai aktualu, Ukrainai. Tas lankstumas yra labai svarbus siekiant užtikrinti veiksmingiausią išteklių naudojimą, kad būtų galima skirti finansavimą ten, kur jo labiausiai reikia.

(20) valstybės narės turėtų turėti galimybę pasinaudoti Reglamentu (ES) 2021/1060 suteikiamu lankstumu įgyvendindamos joms pagal pasidalijamojo valdymo principą skirtus asignavimus. Todėl turėtų būti įmanoma perkelti tam tikro lygio finansavimą iš pagal pasidalijamojo valdymo principą skirtų asignavimų į Programą ar paramos Ukrainai priemonę ir atvirkščiai, laikantis Reglamente (ES) 2021/1060 nustatytų sąlygų. Turėtų būti įmanoma išteklius, kurie iki 2028 m. pabaigos lieka nepaskirti, atitinkamos valstybės narės prašymu grąžinti į vieną ar daugiau atitinkamų šaltinių programų, laikantis Reglamente (ES) 2021/1060 nustatytų sąlygų;

([12]) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

([13]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([14]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo (OL L 231, 2021 6 30, p. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([15]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 231, 2021 6 30, p. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

(21) pagal Programą siekiamais tikslais didinti EGTPB konkurencingumą ir parengtį inicijuojant ir spartinant pramonės pritaikymą prie struktūrinių pokyčių, kuriuos lemia kintanti saugumo aplinka, be kita ko, siekiant užtikrinti gynybos produktų tiekimo saugumą visoje Sąjungoje, gali būti prisidedama prie Sąjungos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos skatinimo, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/241 ([16]). Todėl turėtų būti numatyta nuostata, pagal kurią pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę remiamus valstybių narių įnašus būtų galima naudoti pramonės stiprinimo veiksmams pagal šį reglamentą remti. Šia galimybe turėtų būti naudojamasi tiek, kiek ji padeda siekti Reglamento (ES) 2021/241 4 straipsnyje nustatytų tikslų. Siekiant užtikrinti, kad reformos ir investicijos, kurių imtasi pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, būtų įgyvendinamos tvariai, labai svarbu taikyti reikšmingos žalos nedarymo principą, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 ([17]) 17 straipsnyje. Visų pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę remiamų priemonių turi būti imamasi laikantis taikytinos Sąjungos ir nacionalinės aplinkos *acquis*, visų pirma susijusios su poveikio aplinkai vertinimu ir gamtos apsauga. Tuo pat metu kai kurie galutiniai gynybos produktai dėl savo pobūdžio gali tiesiogiai ar netiesiogiai kenkti aplinkai. Todėl taikyti reikšmingos žalos nedarymo principą valstybių narių įnašams, kuriais remiami su tais produktais susiję pramonės stiprinimo veiksmai, gali būti neįmanoma. Be to, gali būti tikslinga reikšmingos žalos nedarymo principo netaikyti tais atvejais, kai remiami pramonės stiprinimo veiksmai yra susiję su gynybos produktais arba komponentais ar žaliavomis, skirtais arba naudojamais vien tik gynybos produktams gaminti. Iš tiesų, Sąjunga susidūrė su itin staigiu savo saugumo padėties pablogėjimu, dėl kurio padidėjo grėsmės Sąjungai lygis. Todėl reikia daryti neatidėliotinas ir didžiules investicijas į EGTPB atsparumą bei jos masto didinimą ir juos remti, kad būtų sustiprintas jos gebėjimas pasirengti būsimoms tiekimo krizėms ir užtikrinti savalaikį gynybos produktų prieinamumą ir tiekimą visoje Sąjungoje. Esant dabartinei situacijai, tai yra viršesnis visuomenės saugumo tikslas, turintis pirmenybę kitų motyvų atžvilgiu. Šiomis aplinkybėmis būtina užkirsti kelią bet kokiems sutrikimams gynybos tiekimo grandinėse, visų pirma sudarant sąlygas tam, kad su gynybos produktais, komponentais ir žaliavomis susiję pramonės stiprinimo veiksmai, kai tikslinga, galėtų būti remiami be apribojimų, susijusių su reikšmingos žalos nedarymo principo taikymu. Todėl tais atvejais, kai valstybės narės naudoja savo pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę remiamą savanorišką įnašą pramonės stiprinimo veiksmams pagal šį reglamentą, tiems veiksmams neturėtų būti taikomas reikšmingos žalos nedarymo principas, jeigu atitinkama valstybė narė susitarime dėl įnašo su Komisija pagrindžia, jog neįmanoma arba netikslinga užtikrinti, kad tokios rūšies veikla, kurią ketinama remti pagal šį reglamentą, atitiktų reikšmingos žalos nedarymo principą;

(22) trečiosios valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, turėtų galėti dalyvauti Programoje kaip asocijuotosios valstybės, bendradarbiaudamos pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą ([18]), kuriame numatyta, kad programos įgyvendinamos remiantis pagal tą susitarimą priimtu sprendimu;

(23) kadangi šio reglamento tikslas yra didinti Sąjungos ir Ukrainos gynybos pramonės konkurencingumą ir veiksmingumą ir, siekiant užtikrinti gyvybinių Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesų apsaugą, pasinaudoti pagal Programą ir pagal paramos Ukrainai priemonę teikiama Sąjungos finansine parama, tokios finansinės paramos gavėjai turėtų būti teisės subjektai, kurie yra įsisteigę ir savo vykdomojo valdymo struktūras turi Sąjungoje, asocijuotosiose valstybėse arba Ukrainoje ir kurie veiksmo vykdymo tikslais naudoja valstybės narės, asocijuotosios valstybės arba Ukrainos teritorijoje esančią infrastruktūrą, objektus, turtą ir išteklius. Be to, tokios finansinės paramos gavėjai neturėtų būti kontroliuojami neasocijuotosios trečiosios valstybės, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjekto. Tame kontekste kontrolė turėtų būti suprantama kaip gebėjimas tiesiogiai arba netiesiogiai daryti teisės subjektui lemiamą įtaką per vieną ar daugiau tarpinių teisės subjektų. Kai tokios finansinės paramos gavėjos bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų tikslu yra valstybės narės, asocijuotosios valstybės arba Ukraina, viešųjų pirkimų sutarčių rangovams ir subrangovams turėtų būti taikomi lygiaverčiai kriterijai, siekiant užtikrinti, kad jiems būtų taikomos tos pačios sąlygos, kartu atsižvelgiant į tai, kad tie rangovai ir subrangovai nėra Sąjungos lėšų gavėjai;

([16]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([17]) 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

([18]) OL L 1, 1994 1 3, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

(24) tinkamumo kriterijais turėtų būti atsižvelgiama į esamas tiekimo grandines ir bendradarbiavimą pramonės srityje su neasocijuotosiomis trečiosiomis valstybėmis, išskyrus Ukrainą, ir turėtų būti sudarytos sąlygos įvykdyti pajėgumų reikalavimus. Todėl bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai, kuriuose dalyvauja vienas subrangovas, kuriam skiriama 15–35 % sutarties vertės ir kuris nėra įsisteigęs arba neturi savo vykdomojo valdymo struktūrų Sąjungoje, asocijuotojoje valstybėje arba, kai aktualu, Ukrainoje, tam tikromis sąlygomis turėtų atitikti finansavimo pagal Programą ir paramos Ukrainai priemonę reikalavimus;

(25) tam tikromis aplinkybėmis turėtų būti galima nukrypti nuo principo, kad pagal šią Programą remiamame veiksme dalyvaujantys teisės subjektai naudotų valstybės narės ar asocijuotosios valstybės teritorijoje esančią infrastruktūrą, objektus, turtą ir išteklius ir kad jie nebūtų kontroliuojami neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų. Tokiomis aplinkybėmis Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje įsisteigęs teisės subjektas, naudojantis už valstybės narės ar asocijuotosios valstybės teritorijos ribų esančią infrastruktūrą, objektus, turtą ar išteklius arba kontroliuojamas neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto, turėtų galėti dalyvauti kaip lėšų gavėjas, jei tenkinamos griežtos sąlygos, susijusios su Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesais, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi, kaip nustatyta BUSP pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) V antraštinę dalį, be kita ko, susijusiais su EGTPB stiprinimu. Panašios nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų būti numatytos dėl veiksmų, remiamų pagal paramos Ukrainai priemonę, kad būtų galima naudotis už valstybės narės arba Ukrainos teritorijos ribų esančia infrastruktūra, objektais, turtu ar ištekliais ir kad galėtų dalyvauti Sąjungoje įsisteigę ir trečiosios valstybės, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjekto kontroliuojami teisės subjektai;

(26) Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje įsisteigę ir neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto kontroliuojami teisės subjektai turėtų atitikti reikalavimus būti lėšų gavėjais, jei prieš priimant sprendimą skirti Sąjungos finansavimą Komisijai pateikiamos ir įvertinamos garantijos, patvirtintos pagal valstybės narės arba asocijuotosios valstybės, kurioje jie yra įsisteigę, nacionalines procedūras. Tokios garantijos turėtų būti suteikiamos tik tuo atveju, jei visu veiksmo vykdymo laikotarpiu įvykdomos ir tenkinamos griežtos sąlygos, susijusios su Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesais, kaip nustatyta BUSP pagal ES sutarties V antraštinę dalį. Komisija turėtų informuoti valstybes nares, posėdžiaujančias kaip komitetas, apie teisės subjektus, kurie po tokio įvertinimo laikomi atitinkančiais reikalavimus. Informacija, susijusi su vėlesniu tinkamumo finansuoti vertinimu, atliekamu dėl, *inter alia*, pranešimo apie nuosavybės pasikeitimą įgyvendinimo metu, taip pat bus perduodama valstybėms narėms, posėdžiaujančioms kaip komitetas, siekiant užtikrinti, kad būtų skaidriai stebima, ar nuolat laikomasi tinkamumo sąlygų. Neasocijuotųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų kontroliuojamų subjektų dalyvavimas neturėtų prieštarauti šio reglamento tikslams. Paramos Ukrainai priemonės tikslais tokios taisyklės dėl tinkamumo turėtų būti taikomos teisės subjektams, įsisteigusiems Sąjungoje ir kontroliuojamiems neasocijuotosios trečiosios valstybės, kuri nėra Ukraina, arba kitos trečiosios valstybės subjekto;

(27) siekiant padidinti EGTPB konkurencingumą, skatinti Ukrainos GTPB atkūrimą, atstatymą ir modernizavimą ir užtikrinti, kad gynybos produktai iš tų gynybos technologinių ir pramoninių bazių būtų prieinami ir tiekiami laiku, svarbu nustatyti minimalius reikalavimus dėl Sąjungoje ir asocijuotosiose valstybėse arba, kai aktualu, Ukrainoje sukuriamos vertės. Tai padidins Sąjungos paramos pagal Programą ir paramos Ukrainai priemonę veiksmingumą. Todėl Sąjungos finansavimu pagal Programą arba paramos Ukrainai priemonę remiamų veiksmų atveju komponentų, kurių kilmės šalis yra ne Sąjunga ir asocijuotosios valstybės arba, kai aktualu, Ukraina, kaina turėtų neviršyti 35 % numatomos galutinio produkto arba produkto, kurio gamybos pajėgumų didinimas remiamas Sąjungos finansavimu, komponentų kainos. Tikslai, kurių siekiama pagal šį reglamentą, bus pasiekti dar veiksmingiau, jei tų komponentų kaina bus mažesnė už tą 35 % ribą. Sąjungos lėšų gavėjai raginami siekti palaipsniui mažinti tą procentinę dalį naujuose produktuose. Žaliavos komponentais nelaikomos;

(28) atsižvelgiant į poreikį apsaugoti valstybių narių ginkluotųjų pajėgų operatyvinius pajėgumus ir užtikrinti jų gebėjimą naudoti gynybos produktus, kuriuos apima pagal Programą vykdomas veiksmas, be trečiųjų valstybių nustatytų apribojimų, būtina nustatyti papildomus reikalavimus, susijusius su galimybe nuspręsti dėl tokių gynybos produktų koncepcijos nustatymo, pritaikymo ir raidos. Todėl Sąjungos lėšų gavėjams arba, kai aktualu, rangovui arba rangovų konsorciumui neturėtų būti taikomi neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų nustatyti teisiniai ar sutartiniai apribojimai, darantys poveikį jų galimybei nuspręsti dėl gynybos produktų koncepcijos nustatymo, pritaikymo ir raidos, be kita ko, dėl komponentų, kuriems taikomi neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų nustatyti apribojimai, pakeitimo arba pašalinimo. Atsižvelgiant į dabartinę geopolitinę padėtį, išimties tvarka ir laikinai turėtų būti numatyta konkreti tikslinė nukrypti nuo to reikalavimo leidžianti nuostata dėl šaudmenų ir raketų gamybos pramonės pajėgumų didinimo. Pagal tokią nukrypti leidžiančią nuostatą turėtų būti suteikta galimybė Sąjungos lėšų gavėjams arba atitinkamoms atitinkamų valstybių narių valdžios institucijoms pateikti Komisijai teisiškai privalomą atitinkamos neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto įsipareigojimą, kad tiems gavėjams bus suteikta ta galimybė nuspręsti. Gavėjai turėtų imtis visų priemonių užtikrinti, kad tas įsipareigojimas būtų įgyvendintas. Jei gavėjai, nepaisant jų pastangų, negali gauti tokios galimybės nuspręsti, bus imamasi taisomųjų priemonių pagal Finansinį reglamentą, visų pirma jo 132 straipsnį;

(29) siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant šį reglamentą būtų laikomasi Sąjungos ir jos valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų, veiksmai, susiję su produktais ar technologijomis, kurių naudojimas, kūrimas ar gamyba yra draudžiami pagal taikomą tarptautinę teisę, neturėtų atitikti finansavimo pagal Programą ar pagal paramos Ukrainai priemonę reikalavimų;

(30) finansinė parama pagal Programą ir paramos Ukrainai priemonę turėtų būti teikiama, laikantis Finansinio reglamento, veiksmams, kuriais prisidedama prie EGTPB konkurencingumo, gebėjimo reaguoti ir pajėgumo stiprinimo arba Ukrainos GTPB atkūrimo, atstatymo ir modernizavimo, kad būtų užtikrintas savalaikis gynybos produktų prieinamumas ir tiekimas, pavyzdžiui, teisės subjektų bendradarbiavimui vykdant bendradarbiaujamuosius gynybos produktų viešuosius pirkimus, ir veiksmams, kuriais siekiama paspartinti prisitaikymą prie gynybos produktų, komponentų ir atitinkamų žaliavų gamybos pajėgumų struktūrinių pokyčių. Tai galėtų apimti gynybos produktų rezervavimo koordinavimą pramonėje, gynybos produktų gamyboje dalyvaujančių įmonių galimybes gauti finansavimą, gamybos pajėgumų rezervavimą (nuolatinės parengties infrastruktūrą) arba nebetinkamų produktų atnaujinimo pramoninius procesus, esamų tos srities gamybos pajėgumų plėtrą, optimizavimą, modernizavimą, atnaujinimą ar paskirties keitimą arba naujų gamybos pajėgumų sukūrimą. Be to, tai galėtų apimti keletą papildomų rėmimo veiksmų, atitinkančių šio reglamento tikslus, pavyzdžiui, darbuotojų mokymą, perkvalifikavimą ar kvalifikacijos kėlimą;

(31) atsižvelgiant į dabartinį geopolitinį kontekstą, visų pirma į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, norint apsaugoti gyvybinius Sąjungos saugumo interesus, reikia priimti specialias gynybos produktų viešųjų pirkimų priemones, kuriomis būtų siekiama skatinti EGTPB konkurencingumą ir užtikrinti savalaikį iš EGTPB įsigyjamų gynybos produktų prieinamumą ir tiekimą visoje Sąjungoje. Kad būtų apsaugoti gyvybiniai Sąjungos saugumo interesai, tose priemonėse taip pat turėtų dalyvauti Ukraina ir šalys, kurios yra Europos Ekonominės erdvės narės, ne tik dėl jų geografinės padėties ir dėl to, kad Ukraina tiesiogiai susiduria su tebesitęsiančiu Rusijos agresijos karu, bet ir dėl jų glaudžios partnerystės su Sąjunga viešųjų pirkimų srityje, kaip nurodyta visų pirma Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarime ([19]) ir Europos ekonominės erdvės susitarime;

(32) kadangi svarbu sumažinti bet kokį rinkos iškraipymą, Komisija turėtų turėti galimybę susigrąžinti pelną, gautą iš sėkmingų pramonės stiprinimo veiksmų, remiamų iš Sąjungos biudžeto, vadovaujantis proporcingumo principu. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 195 straipsnio 2 dalies, susigrąžinant tokį pelną turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama į visas gautas pajamas, įskaitant pajamas, gautas ne tik dėl pačios Sąjungos paramos, bet ir dėl valstybių narių, Ukrainos ir trečiųjų valstybių paramos veiksmui. Susigrąžintas pelnas turėtų būti pakartotinai panaudojamas, kad padėtų pasiekti šio reglamento tikslus;

([19]) OL L 161, 2014 5 29, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

(33) gynybos pramonės sektorius veikia ne pagal įprastas taisykles ir verslo modelius, kurie galioja labiau tradicinėse rinkose. Paklausa kyla beveik išimtinai iš valstybių, kurios kontroliuoja ir visą su gynyba susijusių produktų bei technologijų įsigijimą, įskaitant eksportą. Todėl gynybos pramonė didelių savo lėšomis finansuojamų pramonės investicijų nevykdo ir tai daro tik gavusi patvirtintų užsakymų. Be to, dėl rizikos, kurią rinkos dalyviai sieja su tokiomis investicijomis, ji susiduria su nuolatinėmis kliūtimis gauti finansavimą, įskaitant bendrą finansavimą, visų pirma privatųjį investicijų finansavimą. Atsižvelgiant į tai, kad būtina didinti investicijas į Sąjungos gynybos sektorių, viešųjų investicijų pritraukimas į tą sektorių yra gyvybiškai svarbus. Tai visų pirma galioja rėmimo veiksmams, kurie naudingi EGTPB platesne prasme, pavyzdžiui, todėl, kad jais sudaromos galimybės ir sukuriamos palankesnės sąlygos vykdyti kitus šiame reglamente nustatytus veiksmus, – taigi jie veikia kaip daugikliai, galintys turėti didelį sverto poveikį. Kadangi kitokiu atveju rėmimo veiksmai nebūtų vykdomi, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 193 straipsnio 1 dalies, atrodo pagrįsta, kad rėmimo veiksmų atveju Sąjungos finansinė parama pagal Programą padengtų iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų;

(34) kadangi įvairių rūšių veiksmai papildo vienas kitą ir yra būtini siekiant kompensuoti bendradarbiavimo sudėtingumą ir mažinti pramonės investicijų riziką tuo tikslu teikiant Sąjungos finansinę paramą, kad gynybos pramonė galėtų greičiau prisitaikyti prie vykstančių struktūrinių rinkos pokyčių, atrodo pagrįsta, kad reikšminga suma, sudaranti bent 15 % Programai skirto finansinio paketo, būtų rezervuota bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmams ir bent 30 % to paketo būtų rezervuota pramonės stiprinimo veiksmams. Sąjungos parama pramonės stiprinimo veiksmams turėtų padengti iki 35 % tinkamų finansuoti išlaidų, kad lėšų gavėjai galėtų kuo greičiau įgyvendinti veiksmus, sumažinti savo investicijų riziką ir taip paspartinti atitinkamų gynybos produktų prieinamumą;

(35) kalbant apie veiksmus pagal paramos Ukrainai priemonę, Sąjungos parama pramonės stiprinimui ir rėmimo veikla, kurioje dalyvauja Ukrainoje įsisteigę teisės subjektai, turėtų būti galima padengti iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų, kad būtų atsižvelgta į didesnį Ukrainos gynybos pramonės padėties sudėtingumą ir jos aplinką, be kita ko, įskaitant poreikį laikytis NATO ir kitų atitinkamų standartų, taip pat į didesnę riziką, susijusią su Rusijos agresijos karu prieš Ukrainą, atsižvelgiant į poreikį pramonės pajėgumus atkurti ir modernizuoti atspariai;

(36) kad būtų sukurtas reikiamas skatinamasis poveikis, bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmai pagal šį reglamentą turėtų būti finansuojami dotacijomis, kurios būtų teikiamos su išlaidomis nesusijusio finansavimo forma ir būtų grindžiamos pasiektais rezultatais, vertinamais pagal bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų proceso darbo paketus, tarpines reikšmes ar siektinas reikšmes;

(37) Sąjungos pagal Programą teikiamas finansinis įnašas bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmams, teikiamas kaip paskata bendradarbiauti, turėtų neviršyti 15 % bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sutarties numatomos vertės. Atsižvelgiant į tai, kad bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai su Ukraina yra sudėtingesnio pobūdžio, Sąjungos finansinis įnašas pagal paramos Ukrainai priemonę turėtų neviršyti 25 % bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sutarties numatomos vertės;

(38) kai tenkinamos specialiosios su Programos tikslais susijusios sąlygos, Sąjungos finansinio įnašo bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmams viršutinė riba turėtų būti padidinama iki 25 % bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sutarties numatomos vertės, siekiant kompensuoti ypatingus sudėtingumus, susijusius su tvirtesniu tarpvalstybiniu bendradarbiavimu Sąjungoje ir bendradarbiavimu Europos ginkluotės programos struktūros (toliau – SEAP) kontekste. Pagrindžiant didesnę finansavimo normą, kai veiksmu remiami bendradarbiaujamieji galutinių produktų, kuriems netaikomi apribojimai, viešieji pirkimai, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į poreikį laipsniškai mažinti strategines priklausomybes. Be to, atsižvelgiant į ypatingą saugumo padėtį Ukrainoje ir Moldovoje dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, taip pat tikslinga numatyti tokią didesnę finansavimo normą tais atvejais, kai remiamo veiksmo rezultatas yra vykdant bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus įsigyjami papildomi toms dviem šalims skirti gynybos produktų kiekiai. Dar daugiau, dėl geopolitinių aplinkybių, įskaitant Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, Sąjunga ir jos valstybės narės susiduria su didele rizika, kad materializuosis konvencinės karinės grėsmės, taigi atsiranda poreikis didinti investicijas į gynybą. Taigi taip pat pagrįsta numatyti didesnę bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmų finansavimo normą – iki 25 % – tais atvejais, kai daugumos atitinkamame veiksme dalyvaujančių valstybių narių išlaidos investicijoms į gynybą viršija 30 % jų atitinkamų išlaidų gynybai. Pramonės stiprinimo veiksmų atveju turėtų būti galima viršutinę ribą padidinti iki 50 % tinkamų finansuoti išlaidų, kai dauguma naudos gavėjų yra mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) arba vidutinės kapitalizacijos įmonės, įsisteigusios valstybėse narėse arba asocijuotosiose valstybėse, arba kai veiksmą vykdo SEAP ir kai veiksmas rodo, kad juo prisidedama prie naujo tarpvalstybinio bendradarbiavimo kūrimo, pavyzdžiui, išplečiant esamų tiekimo grandinių geografinę aprėptį arba reikšmingai padidinant skirtingų valstybių narių subjektų tarpusavio prekybą, bendradarbiavimą ar bendrus projektus arba išplečiant esamus tarpvalstybinius tinklus taip, kad būtų padidintas

bendras EGTPB pajėgumas ir atsparumas, kai veiksmas yra susijęs su naujos infrastruktūros, objektų ar gamybos linijų kūrimu arba kai juo prisidedama prie naujų kilus krizei svarbių produktų gamybos pajėgumų kūrimo arba esamų gamybos pajėgumų didinimo. Be to, kai valstybės narės konkrečiai nusprendžia skirti finansavimą Programai tik atitinkamų valstybių narių naudai arba papildomai kitų valstybių narių naudai, turėtų būti įmanoma, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 193 straipsnio 1 dalies, padidinti lankstumą ir leisti pramonės stiprinimo veiksmams skirti Sąjungos finansinį įnašą, kuriuo padengiama iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų. Ta galimybė taip pat turėtų būti taikoma tais atvejais, kai tokiems veiksmams finansuoti naudojami pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę remiami valstybių narių įnašai. Taip bus kuo labiau padidintas veiksmo poveikis ir veiksmingumas.

(39) pagal Finansinio reglamento 196 straipsnio 2 dalį dotacija gali būti skirta jau pradėtam įgyvendinti veiksmui, jeigu pareiškėjas gali įrodyti, kad veiksmą buvo būtina pradėti įgyvendinti prieš pasirašant susitarimą dėl dotacijos. Tačiau išlaidos, patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką, nėra tinkamos finansuoti, išskyrus Finansinio reglamento 196 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatytus atvejus. Siekiant užtikrinti veiksmų, kurie galėjo būti remiami 2024 m. finansavimu pagal reglamentus (ES) 2023/1525 arba (ES) 2023/2418, finansavimo perspektyvos tęstinumą, finansavimo sprendime turėtų būti galima, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 196 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, numatyti finansinius įnašus pagal Programą veiksmams, apimantiems laikotarpį, prasidėjusį 2024 m. kovo 5 d. ir neužbaigtiems iki susitarimo dėl dotacijos pasirašymo. Atsižvelgiant į Programos ir paramos Ukrainai priemonės sąsajas, taip pat į poreikį skubiai remti Ukrainos GTPB atstatymą, atkūrimą ir modernizavimą, atsižvelgiant į jos galimą būsimą integravimąsi į EGTPB, ta pati nukrypti leidžianti nuostata turėtų būti taikoma finansiniams įnašams pagal paramos Ukrainai priemonę. Jokiomis aplinkybėmis tos pačios išlaidos iš Sąjungos biudžeto neturėtų būti finansuojamos du kartus;

(40) vertindama pareiškėjų pateiktus pasiūlymus, Komisija ypatingą dėmesį turėtų skirti tų pasiūlymų indėliui siekiant šio reglamento tikslų. Pasiūlymai visų pirma turėtų būti vertinami atsižvelgiant į jų indėlį į gynybos pramonės parengties bei atsparumo didinimą ir jų indėlį į tarpvalstybinį valstybių narių, asocijuotųjų valstybių ir Ukrainos bendradarbiavimą gynybos pramonės srityje;

(41) gynybos produktų gamybos pajėgumų plėtojimas visoje Sąjungoje, atsižvelgiant į riziką, susijusią su dar labiau pablogėjusiomis Sąjungos saugumo aplinkybėmis, yra itin svarbus siekiant užtikrinti, kad visos valstybės narės prisidėtų prie tvirtos EGTPB ir gautų iš jos naudos. Vykdant pramonės stiprinimo veiksmus ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas atitinkamo veiksmo indėliui į pramonės atsparumą, visų pirma tam, kad būtų užtikrintas gynybos produktų prieinamumas ir tiekimo saugumas visoje Sąjungoje, reaguojant į nustatytas rizikas, pavyzdžiui, didelę konvencinių karinių grėsmių materializavimosi riziką;

(42) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ([20]), Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 ([21]), (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ([22]) ir (ES) 2017/1939 ([23]) Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencija, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu. Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371 ([24]), ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos Audito Rūmams ir, tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančių valstybių narių atveju, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios naudojant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

([20]) 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([21]) 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([22]) 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([23]) 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje, (OL L 283, 2017 10 31, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

([24]) 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

(43) šiame reglamente turėtų būti numatyta konkreti nuostata, pagal kurią reikalaujama, kad Programoje dalyvaujančios asocijuotosios valstybės suteiktų būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Europos Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;

(44) pagal Tarybos sprendimo (ES) 2021/1764 ([25]) 85 straipsnį užjūrio šalyse bei teritorijose (UŠT) įsisteigę fiziniai asmenys ir įstaigos bei institucijos atitinka finansavimo reikalavimus atsižvelgiant į Programos taisykles ir tikslus bei į galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama UŠT yra susijusi;

(45) Sąjunga turėtų nustatyti Europos gynybos srities bendro intereso projektus (EGSBIP), kuriems reikėtų skirti daugiausia pastangų ir išteklių; tokius projektus turėtų sudaryti bendradarbiaujamieji pramonės projektai, kuriais siekiama stiprinti EGTPB konkurencingumą visoje Sąjungoje, kartu padedant plėtoti valstybių narių karinius pajėgumus, kurie yra itin svarbūs Sąjungos saugumo ir gynybos interesams užtikrinti, įskaitant pajėgumus, kuriais užtikrinama prieiga prie visų operacijų sričių. Dėl sprendimo nustatyti EGSBIP jautraus pobūdžio, atsižvelgiant į galimą jo poveikį nacionaliniams saugumo interesams, ir dėl to, jog svarbu užtikrinti, kad tokiais projektais būtų prisidedama prie visų valstybių narių gynybos parengties, Tarybai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi EGSBIP, remiantis Komisijos pasiūlymu. Prieš siūlydama tokius įgyvendinimo aktus, Komisija turėtų atsižvelgti į visų valstybių narių nuomones ir į jų siūlomus projektus, kurie galėtų būti EGSBIP. Rengdamos tokius siūlomus projektus, valstybės narės turėtų įtraukiai koordinuoti veiksmus, prireikus tuo tikslu pasinaudodamos EGA parama. Tame kontekste valstybės narės gali nustatyti bendro intereso dvejopo naudojimo pajėgumus. Tiems siūlytiems projektams virtus EGSBIP, valstybių narių nustatyti dvejopo naudojimo pajėgumai galėtų būti plėtojami Sąjungai, jos institucijoms, įstaigoms ir agentūroms atitinkamų EGSBIP kontekste. EGSBIP turėtų ne tik atitikti BUSP, įskaitant Pajėgumų plėtojimo planą (toliau – PPP), kontekste nustatytus pajėgumų prioritetus, Saugumo ir gynybos strateginio kelrodžio tikslus ir bendradarbiavimo galimybes, nustatytas vykdant suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje (toliau – CARD), bet turėtų būti atsižvelgiama ir į projektus, dėl kurių susitarta PESCO kontekste, EGA iniciatyvas ir atitinkamą NATO vykdomą veiklą, pavyzdžiui, NATO gynybos planavimo procesą. Prieš pateikdama pasiūlymą dėl įgyvendinimo akto, Komisija prireikus turėtų paprašyti vyriausiojo įgaliotinio ir EGA pateikti nuomones, kad būtų užtikrintas suderinamumas su pirmiau nurodytais prioritetais ir tikslais. Tai papildys valstybių narių pateiktą informaciją apie siūlomus projektus. Taryba turėtų turėti galimybę pridėti arba pašalinti projektus arba daryti kitus Komisijos pasiūlymo dėl įgyvendinimo akto pakeitimus. Taryba, vertindama pasiūlymą dėl įgyvendinimo akto, turėtų atsižvelgti į projekto brandą, numatomą jo indėlį į gynybos parengtį ir dalyvaujančių valstybių narių skaičių;

(46) Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą kontekste Ukraina ir Ukrainos GTPB įgijo specifinių ekspertinių žinių gynybos pramonės projektų srityje, be kita ko, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir EGTPB. Tos ekspertinės žinios gali būti itin svarbios EGSBIP ir galėtų palengvinti jų plėtojimą – taip būtų prisidedama prie EGTPB konkurencingumo didinimo, kartu prisidedant prie valstybių narių karinių pajėgumų, kurie yra itin svarbūs užtikrinant Sąjungos saugumo ir gynybos interesus, plėtojimo. Todėl tokiais atvejais tikslinga leisti Ukrainai dalyvauti EGSBIP. Komisija turėtų patikrinti, ar visos valstybės narės, asocijuotosios valstybės ir Ukraina buvo informuotos apie galimą projekto kūrimą ir ar joms buvo suteikta galimybė dalyvauti. Kadangi Komisija gali turėti ekspertinių žinių, tinkamų EGSBIP įgyvendinimui remti siekiant didinti EGTPB konkurencingumą visoje Sąjungoje, tikslinga leisti jai dalyvauti EGSBIP, kad ji galėtų dalytis tokiomis žiniomis, jei to prašo dalyvaujančios valstybės narės;

([25]) 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją) (OL L 355, 2021 10 7, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

(47) atsižvelgiant į tai, kad EGSBIP gali daryti reikšmingą poveikį EGTPB konkurencingumui ir pramonės parengčiai, pagal Programą turėtų būti remiamas dalyvaujančių valstybių narių ir asocijuotųjų valstybių konsorciumų vykdomas jų įgyvendinimas. Tokia finansinė parama pagal Programą turėtų apsiriboti tų konsorciumų veiksmais, susijusiais su gynybos produktų bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais, gynybos produktų gamybos pajėgumų pritaikymo prie struktūrinių pokyčių spartinimu, taip pat susijusia rėmimo veikla, naujų gynybos produktų pramoniniu kūrimu arba esamų produktų modernizavimu ir būtinos infrastruktūros plėtojimu ir pirkimu. Atsižvelgiant į ypatingą tų projektų mastą, dėl kurio reikia precedento neturinčio valstybių narių ir pramonės bendradarbiavimo ir koordinavimo lygio, taip pat atsižvelgiant į dalyvaujančioms valstybėms narėms ir asocijuotosioms valstybėms kylančią finansinę riziką, turėtų būti galima Sąjungos lėšomis dengti, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 193 straipsnio 1 dalies, iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų. Tai nedaro poveikio galimybei tam tikrą EGSBIP veiklą finansiškai remti pagal kitus veiksmus, jeigu ji atitinka tiems veiksmams nustatytas sąlygas ir jai nėra suteiktas finansavimas pagal kitas Sąjungos programas, laikantis Finansinio reglamento. Dalyvaujančios valstybės narės turėtų užtikrinti, kad EGSBIP veikla atitiktų Programos tikslus, įskaitant atvejus, kai Sąjungos finansinė parama neteikiama. Kad būtų lengviau stebėti atitiktį tiems tikslams, EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės turėtų kasmet pateikti Komisijai bendrą EGSBIP veiklos įgyvendinimo ataskaitą. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, turėtų turėti galimybę iš dalies pakeisti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi EGSBIP, be kita ko, pašalindama EGSBIP iš sąrašo. EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės, vykdydamos jai įgyvendinti būtiną veiklą, galės remtis EGA arba tarptautinių organizacijų, pavyzdžiui, Bendradarbiavimo ginkluotės srityje jungtinės organizacijos (OCCAR) ir NATO paramos ir pirkimų agentūros (NSPA), ekspertinėmis žiniomis ir administraciniais gebėjimais;

(48) EGTPB gebėjimas reikiamu laiku ir mastu užtikrinti gynybos produktų prieinamumą yra esminis jos konkurencingumo veiksnys, ypač su saugumu susijusios įtampos padidėjimo laikotarpiais. Tokiais laikotarpiais EGTPB galėtų pritrūkti gamybos pajėgumo, būtino skubiems valstybių narių poreikiams patenkinti, o valstybėms narėms jos produktai galėtų būti mažiau matomi nei trečiųjų valstybių arba trečiųjų valstybių subjektų siūlomi produktai. Todėl šiame reglamente turėtų būti numatytas Europos karinės prekybos mechanizmas, įskaitant priemones EGTPB gynybos produktų patekimo į rinką spartai padidinti palengvinant bendradarbiaujamųjų gynybos produktų viešųjų pirkimų procedūras ir pasinaudojant dviejų vyriausybių organizuojamais pirkimais;

(49) valstybės narės, asocijuotosios valstybės ir Ukraina arba SEAP turėtų galėti sukurti, valdyti ir palaikyti gynybos pramonės parengties rezervus, sudarytus iš gynybos produktų, kuriuos valstybės narės, asocijuotosios valstybės ir Ukraina galėtų nesunkiai įsigyti ar naudoti, siekiant stiprinti EGTPB konkurencingumą ir siekiant Ukrainos GTPB atkūrimo, atstatymo ir modernizavimo. Tokie rezervai, kuriuos sudarytų gynybos produktų, įsigytų iš EGTPB arba Ukrainos GTPB, atsargos, pritrauktų paklausą į gynybos sektorių ir padidintų nuspėjamumą jame. Tokių rezervų sukūrimas duotų teigiamų signalų Sąjungos ir Ukrainos pramonei, kurie paskatintų jas gaminti gynybos produktus ir investuoti į pramonės pajėgumų stiprinimą tame sektoriuje. Be to, gynybos pramonės parengties rezervų buvimas pagerintų gynybos produktų tiekimo valstybėms narėms saugumą, nes padidėtų produktų prieinamumas ir sutrumpėtų pristatymo laikotarpiai, be kita ko, susidarius tiekimo krizės situacijoms. Kai tokie rezervai sukuriami įgyvendinant SEAP, pagal Programą ir paramos Ukrainai priemonę turėtų būti galima remti bendradarbiaujamuosius papildomų gynybos produktų kiekių viešuosius pirkimus pasitelkiant SEAP vykdomus bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmus, taip pat SEAP kūrimą ir veikimą tų rezervų valdymo ir palaikymo tikslais;

(50) siekiant didinti valstybių narių informuotumą apie EGTPB ir Ukrainos GTPB produktų prieinamumą, pagal Programą turėtų būti galima paremti bendro, centralizuoto ir naujausio EGTPB ir Ukrainos GTPB kuriamų gynybos produktų katalogo, grindžiamo savanoriškai valstybių narių, Ukrainos ir ekonominės veiklos vykdytojų pateikiamais duomenimis (Europos karinės prekybos katalogas), sudarymą, už kurį atsakinga Komisija. Tuo tikslu kataloge esančius produktus turėtų gaminti ekonominės veiklos vykdytojai, įsisteigę ir turintys vykdomojo valdymo struktūras Sąjungoje, asocijuotojoje valstybėje arba Ukrainoje, o infrastruktūra, objektai, turtas ir ištekliai, naudojami šių produktų gamybos tikslais, turėtų būti Sąjungoje, asocijuotojoje valstybėje arba Ukrainoje. Sudarydama tą katalogą, Komisija turėtų konsultuotis su EGA ir atsižvelgti į jos ekspertines žinias;

(51) remdamasi, *inter alia*, patirtimi, įgyta įgyvendinant gynybai skirto nuosavo kapitalo priemonę, kuri Europos gynybos fondo kontekste buvo sukurta kaip programos „InvestEU“ derinimo operacija, Komisija turėtų dėti pastangas pagal Programą sukurti specialią priemonę – Gynybos produktų tiekimo grandinių transformavimo spartinimo fondą (FAST). FAST turėtų būti įgyvendinamas taikant netiesioginį valdymą. Įgyvendinant FAST bus pritrauktos investicijos, kurių reikia norint padidinti Sąjungoje įsisteigusių MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių gynybos produktų gamybos pajėgumus Sąjungos teritorijoje, taip pat bus sumažinta tų investicijų rizika ir paspartintas jų įgyvendinimas, vykdant derinimo operaciją, pagal kurią bus teikiama parama skolos ir (arba) nuosavo kapitalo forma. Kadangi paraiškoje dėl FAST lėšomis suteiktinos paramos skolos forma gali būti pateikta informacija, susijusi su infrastruktūra, objektais, turtu ir ištekliais, kuriuos MVĮ arba maža vidutinės kapitalizacijos įmonė naudoja gynybos produktų pramoninimui arba gamybai, tikslinga tokiai paramai taikyti taisykles, pagal kurias būtų reikalaujama, kad tokia infrastruktūra, objektai, turtas ir ištekliai būtų valstybės narės arba asocijuotosios valstybės teritorijoje, išskyrus kai kurias tikslines išimtis. FAST turėtų būti sukurtas kaip derinimo operacija, be kita ko, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/523 ([26]) nustatytą programą „InvestEU“, glaudžiai bendradarbiaujant su jos įgyvendinančiaisiais partneriais;

(52) FAST turėtų būti pasiektas patenkinamas didinamasis poveikis, atitinkantis skolos ir nuosavo kapitalo derinį, ir jis turėtų padėti pritraukti finansavimą tiek iš viešojo, tiek iš privačiojo sektorių. Kad įgyvendinant FAST būtų prisidedama prie bendro tikslo didinti EGTPB konkurencingumą, parama iš šio fondo taip pat turėtų būti teikiama gynybos produktų pramoninimu arba gamyba užsiimančioms arba artimiausiu metu planuojančioms tai daryti ir su sunkumais gauti finansavimą susiduriančioms MVĮ (įskaitant startuolius ir veiklą plečiančias įmones) bei mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms visoje Sąjungoje, kurios yra Sąjungos gynybos produktų tiekimo grandinių dalis arba artimiausiu metu planuoja ja tapti. Įgyvendinant FAST taip pat turėtų būti paspartintos investicijos gynybos technologijų ir produktų gamybos srityje ir taip stiprinamas Sąjungos gynybos pramonės vertės grandinių tiekimo saugumas;

(53) norint pasiekti Programos ir paramos Ukrainai priemonės tikslus, būtina didinti gynybos produktų bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų iš EGTPB ir Ukrainos GTPB skaičių ir mastą. Pagal Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 ir 3 dalis valstybės narės turi galimybę paprašyti Komisijos kartu su jomis vykdyti bendrus viešuosius pirkimus, be kita ko, sudarant išankstinius pirkimo susitarimus arba kaip centrinė perkančioji organizacija. Asocijuotosios valstybės turėtų turėti galimybę paprašyti Komisijos vykdyti bendrus viešuosius pirkimus, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, nes dvišalėje ar daugiašalėje sutartyje su tomis valstybėmis tokia galimybė nėra numatyta. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 168 straipsnio 3 dalies, asocijuotosios valstybės kartu su bent viena valstybe nare taip pat turėtų turėti galimybę paprašyti Komisijos veikti kaip centrinė perkančioji organizacija, nes Finansiniame reglamente nėra numatytas trečiųjų valstybių dalyvavimas tokiuose veiksmuose.

Ukraina paramos Ukrainai priemonės tikslais taip pat turėtų turėti galimybę dalyvauti tokiuose veiksmuose. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, Ukraina kartu su bent viena valstybe nare turėtų turėti galimybę paprašyti Komisijos vykdyti bendrus viešuosius pirkimus, nes dvišalėje ar daugiašalėje sutartyje su Ukraina tokia galimybė nėra numatyta. Dėl tos pačios priežasties, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 168 straipsnio 3 dalies, Ukraina kartu su bent viena valstybe nare taip pat turėtų turėti galimybę paprašyti Komisijos veikti kaip centrinė perkančioji organizacija. Siekdama skatinti paklausos telkimą bendrų viešųjų pirkimų atveju, Komisija turėtų užtikrinti, kad tokia viešųjų pirkimų procedūra būtų atvira visoms valstybėms narėms ir, kai aktualu, asocijuotosioms valstybėms. Kad būtų skatinama didinti EGTPB ir Ukrainos GTPB pramoninius gamybos pajėgumus, Komisija taip pat turėtų sudaryti palankesnes sąlygas sudaryti įsipareigojimo pirkti sutartis, laikantis Sąjungos konkurencijos ir viešųjų pirkimų taisyklių. Bendrų viešųjų pirkimų su Komisijos parama tikslais Sąjungos biudžeto naudojimas atitiks Programos arba paramos Ukrainai priemonės tikslus ir taikytinus tinkamumo kriterijus ir juo bus siekiama remti gynybos pramonės tiekimo grandinių gamybos pajėgumų pritaikymą. Visų pirma Sąjungos biudžeto parama galėtų padėti sumažinti riziką, susijusią su pramonės investicijomis, pavyzdžiui, gamybos pajėgumams didinti arba reikiamoms staklėms įsigyti, kad būtų užtikrintas sutarties vykdymas, ir bet kuriuo atveju Sąjungos biudžetas turėtų būti naudojamas griežtai tik vienkartinėms išlaidoms, patirtoms perkant gynybos produktus arba atliekant jų techninę priežiūrą, padengti. Iš biudžeto skiriamos lėšos turėtų būti įtrauktos į Programos ir paramos Ukrainai priemonės darbo programas;

([26]) 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 (OL L 107, 2021 3 26, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

(54) tais atvejais, kuriems taikomas šis reglamentas, atsižvelgiant į esamą geopolitinę padėtį galėtų būti pagrįstas nedelsiamas sutarties skyrimas ir vykdymas prieš ją pasirašant, vykdant viešųjų pirkimų su Komisijos parama procedūras šio reglamento tikslais, ypač kai dėl aplinkybių rimtumo ir jų poveikio Sąjungos piliečių saugumui reikia, kad atitinkamas gynybos produktas būtų veiksmingai pristatytas nedelsiant. Tuo konkrečiu tikslu ir nukrypstant nuo Finansinio reglamento 175 straipsnio 1 dalies, turėtų būti įmanoma sudaryti galimybę sutartį pradėti vykdyti iki jos pasirašymo, jeigu perkančioji organizacija tokios priemonės būtinybę tinkamai pagrindžia dokumentais;

(55) bendradarbiavimu grindžiamos ginkluotės programos Sąjungoje susiduria su dideliais sunkumais – paprastai jos kuriamos *ad hoc* pagrindu ir yra sudėtingos, joms būdingi vėlavimai ir išlaidų perviršis. Siekiant ištaisyti tą padėtį ir užtikrinti nuolatinį valstybių narių įsipareigojimą iki gynybos produktų gyvavimo ciklo pabaigos, Sąjungos lygmeniu reikia laikytis labiau struktūrizuoto požiūrio. Kad toks požiūris būtų užtikrintas, valstybių narių pastangos turėtų būti remiamos sukuriant naują teisinę sistemą – SEAP, skirtą jų bendradarbiavimui remti ir stiprinti. Kad būtų pasiektas SEAP tikslas skatinti EGTPB konkurencingumą ir, kai aktualu, Ukrainos GTPB konkurencingumą, SEAP turėtų galėti bendrai kurti gynybos produktus, bendrai vykdyti jų bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus, bendrai valdyti jų gyvavimo ciklą ar bendrai vykdyti dinamišką prieinamumo valdymą. SEAP turėtų turėti galimybę vykdyti ir kitą veiklą, būtiną jų tikslams pasiekti, pavyzdžiui, veiklą, susijusią su infrastruktūra, kuri yra tiesiogiai susijusi su gynybos produktais. Pagal SEAP sistemą vykdomi veiksmai ir veiksmai, vykdomi pagal BUSP, visų pirma įgyvendinant PPP, turėtų vieni kitus sustiprinti. Tokie veiksmai taip pat turėtų nepažeisti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesų, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi;

(56) įgyvendindamos SEAP valstybės narės turėtų galėti naudotis standartizuotomis bendradarbiavimu grindžiamų ginkluotės programų inicijavimo ir valdymo procedūromis, įskaitant gaires dėl projektų valdymo, viešųjų pirkimų, finansų valdymo ir ataskaitų teikimo, kurias gali pateikti Komisija. Vykdant bendradarbiavimą pagal SEAP sistemą, tais atvejais, kai perkama įranga nuosavybės teise priklauso SEAP, taip pat turėtų būti leidžiama, laikantis Tarybos direktyvose 2006/112/EB ([27]) ir (ES) 2020/262 ([28]) nustatytų sąlygų, atleisti nuo PVM arba akcizų. SEAP turėtų turėti galimybę gauti ne tik įnašus pagal Programą ir paramos Ukrainai priemonę, bet ir įnašus pagal kitas Sąjungos programas, su sąlyga, kad tie įnašai nėra naudojami toms pačioms išlaidoms padengti. Atitinkamam veiksmui skirtam atitinkamam įnašui turėtų būti taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės;

(57) SEAP turėtų galėti vieningu savo narių pageidavimu išleisti vertybinius popierius pagal valstybės narės, kurioje yra jų registruota buveinė, teisę, ir taip užtikrinti ginkluotės programų ilgalaikio finansavimo planą ir ekonomikos valdymo sistemos laikymąsi. Už SEAP išleistus vertybinius popierius Sąjunga neturėtų būti atsakinga. Sąjungos finansiniai įnašai gali pagerinti valstybių narių vykdomo ginkluotės programų finansavimo sąlygas;

(58) kad SEAP pasiektų savo tikslus, ji turėtų galėti delegavimo susitarimu patikėti vieną ar kelias savo užduotis vienam ar keliems subjektams, atitinkantiems pagal Programą vykdomų bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmų finansavimo reikalavimus. Išteklių, kompetencijų ir įgūdžių valdant bendradarbiavimą gynybos srityje, kurie galėtų suteikti SEAP pridėtinės vertės, visų pirma turi tarptautinės organizacijos, pavyzdžiui, OCCAR ir NSPA, taip pat EGA. Jei SEAP savo užduotis vykdyti patiki kitam subjektui, ji turėtų išlaikyti atsakomybę už Sąjungos teisėje, visų pirma šiame reglamente, jai nustatytų pareigų vykdymą. Todėl SEAP turėtų užtikrinti, kad tokios pareigos būtų įtrauktos į delegavimo susitarimą, ir imtis visų tinkamų priemonių jų vykdymui užtikrinti;

(59) siekiant sudaryti sąlygas veiksmingoms procedūroms steigiant SEAP, būtina, kad valstybės narės, asocijuotosios valstybės arba Ukraina, norinčios įsteigti SEAP, pateiktų paraišką Komisijai, kuri turėtų įvertinti, ar siūlomi SEAP įstatai atitinka šį reglamentą. Tokioje paraiškoje turėtų būti valstybės narės, kurioje, kaip numatoma, bus SEAP registruota buveinė, pareiškimas, kuriuo, Direktyvų 2006/112/EB ir (ES) 2020/262 taikymo tikslais SEAP nuo jos įsteigimo pripažįstama tarptautine institucija arba organizacija. Komisija turėtų nepagrįstai nedelsdama, geriausia – per du mėnesius nuo išsamios paraiškos gavimo dienos, įvertinti paraišką. Šiuo tikslu Komisija gali paprašyti EGA suteikti ekspertinių žinių;

([27]) 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

([28]) 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva (ES) 2020/262, kuria nustatoma bendroji akcizų tvarka (OL L 58, 2020 2 27, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj).

(60) siekiant skaidrumo, įgyvendinimo aktai, įsteigiantys SEAP, ir pranešimai dėl sprendimų likviduoti ir uždaryti SEAP, taip pat bet kokie pranešimai, susiję su galimu SEAP negebėjimu sumokėti savo skolų, turėtų būti skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

(61) kad įgyvendinant SEAP galėtų būti kuo veiksmingiau vykdomos jos užduotys, nuo įgyvendinimo akto, kuriuo ji įsteigiama, įsigaliojimo dienos ji turėtų turėti juridinio asmens statusą ir turėtų turėti plačiausią veiksnumą kiekvienoje valstybėje narėje. SEAP taip pat turėtų turėti plačiausią veiksnumą asocijuotosiose valstybėse ir Ukrainoje tais atvejais, kai jos yra SEAP narės. SEAP buveinė turėtų būti valstybės narės teritorijoje;

(62) SEAP narėmis gali būti valstybės narės, asocijuotosios valstybės ir Ukraina. SEAP narėmis turėtų būti bent trys valstybės, iš kurių bent dvi turėtų būti valstybės narės;

(63) kalbant apie SEAP įgyvendinimą, išsamesnės nuostatos turėtų būti nustatytos jos įstatuose, o pastaraisiais remdamasi Komisija turėtų išnagrinėti, ar paraiška atitinka šio reglamento taisykles. Svarbu, kad įstatuose būtų paaiškinta, kokie administraciniai gebėjimai yra numatyti siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos ir nacionalinių taisyklių, taikomų gynybos produktų tvarkymui. Nedarant poveikio esamoms Sąjungos ir nacionalinėms gynybos produktų eksporto taisyklėms, SEAP narės turėtų galėti vieningai susitarti dėl požiūrio dėl tokio eksporto;

(64) būtina užtikrinti, viena vertus, kad SEAP turėtų reikiamą lankstumą iš dalies pakeisti savo įstatus ir, kita vertus, kad vykdant būtiną kontrolę Sąjungos lygmeniu būtų išlaikyti tam tikri esminiai elementai, visų pirma tie, kurie buvo būtini tam, kad SEAP statusas būtų patvirtintas. Jei pakeitimas yra susijęs su įstatų esminiu elementu, toks pakeitimas prieš jam įsigaliojant turėtų būti patvirtintas Komisijos. Komisijai turi būti pranešama apie visus kitus pakeitimus. Komisija turėtų turėti galimybę pareikšti prieštaravimą tokiems pakeitimams, jei ji juos laiko prieštaraujančiais šiam reglamentui, išskyrus pakeitimus, susijusius su galimu požiūriu dėl gynybos produktų eksporto;

(65) SEAP turėtų galėti vykdyti gynybos produktų viešuosius pirkimus savo naudai arba savo narių vardu arba jų naudai. Šiais tikslais SEAP turėtų būti laikomos tarptautinėmis organizacijomis, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/81/EB ([29]) 12 straipsnio c punkte. Todėl Direktyva 2009/81/EB tokiems viešiesiems pirkimams neturėtų būti taikoma. Kai SEAP viešuosius pirkimus vykdo savo narių, kurios yra valstybės narės arba, kai aktualu, asocijuotosios valstybės, naudai, Direktyva 2009/81/EB turėtų būti netaikoma tokiais atvejais, kai viešojo pirkimo procedūra atitinka SEAP tikslus skatinti EGTPB konkurencingumą ir, kai aktualu, Ukrainos GTPB konkurencingumą. Direktyva 2009/81/EB taip pat neturėtų būti taikoma viešųjų pirkimų procedūroms, kurias valstybės narės vykdo pirkdamos SEAP naudai arba jos vardu, nes tokios sutartys turėtų būti skiriamos pagal SEAP viešųjų pirkimų taisykles. Kai valstybės narės arba, kai taikytina, asocijuotosios valstybės gynybos produktus perka iš SEAP, tie viešieji pirkimai turėtų būti laikomi dviejų vyriausybių organizuojamais pirkimais, kaip nurodyta Direktyvos 2009/81/EB 13 straipsnio f punkte. SEAP turėtų nustatyti savo viešųjų pirkimų taisykles laikydamosi viešiesiems pirkimams taikomų Sąjungos pirminės teisės aktų principų, visų pirma vienodo požiūrio, skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų, taip pat šiame reglamente nustatytų taisyklių. Tuo atveju, jei SEAP viešųjų pirkimų užduotis patiki vienam ar daugiau subjektų, ji turėtų užtikrinti, kad viešųjų pirkimų taisyklės, kurios bus taikomos, atitiktų tuos principus;

(66) valstybės narės, dalyvaujančios SEAP, turėtų užtikrinti, kad SEAP viešųjų pirkimų politika atitiktų tikslus skatinti EGTPB arba Ukrainos GTPB konkurencingumą, įskaitant atvejus, kai Sąjungos finansinė parama neteikiama. Tai nedaro poveikio specialiosioms sąlygoms, kurios taikomos tuo atveju, kai SEAP gauna Sąjungos finansavimą pagal atitinkamą programą;

([29]) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

(67) SEAP turėtų būti atsakinga už savo skolas, siekiant užtikrinti, kad savo užduotis ji vykdytų kuo veiksmingiau, ir atsižvelgiant į tai, kad tai būtų logiška jos juridinio asmens statuso pasekmė. Tam, kad SEAP narės galėtų priimti su savo atsakomybe susijusius tinkamus sprendimus, turėtų būti galima įstatuose nustatyti skirtingus atsakomybės režimus, kurių aprėptis būtų platesnė nei narių įnašais ribojama atsakomybė;

(68) siekiant užtikrinti pakankamą šio reglamento laikymosi kontrolę, SEAP turėtų teikti Komisijai savo metinę ataskaitą ir visą informaciją apie aplinkybes, kurios gali rimtai sutrukdyti įgyvendinti jos užduotis. Jei Komisija metinėje ataskaitoje ar kitu būdu nustato požymių, kad SEAP veikia šiurkščiai pažeisdama šį reglamentą ar kitą taikytiną teisę, ji turėtų prašyti, kad SEAP arba jos narės pateiktų paaiškinimus arba imtųsi veiksmų. Kraštutiniais atvejais ir nesiėmus taisomųjų veiksmų, Komisija turėtų galėti panaikinti įgyvendinimo aktą, kuriuo įsteigiama SEAP, ir taip būtų pradėtas SEAP likvidavimas. Komisija turėtų pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai bendrą metinę ataskaitą apie visų aktyvių SEAP veiklą;

(69) Rusijai pradėjus neišprovokuotą ir nepateisinamą agresijos karą prieš Ukrainą, tiekimo saugumas tampa vis svarbesniu veiksniu valstybėms narėms priimant sprendimus dėl gynybos produktų viešųjų pirkimų. Todėl Sąjungos tarpvalstybinių tiekimo grandinių gebėjimas užtikrinti netrikdomą gynybos produktų tiekimą tapo lemiamu jų konkurencingumo veiksniu. Sąjungos mastu įvedus tiekimo saugumo režimą galėtų būti daromas teigiamas poveikis EGTPB konkurencingumui;

(70) priėmus Reglamentą (ES) 2023/1525, 2023 m. liepos 11 d. bendrame pareiškime Europos Parlamentas ir Taryba paragino Komisiją apsvarstyti galimybę parengti teisinę sistemą, kuria būtų siekiama užtikrinti tiekimo saugumą. Tame bendrame pareiškime pakartotos 2013 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvados, kuriose raginama nustatyti visapusišką Sąjungos masto tiekimo saugumo režimą, ir 2022 m. birželio 8 d. Europos Parlamento rekomendacija, kurioje Komisija raginama nedelsiant pasiūlyti tokį režimą;

(71) pastarojo meto krizės, pavyzdžiui, COVID-19 pandemija ir staigus tam tikrų gynybos produktų, visų pirma šaudmenų, paklausos padidėjimas atskleidė Sąjungos tiekimo grandinių pažeidžiamumą toje srityje. Tos krizės taip pat atskleidė, kaip tų produktų arba jų gamybai itin svarbių komponentų ar žaliavų tiekimo sutrikimai gali trukdyti vidaus rinkos veikimui. Tos krizės parodė tikėtiną riziką, kad nacionaliniu lygmeniu gali atsirasti skirtingų priemonių, be kita ko, susijusių su atsargų saugojimu nacionalinio saugumo tikslais ir gynybos produktų sertifikavimu, taip pat tai, kad trūksta koordinavimo Sąjungos lygmeniu siekiant spręsti reaguojant į kylančias krizes itin svarbių produktų ir jų gamybai būtinų komponentų bei žaliavų trūkumo problemą, ir kad dėl šios priežasties kyla sunkumų gauti produktų, komponentų ir žaliavų, kurių reikia atitinkamiems produktams gaminti arba įsigyti – taigi kyla konkreti rizika, kad taip bus sutrikdytos ištisos gamybos grandinės. Itin svarbu užkirsti kelią kliūčių tarpvalstybinei prekybai tarp valstybių narių atsiradimui dėl tokių nacionalinės teisės skirtumų, nes tokie skirtumai apribotų laisvą ypatingos svarbos produktų ir susijusių komponentų bei žaliavų judėjimą vidaus rinkoje ir sutrikdytų jos tiekimo grandinių veikimą. Tie tiekimo grandinių sunkumai taip pat parodė, kad trūksta krizių valdymo priemonių ir koordinavimo mechanizmų, nepakankamai dalijamasi informacija ir nepakankamai apžvelgiami gamybos pajėgumai visoje Sąjungoje, visų pirma gynybos produktų atveju;

(72) tikėtina, kad dėl nuolat blogėjančių saugumo aplinkybių, kurioms būdingos didėjančios ilgalaikės grėsmės, spartesnio gynybos technologijų ir inovacijų plėtojimo ir tikėtino gynybos išlaidų augimo didės gynybos produktų paklausa ir ateityje paaštrės tokių produktų tiekimo krizės. Tikėtina, kad dėl tokios padidėjusios paklausos padidės spaudimas Sąjungos gynybos produktų tiekimo grandinėms ir, jei Sąjungos lygmeniu nebus priimta jokia sistema, dėl to atsiras arba bus vėl pradėtos taikyti skirtingos nacionalinės priemonės, kuriomis būtų siekiama spręsti trūkumo problemą, todėl atsiras kliūčių tinkamam vidaus rinkos veikimui ir bus kenkiama Sąjungos ir jos valstybių narių gynybos ir saugumo interesams;

(73) be to, sparčiai kintanti saugumo aplinka gali prisidėti prie kitų įvairių formų krizių, pavyzdžiui, kibernetinių išpuolių prieš gynybos pramonę arba didelio masto ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikdymų, dėl kurių reikėtų greitai ir ryžtingai imtis koordinuotų atsakomųjų veiksmų, kad būtų užkirstas kelias dideliems susijusių gynybos produktų tiekimo grandinių sutrikimams. Todėl, laukiant padidėjusios gynybos produktų paklausos ir didesnio spaudimo susijusioms tiekimo grandinėms, patikimas tų tiekimo grandinių veikimas yra itin svarbus siekiant užtikrinti tinkamą gynybos produktų vidaus rinkos veikimą;

(74) kaip matyti iš patirties, įgytos Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupės darbe koordinuojant labai trumpalaikius viešųjų pirkimų gynybos srityje poreikius, taip pat iš patirties, įgytos įgyvendinant Reglamentą (ES) 2023/1525, Sąjungos gynybos produktų tiekimo grandinėms dažnai būdingas tarpvalstybinis aspektas, ypač žemesnių pakopų lygmeniu. Itin svarbu išvengti, kad Sąjungos masto gynybos produktų tiekimo grandinėms tampant vis sudėtingesnėmis nepritrūktų informacijos apie bendrų EGTPB gamybos pajėgumų ir tiekimo grandinių padėtį ir valstybės narės galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus, visų pirma kad išspręstų trūkumo problemas arba sumažintų jo riziką;

(75) kyla konkreti rizika, kad nacionaliniu lygmeniu priimtų tiekimo saugumo priemonių nepakaks problemoms ateityje veiksmingai spręsti ir kad pavienės valstybės narės negalės pakankamai atsižvelgti į tarpvalstybinį poveikį visos Sąjungos gynybos produktų tiekimo grandinėms ir tinkamai spręsti su tuo susijusius uždavinius. Be to, nekoordinuoti požiūriai nacionaliniu lygmeniu, visų pirma susiję su sertifikavimu, gynybos produktų siuntimu ES viduje ir pirmenybės teikimu karinės paskirties užsakymams, gali daryti didelį neigiamą poveikį gynybos produktų vidaus rinkos veikimui, visų pirma sudarydami kliūčių tarpvalstybinei prekybai ir padidindami bendrą trūkumą ir sutrikimus tiekimo grandinėse;

(76) atsižvelgiant į tuos iššūkius, atrodo būtina ir tikslinga sukurti Sąjungos masto tiekimo saugumo režimą, kuriuo siekiama padidinti gynybos produktų tiekimo saugumą, kad būtų užtikrintas tinkamas vidaus rinkos veikimas ir ji taptų atspari bet kokiam sukrėtimui. Šiame kontekste itin svarbu numatyti koordinavimo priemones ir pasirengti būsimų tiekimo krizių poveikiui gynybos produktų vidaus rinkai ir į jį reaguoti; užtikrinti gynybos produktų, jų komponentų ir žaliavų, taip pat visų jų gamybai itin svarbių produktų ir paslaugų, kurių prieinamumas yra būtinas tinkamam vidaus rinkos ir jos tiekimo grandinių veikimui užtikrinti ir turi būti užtikrintas reaguojant į tiekimo krizę (toliau – kilus krizei svarbūs produktai), tiekimo saugumą ir užtikrinti tinkamą gynybos produktų vidaus rinkos veikimą, be kita ko, užkertant kelią atsirasti tokio veikimo kliūtims. Tos priemonės turėtų būti grindžiamos SESV 114 straipsniu;

(77) Direktyvoje 2009/81/EB, be kitų aspektų, nustatoma tinkama teisinė sistema, reglamentuojanti viešųjų pirkimų sutarčių skyrimo tvarkos derinimą; tokia sistema yra būtina sąlyga norint sukurti Europos gynybos įrangos rinką ir užtikrinti, kad būtų laikomasi valstybių narių saugumo reikalavimų ir SESV nustatytų pareigų. Siekiant šio tikslo Direktyvoje 2009/81/EB pirmiausia esama nuostatų dėl reagavimo į krizines situacijas; visų pirma, joje yra numatytos dėl krizės susidarius skubos padėčiai taikytinos konkrečios nuostatos, kuriomis numatomas, pavyzdžiui, pasiūlymų priėmimo laikotarpių sutrumpinimas ir galimybė taikyti derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą procedūrą. Tačiau tam tikrais skubos atvejais tų taisyklių gali nepakakti, ypač tais atvejais, kai dėl krizės susidariusios skubos padėties klausimą galima išspręsti tik dviem ar daugiau valstybių narių dalyvaujant bendradarbiaujamajame viešajame pirkime. Tais atvejais dažnai vienintelis būdas užtikrinti tų valstybių narių saugumo interesus – sudaryti sąlygas prie esamo pagrindų susitarimo prisijungti valstybių narių, kurios iš pradžių nebuvo jo šalys, perkančiosioms organizacijoms, nors tokia galimybė pirminiame pagrindų susitarime ir nebuvo numatyta. Kadangi Direktyvoje 2009/81/EB šio reglamento įsigaliojimo metu tos galimybės nėra numatytos, šiame reglamente numatoma galimybė dėl krizės susidarius skubos padėčiai papildyti tą tos direktyvos nuostatą arba nuo jos nukrypti, su sąlyga, kad gaunamas pagrindų susitarimą sudariusios įmonės sutikimas;

(78) pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją viešųjų pirkimų sutartis keičiama tik tiek, kiek tai tikrai būtina susiklosčiusiomis aplinkybėmis, kuo geriau laikantis nediskriminavimo, skaidrumo ir proporcingumo principų. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti galima nukrypti nuo Direktyvos 2009/81/EB tais atvejais, kai prie pagrindų susitarimo leidžiama prisijungti kitų valstybių narių perkančiosioms organizacijoms, jame numatytus kiekius padidinti iki 100 % to pagrindų susitarimo vertės, jei toks padidinimas yra tikrai būtinas tam, kad tos perkančiosios organizacijos galėtų prisijungti prie to pagrindų susitarimo. Tų papildomų kiekių atžvilgiu toms perkančiosioms organizacijoms turėtų būti taikomos tos pačios sąlygos kaip ir pirminei perkančiajai organizacijai, sudariusiai pirminį pagrindų susitarimą. Be to, turėtų būti imtasi tinkamų skaidrumo priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų informuotos visos galimos suinteresuotosios šalys;

(79) pastaraisiais metais valstybės narės vis aktyviau bendradarbiauja gynybos srityje, visų pirma siekdamos savo karinių pajėgumų konvergencijos. Sąjungos procesais, kaip antai suderinta metine peržiūra gynybos srityje (toliau – CARD) ir nuolatiniu struktūrizuotu bendradarbiavimu (toliau – PESCO), visų pirma siekiama remti atitinkamų prioritetų įgyvendinimą nustatant glaudesnio bendradarbiavimo gynybos srityje galimybes ir jomis pasinaudojant, kad būtų pasiektas Sąjungos užmojų mastas saugumo ir gynybos srityje. Dėl nuolatinio geopolitinės aplinkos blogėjimo ir itin didelio tarptautinės aplinkos nepastovumo operatyvinio bendradarbiavimo plėtojimas tampa dar svarbesnis. Kad bendradarbiavimas gynybos srityje būtų veiksmingas, gali prireikti, kad bendradarbiaujančių valstybių narių ginkluotosios pajėgos naudotų visiškai tą patį gynybos produktą arba bent jau tiek panašius produktus, kad juos būtų galima pakeisti vieną kitu. Tokiais atvejais valstybei narei, dalyvaujančiai kuriant tokią bendradarbiavimo iniciatyvą, kuri neapsiriboja vien bendradarbiavimu grindžiamais gynybos produktų viešaisiais pirkimais, arba prie jos prisijungiančiai, turėtų būti leidžiama nukrypti nuo skaidrumo ir konkurencijos principų ir tiesiogiai skirti sutartį iš anksto nerengiant konkurso ar neskelbiant apie pirkimą įmonei iš EGTPB, kuri gamina tą produktą, su sąlyga, kad tai būtina atitinkamam bendradarbiavimui gynybos srityje įgyvendinti;

(80) atsižvelgiant į saugumo aplinkybes ir esamą bei numatomą įtampą ir strigties taškus gynybos produktų vidaus rinkoje ir jos tiekimo grandinėse, kurias visų pirma lemia ribotų Sąjungos gamybos pajėgumų ir paklausos padidėjimo nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios neatitikimas, būtina numatyti priemonių rinkinį, kad Sąjunga galėtų numatyti riziką, kad kils didelių gynybos produktų tiekimo sutrikimų, dėl kurių būtų imtasi arba galėtų būti imtasi skirtingų nacionalinių priemonių ir taip būtų padarytas didelis neigiamas poveikis tinkamam vidaus rinkos veikimui, tokiai rizikai pasirengti ir ją sušvelninti;

(81) Sąjungos gebėjimas numatyti ir spręsti gynybos produktų tiekimo krizes, darančias poveikį tinkamam vidaus rinkos veikimui, priklauso nuo Sąjungos lygmeniu turimų žinių apie Sąjungos tokių produktų tiekimo grandinių struktūrą, stiprybes ir silpnybes ir tokiu pat lygmeniu vykdomos šių aspektų stebėjimo. Atsižvelgiant į gynybos produktų tiekimo grandinių sudėtingumą ir esamą įtampą bei trūkumo riziką tose tiekimo grandinėse, būtina nustatyti priemones, kuriomis būtų galima nuolat koordinuotai analizuoti ir stebėti kilus krizei svarbių produktų Sąjungos tiekimo grandines. Tokios analizės rezultatai taip pat suteiks svarbios informacijos rengiant Sąjungos priemones, kuriomis siekiama stiprinti EGTPB konkurencingumą, ir įvertinant Sąjungos poziciją pasaulinėse gynybos produktų tiekimo grandinėse. Tuo atžvilgiu, vykdant analizę ir stebėjimą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama produktams, dėl kurių tiekimo didelių sutrikimų arba gresiančios tokių sutrikimų rizikos būtų imtasi arba galėtų būti imtasi skirtingų nacionalinių priemonių ir taip būtų padarytas didelis neigiamas poveikis tinkamam vidaus rinkos veikimui, visų pirma atsirastų tarpvalstybinės prekybos kliūčių;

(82) analizės tikslais Komisija turėtų nustatyti ir reguliariai atnaujinti kilus krizei svarbių produktų sąrašą, daugiausia dėmesio skirdama galimiems tiekimo sutrikimams ar strigties taškams, darantiems poveikį tokių produktų tiekimo saugumui. Nustatydama tuos produktus Komisija turėtų remtis valstybių narių pateiktais duomenimis, gautais nustačius atitinkamus gamybos pajėgumus ir tiekimo grandines. Siekdama užtikrinti apibendrintų duomenų išsamumą, Komisija turėtų atlikti tų duomenų kryžminę patikrą, tuo tikslu naudodama turimus duomenis, taip pat, jei būtina, duomenis, gautus iš įmonių pagal prašymus savanoriškai pateikti informaciją;

(83) Komisija turėtų numatyti kilus krizei svarbių produktų nustatymo sistemą ir metodiką. Siekiant užtikrinti analizės veiksmingumą, ta sistema ir ta metodika turėtų būti apibrėžtos taip, kad valstybėms narėms nebūtų užkrauta nereikalinga administracinė našta. Todėl jos turėtų būti grindžiamos esamomis nacionalinėmis sistemomis ir metodikomis, kuriomis valstybės narės dalytųsi su Komisija. Ta sistema ir ta metodika visų pirma turėtų būti sutelktos į esamus strigties taškus gynybos produktų tiekimo grandinėse ir turėtų padėti nustatyti kilus krizei svarbių produktų gamybos pajėgumus ir tiekimo grandines;

(84) atlikdama analizę Komisija taip pat turėtų nustatyti ir parengti ankstyvojo perspėjimo rodiklių sąrašą, kuriuo būtų siekiama nustatyti veiksnius, kurie gali sutrikdyti tokių produktų tiekimą, jam pakenkti arba jam daryti neigiamą poveikį. Tokie rodikliai galėtų, be kita ko, būti netipiškas užsakymo įvykdymo laikotarpio pailgėjimas, kilus krizei svarbiems produktams gaminti reikalingų žaliavų, tarpinių produktų ir žmogiškojo kapitalo arba tinkamos gamybos įrangos prieinamumas; prognozuojama paklausa, kainų šuoliai, viršijantys įprastus kainų svyravimus, avarijos, išpuoliai, gaivalinės nelaimės ar kiti rimti įvykiai, prekybos politikos, muitų, eksporto apribojimų, prekybos kliūčių ir kitų su prekyba susijusių priemonių poveikis ir pagrindinių kilus krizei svarbių produktų tiekėjų verslo uždarymo, veiklos perkėlimo į kitas šalis ar įsigijimų poveikis. Komisijos stebėsenos veikloje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama tiems ankstyvojo perspėjimo rodikliams ir prireikus ši veikla gali apimti atitinkamiems subjektams skirtus prašymus savanoriškai pateikti informaciją;

(85) siekdama kuo labiau sumažinti į stebėseną reaguojančių įmonių naštą ir užtikrinti, kad gautą informaciją būtų galima prasmingai kaupti, Komisija turėtų numatyti standartizuotas ir saugias informacijos rinkimo priemones. Tomis priemonėmis turėtų būti užtikrinta, kad visa surinkta informacija būtų tvarkoma konfidencialiai, užtikrinant verslo slaptumą ir kibernetinį saugumą. Be to, siekiant apriboti nacionalinėms administracijoms tenkančią administracinę naštą, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama prašyti Komisijos atlikti joms pavestas užduotis gynybos produktų tiekimo grandinių analizės tikslais;

(86) remdamosi Komisijos nustatytų kilus krizei svarbių produktų sąrašu, valstybės narės turėtų nustatyti pagrindinius tokių produktų tiekėjus savo teritorijoje. Tokių tiekėjų sąrašas turėtų būti perduotas Komisijai, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir koordinuotas požiūris Sąjungos lygmeniu. Kad būtų galima nustatyti bet kokį įvykį, kuris gali turėti neigiamų ir ilgalaikių pasekmių tų produktų prieinamumui ir tiekimui laiku, ir apie jį pranešti, valstybės narės turėtų stebėti tokių tiekėjų gebėjimą vykdyti savo veiklą pagal Komisijos nustatytus ankstyvojo perspėjimo rodiklius. Tuo pačiu tikslu pagrindiniai kilus krizei svarbių produktų tiekėjai taip pat turėtų informuoti valstybę narę, kurios teritorijoje jie yra įsisteigę, jei nustato tiekimo sutrikimų, kurie gali daryti reikšmingą poveikį jų veiklai, susijusiai su kilus krizei svarbių produktų gamyba;

(87) įgyvendindama pasirengimo krizėms sistemą, Komisija turėtų atlikti ir koordinuoti testavimus nepalankiausiomis sąlygomis ir modeliavimą, visų pirma remdamasi Gynybos tiekimo saugumo valdybos (toliau – Valdyba) rekomendacijomis ypatingos svarbos klausimais gynybos produktų tiekimo grandinių srityje. Šiuo atžvilgiu Komisija galėtų parengti scenarijus ir parametrus, kurie apimtų konkrečią riziką, susijusią su kilus krizei svarbių produktų tiekimo krize. Siekiant užtikrinti visų atitinkamų subjektų pasirengimą krizėms, būtina, kad visos valstybės narės ir, kai aktualu, vyriausiasis įgaliotinis, EGA ir kiti atitinkami subjektai būtų kviečiami savanoriškai dalyvauti tuose testavimuose nepalankiausiomis sąlygomis. Šiame kontekste, Komisija galėtų sudaryti palankesnes sąlygas ir skatinti parengti pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms strategijas, įskaitant komunikacijos krizės atveju ir keitimosi informacija apie taikomus apribojimus sudėtingomis aplinkybėmis strategijas. Atsižvelgiant į tai, kad informacija, susijusi su tiekimo grandinių strigties taškais, dėl Sąjungos ir jos valstybių narių gynybos ir saugumo interesų yra neskelbtina, tų testavimų nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai turėtų būti laikomi įslaptinta informacija;

(88) kadangi trūksta skaidrumo dėl sertifikavimo institucijų tapatybės ir gynybos produktų sertifikavimo procedūrų Sąjungoje, tarpvalstybiniu mastu galiojantis gynybos produktų sertifikavimas yra ribotas, todėl gynybos produktų vidaus rinka tampa dar labiau susiskaidžiusi, kaip parodė 2023 m. šaudmenų tiekimo krizė. Todėl įgyvendinant pasirengimo krizėms sistemą, kad būtų palengvintas tarpvalstybiniu mastu galiojantis gynybos produktų sertifikavimas ir skatinamas tokių produktų judėjimas vidaus rinkoje, būtina didinti nacionalinių sertifikavimo procesų skaidrumą ir sudaryti palankesnes sąlygas sertifikavimo institucijoms keistis informacija. Tuo tikslu Komisija turėtų sudaryti ir nuolat atnaujinti nacionalinių sertifikavimo institucijų sąrašą;

(89) siekiant sumažinti kilus krizei svarbių produktų tiekimo trūkumų riziką, būtina paspartinti gamybos objektų, susijusių su tų produktų gamyba, plėtrą, visų pirma užtikrinant veiksmingą ir laiku atliekamą visų paraiškų, susijusių su tokių objektų planavimu, statyba ir veikimu, administracinį nagrinėjimą. Tuo tikslu valstybių narių institucijos turėtų užtikrinti, kad tokios paraiškos būtų tvarkomos kuo greičiau, kiek tai teisiškai įmanoma;

(90) kad Sąjunga galėtų sumažinti tiekimo krizės riziką, valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų įspėti Valdybą, jei jos sužino apie riziką, kad gali labai sutrikti kilus krizei svarbių produktų tiekimas, arba jei turi konkrečios ir patikimos informacijos apie tai, kad pasireikš bet koks kitas atitinkamas rizikos veiksnys ar įvykis. Siekiant užtikrinti, kad tokiai rizikai sumažinti būtų taikomas koordinuotas požiūris, Komisija, sužinojusi apie tokią riziką, turėtų imtis prevencinių veiksmų, pavyzdžiui, sušaukti neeilinį Valdybos posėdį, kad aptartų galimų sutrikimų rimtumą ir galimus atsakomuosius veiksmus, ir, kai aktualu, konsultuotis su atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, kad būtų ieškoma bendradarbiavimu grindžiamų sprendimų siekiant išvengti tiekimo grandinių sutrikimų arba juos pašalinti, laikantis tarptautinių įsipareigojimų;

(91) šiame reglamente taip pat turėtų būti numatytos priemonės, kuriomis būtų veiksmingai ir koordinuotai sprendžiamos gresiančios ar kilusios tiekimo krizės. Kadangi reikia numatyti tikslines priemones priklausomai nuo to, ar didelis neigiamas poveikis vidaus rinkos veikimui arba gresianti tokio poveikio rizika yra susiję su kilus krizei svarbiais produktais, kurie nėra gynybos produktai, ar su kilus krizei svarbiais gynybos produktais, šiame reglamente turėtų būti numatytos dvi skirtingos tiekimo krizės padėtys;

(92) tiekimo krizės padėtis turėtų būti įvesta remiantis konkrečiais ir patikimais įrodymais, kai yra didelių kilus krizei svarbių produktų tiekimo sutrikimų arba gresia tokių sutrikimų rizika ir kai dėl tokių didelių sutrikimų arba gresiančios jų rizikos imamasi arba gali būti imamasi skirtingų nacionalinių priemonių, susijusių su kilus krizei svarbiais produktais, kurie nėra gynybos produktai, ir taip yra daromas ar būtų padarytas didelis neigiamas poveikis tinkamam vidaus rinkos veikimui, visų pirma atsirastų tarpvalstybinės prekybos tokiais kilus krizei svarbiais produktais kliūčių;

(93) su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtis turėtų būti įvesta, kai yra didelių gynybos produktų tiekimo sutrikimų arba gresia tokių sutrikimų rizika ir kai dėl tokių didelių sutrikimų arba gresiančios jų rizikos imamasi arba gali būti imamasi skirtingų nacionalinių priemonių, susijusių su kilus krizei svarbiais gynybos produktais, ir taip yra daromas ar būtų padarytas didelis neigiamas poveikis tinkamam vidaus rinkos veikimui, visų pirma atsirastų tarpvalstybinės prekybos tokiais kilus krizei svarbiais gynybos produktais kliūčių. Vertindama, ar tenkinamos su saugumu susijusios tiekimo krizės padėties įvedimo sąlygos, Komisija turėtų atsižvelgti į tai, ar nustatyta krizė BUSP srityje, daranti poveikį Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, pavyzdžiui, ar valstybė narė pradėjo taikyti tarpusavio pagalbos nuostatą pagal ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį. Tame kontekste Komisija galėtų atsižvelgti į tai, ar tokia krizė taip pat buvo nustatyta NATO;

(94) atsižvelgiant į tai, kad sprendimas įvesti tiekimo krizės padėtį arba su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį yra jautraus pobūdžio, visų pirma dėl priemonių, kurių gali būti imtasi reaguojant į krizę, galimų pasekmių, įskaitant didelį poveikį, kurį tokios priemonės galėtų daryti privačiosioms įmonėms Sąjungoje, įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktą dėl tiekimo krizės padėčių įvedimo, pratęsimo ir nutraukimo turėtų būti suteikti Tarybai. Siekiant užtikrinti, kad atsakas Sąjungos lygmeniu būtų pritaikytas prie tiekimo krizės pobūdžio, Taryba taip pat turėtų nustatyti, kurios iš šiame reglamente numatytų priemonių turėtų būti aktyvuotos pasireiškusiai tiekimo krizei įveikti, ir turėtų galėti nustatyti, dėl kurių kilus krizei svarbių produktų šios priemonės turėtų būti aktyvuotos;

(95) kad būtų galima tiksliai ir beveik tikruoju laiku įvertinti tiekimo krizės pobūdį ir sunkumą ir tai, ar reikėtų taikyti pirmenybės teikimo priemones, Komisija turėtų turėti galimybę, jei Tarybos įgyvendinimo aktu tai numatyta esant tiekimo krizės padėčiai arba su saugumu susijusios tiekimo krizės padėčiai, teikti prašymus pateikti informaciją ekonominės veiklos vykdytojams, prisidedantiems prie atitinkamų kilus krizei svarbių produktų gamybos. Tokie prašymai dėl informacijos turėtų būti teikiami tik tais atvejais, kai turimos informacijos nepakanka, ir jie turėtų būti teikiami tik dėl informacijos apie gamybos gebą, gamybos pajėgumus ar galimus pirminius sutrikimus. Atsižvelgiant į tai, kad informacija, kurios gali būti prašoma, yra neskelbtina, Komisija turėtų gauti išankstinį valstybės narės, kurioje yra ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, sutikimą, o prašoma informacija turėtų būti perduodama per šią valstybę narę. Jei atitinkama valstybė narė sutinka pateikti tokį prašymą dėl informacijos, ji turėtų turėti galimybę nuspręsti tą prašymą pateikti tiesiogiai atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui ir apie tai informuoti Komisiją. Taip pat svarbu, kad Komisijai būtų žinoma apie trečiųjų valstybių prašymus pateikti informaciją, susijusius su Sąjungoje įsisteigusių ekonominės veiklos vykdytojų veikla dėl kilus krizei svarbių produktų tiekimo, nes dėl tokių prašymų pateikti informaciją tos trečiosios valstybės gali taikyti pirmenybės teikimo priemones, kurios gali turėti didelį poveikį tokių produktų tiekimui Sąjungoje ir tinkamam vidaus rinkos veikimui. Todėl atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas turėtų laiku informuoti valstybę narę, kurios teritorijoje yra jo gamybos vieta, kuri savo ruožtu turėtų informuoti Komisiją, kad atitinkama valstybė narė ir Komisija galėtų paprašyti ekonominės veiklos vykdytojo pateikti panašios informacijos, kurios paprašė ir trečioji valstybė;

(96) tais atvejais, kai dėl didelio ir ilgalaikio kilus krizei svarbių produktų trūkumo arba išskirtinai didelės jų paklausos gresia didelio neigiamo poveikio tinkamam vidaus rinkos veikimui rizika arba tokia rizika materializuojasi, galėtų būti būtinos Sąjungos lygmens pirmenybės teikimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti kilus krizei svarbių produktų prieinamumą, kad būtų užtikrintas tinkamas gynybos produktų vidaus rinkos ir jos tiekimo grandinių veikimas. Šiuo atžvilgiu Komisija turėtų turėti galimybę valstybės narės prašymu naudoti pirmenybinius prašymus, kad palengvintų tiek kilus krizei svarbių gynybos produktų, tiek kilus krizei svarbių produktų, kurie nėra gynybos produktai, tiekimą, ir pirmenybinius užsakymus, kad būtų užtikrintas su gynyba nesusijusių kilus krizei svarbių produktų tiekimas. Tas pirmenybės teikimo priemones turėtų aktyvuoti Taryba;

(97) pirmenybinius prašymus turėtų sudaryti Komisijos prašymai valstybės narės iniciatyva atitinkamiems Sąjungoje įsisteigusiems ekonominės veiklos vykdytojams priimti kilus krizei svarbių produktų užsakymus arba teikti jiems pirmenybę. Kaip kraštutinę priemonę užtikrinti, kad gynybos produktų tiekimo grandinės galėtų toliau veikti tiekimo krizės laikotarpiu, ir tik tada, kai tai būtina ir proporcinga tam tikslui pasiekti, tais pirmenybiniais prašymais turėtų būti siekiama padėti valstybei narei, kuri susiduria su dideliais sunkumais pateikiant užsakymą arba vykdant kilus krizei svarbių produktų tiekimo sutartį. Ekonominės veiklos vykdytojai turėtų turėti galimybę nesutikti, kad jiems būtų teikiamas pirmenybinis prašymas. Pateikdama pirmenybinį prašymą Komisija turėtų atsižvelgti į galimą neigiamą poveikį konkurencijai vidaus rinkoje ir į rinkos iškraipymų padidėjimo riziką. Be to, pirmenybinių prašymų gavėjų ir naudos gavėjų pasirinkimas neturėtų būti diskriminacinis;

(98) atsižvelgiant į vis prastėjantį Sąjungos saugumo kontekstą, susijusį su nuolatine ir suintensyvėjusia Rusijos grėsme vykstant jos agresijos karui prieš Ukrainą, labai svarbu spręsti klausimus dėl sunkumų, su kuriais valstybės narės gali susidurti pateikdamos su gynybos produktų tiekimu susijusį užsakymą arba vykdydamos su jų tiekimu susijusią sutartį, visų pirma tais atvejais, kai tokie sunkumai kyla dėl kilus krizei svarbių produktų, kurie nėra gynybos produktai, tiekimo sutrikimų. Iš tikrųjų, kai kilus krizei svarbūs produktai yra dvejopo naudojimo arba civiliniai produktai, bandant įsigyti šių kilus krizei svarbių produktų, gynybos produktų tiekimo grandinės gali susidurti su konkurencija su ne gynybos produktų tiekimo grandinėmis, turinčiomis gerokai didesnę perkamąją galią. Todėl būtina numatyti papildomą kraštutinę priemonę tiems atvejams, kai tokių kilus krizei svarbių produktų, kurie nėra gynybos produktai, gamybos ar tiekimo neįmanoma užtikrinti kitomis priemonėmis, įskaitant pirmenybinius prašymus. Todėl būtent pirmenybiniai užsakymai turėtų suteikti Komisijai galimybę, gavus valstybės narės, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, ir valstybės narės, kurios teritorijoje yra ekonominės veiklos vykdytojo vykdomojo valdymo struktūra, išankstinį sutikimą, įpareigoti Sąjungoje įsisteigusius ekonominės veiklos vykdytojus gaminti arba tiekti tam tikrus kilus krizei svarbius produktus, kurie nėra gynybos produktai. Komisija neturėtų išduoti pirmenybinių užsakymų, kai ekonominės veiklos vykdytojas užsakymo negali įvykdyti, net jei jam teikiama pirmenybė, dėl nepakankamos gamybos gebos ar gamybos pajėgumų arba dėl techninių priežasčių, arba dėl to, kad ekonominės veiklos vykdytojas patirtų nepagrįstą ekonominę naštą ir jam kiltų ypatingų sunkumų, įskaitant didelę riziką, susijusią su veiklos tęstinumu. Jei tokių priežasčių atsiranda po to, kai Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo ekonominės veiklos vykdytojui nustatoma pareiga vykdyti pirmenybinį užsakymą ar prašymą, tas ekonominės veiklos vykdytojas turėtų turėti galimybę prašyti Komisijos iš dalies pakeisti atitinkamą įgyvendinimo aktą;

(99) pirmenybinis užsakymas arba pirmenybinis prašymas turėtų būti teikiamas remiantis objektyviais, faktiniais, išmatuojamais ir pagrįstais duomenimis. Jį teikiant turėtų būti atsižvelgiama į teisėtus įmonių interesus ir sąnaudas bei pastangas, kurių reikia gamybos sekai pakeisti. Kai pareiga vykdyti pirmenybinį prašymą arba pirmenybinį užsakymą yra priimama arba nustatoma, ji turėtų turėti viršenybę įvykdymo pareigų pagal privatinę ar viešąją teisę atžvilgiu. Kai pirmenybinio prašymo objektas yra susijęs su gynybos produktu, prašyme turėtų būti nurodyta sutartinių įsipareigojimų, kurių atžvilgiu prašymas turėtų turėti viršenybę, aprėptis. Teikiant kiekvieną pirmenybinį prašymą arba užsakymą turėtų būti nustatoma sąžininga ir pagrįsta kaina. Turėtų būti įmanoma tokią kainą apskaičiuoti remiantis pastaruosius kelerius metus taikomomis kainomis, o bet koks padidinimas arba sumažinimas turėtų būti pagrįstas, pavyzdžiui, atsižvelgiant į infliaciją arba žaliavų kainas. Atsižvelgiant į tai, kad svarbu užtikrinti kilus krizei svarbių produktų, kurie yra būtini tinkamam vidaus rinkos ir jos tiekimo grandinių veikimui, tiekimą, pareigos įvykdyti pirmenybinį prašymą arba užsakymą vykdymas neturėtų lemti atsakomybės už žalą trečiųjų šalių atžvilgiu, kuri gali atsirasti dėl sutartinių įsipareigojimų, kuriuos reglamentuoja valstybės narės teisė, pažeidimo, jei tas sutartinių įsipareigojimų pažeidimas buvo būtinas tam, kad būtų laikomasi nustatyto prioriteto. Ekonominės veiklos vykdytojams, kuriems gali būti taikomas pirmenybinis prašymas, turėtų būti leidžiama savo komercinių sutarčių sąlygose nurodyti galimas pirmenybinio prašymo pasekmes;

(100) jei ekonominės veiklos vykdytojas yra aiškiai priėmęs pirmenybinį prašymą, o Komisija po tokio priėmimo priima įgyvendinimo aktą, arba jei ekonominės veiklos vykdytojui Komisijos priimtu įgyvendinimo aktu buvo nustatyta pareiga vykdyti pirmenybinį užsakymą, ekonominės veiklos vykdytojas turėtų laikytis visų to įgyvendinimo akto sąlygų. Ekonominės veiklos vykdytojas, kuris nesilaiko įgyvendinimo akte nustatytų sąlygų, turėtų netekti galimybės taikyti nuostatą dėl sutartinės atsakomybės netaikymo. Jei sąlygų nesilaikoma tyčia arba dėl didelio aplaidumo, Komisija turėtų galėti ekonominės veiklos vykdytojui skirti baudą arba periodinę baudą, laikydamasi proporcingumo principo. Siekdama nustatyti, ar manytina, kad baudos arba periodinės baudos yra būtinos ir proporcingos, Komisija turėtų atsižvelgti į visus ekonominės veiklos vykdytojo pateiktus tinkamai motyvuotus pagrindimus;

(101) išimtinėmis aplinkybėmis, kai Sąjungoje įsisteigusiam ekonominės veiklos vykdytojui taikoma priemonė, susijusi su trečiosios valstybės kilus krizei svarbaus produkto pirmenybiniu užsakymu arba pirmenybiniu prašymu, jis turėtų apie tai pranešti Komisijai, kad tuo remiantis būtų įvertinta, ar tokia priemonė darys reikšmingą poveikį kilus krizei svarbių produktų tiekimo saugumui ir tinkamam vidaus rinkos veikimui, taip pat ar gali prireikti imtis atitinkamų veiksmų reaguojant į tą priemonę;

(102) prašymu arba pareiga teikti pirmenybę tam tikrų produktų gamybai arba tiekimui nedaromas neproporcingas poveikis laisvei užsiimti verslu bei laisvei sudaryti sutartis, kurios yra ginamos pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 16 straipsnį ir nedaromas poveikis Chartijos 17 straipsnyje nustatytai teisei į nuosavybę. Pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį bet koks naudojimosi šiomis teisėmis ir laisvėmis apribojimas turi būti numatytas teisės aktuose ir juo turėtų būti atsižvelgiama į tų teisių ir laisvių esmę ir jis turi atitikti proporcingumo principą;

(103) kai įvedama su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtis, turėtų būti galimybė taikyti ir esant tiekimo krizės padėčiai prieinamas priemones, jei Taryba mano, kad jos tikslingos, ir jei jos nurodomos įgyvendinimo akte, kuriuo įvedama su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtis;

(104) gynybos produktų siuntimas ES viduje reglamentuojamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/43/EB ([30]), kuria siekiama supaprastinti tokį siuntimą, kad būtų užtikrintas tinkamas gynybos produktų vidaus rinkos veikimas. Kaip patvirtinta ankstesniuose tos direktyvos vertinimuose, *a priori* visuotinių ir individualių siuntimo licencijų išdavimas iš esmės išlieka įprasta gynybos produktų judėjimo vidaus rinkoje norma, o vidutinis paraiškų nagrinėjimo laikas skirtingose valstybėse narėse kartais labai skiriasi. Su saugumu susijusios tiekimo krizės metu ir tais atvejais, kai Taryba mano, kad tai būtina, Taryba turėtų galėti priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo įvedama su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtis, siekiant nustatyti ne ilgesnį kaip dviejų savaičių laikotarpį, per kurį, kai gaunama visa su paraiškomis susijusi informacija, atitinkamos nacionalinės institucijos turėtų išnagrinėti paraiškas, kad būtų dar labiau palengvintas šių produktų judėjimas vidaus rinkoje. Be to, šiuo reglamentu siekiama palengvinti kilus krizei svarbių produktų siuntimą ES viduje kilus tiekimo krizei. Todėl turėtų būti paaiškinta, kad valstybė narė, kuri nustato eksporto apribojimus komponentams, kurie yra kilus krizei svarbūs produktai ir kuriuos ji laiko jautriais kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2009/43/EB, neturėtų reikalauti papildomų leidimų persiųsti atitinkamus komponentus ES viduje, jei gavėjas pateikia naudojimo deklaraciją, kurioje jis patvirtina, kad pagal konkrečią siuntimo licenciją siunčiami komponentai yra integruoti ar bus integruoti į gynybos produktą, todėl negali būti siunčiami ar eksportuoti. Tokia priemonė neturėtų daryti poveikio esamoms Sąjungos ir nacionalinėms taisyklėms, reglamentuojančioms gynybos produktų siuntimą ir eksportą;

(105) kadangi gynybos produktų sertifikavimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti tinkamą gynybos produktų vidaus rinkos veikimą, visų pirma su saugumu susijusios tiekimo krizės metu, šiuo reglamentu turėtų būti sudarytos sąlygos ne tik esamų nacionalinių procesų spartinimui, bet ir valstybėje narėje teisėtai sertifikuotų kilus krizei svarbių gynybos produktų privalomam tarpusavio pripažinimui;

([30]) 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo (OL L 146, 2009 6 10, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

(106) be kitų šiame reglamente numatytų priemonių su saugumu susijusios tiekimo krizės padėčiai įveikti, kai Taryba aktyvuoja tas priemones, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę kiekvienu konkrečiu atveju taikyti su gynyba susijusias išimtis ar nukrypti leidžiančias nuostatas pagal nacionalinę ir taikytiną Sąjungos teisę leidimų, susijusių su kilus krizei svarbių gynybos produktų gamybos objektų planavimu, statyba ir veikimu, suteikimo tikslu arba siekiant užtikrinti tokių produktų gamybos tęstinumą, jei jos mano, kad tokių išimčių ar nukrypti leidžiančių nuostatų taikymas padėtų užtikrinti kilus krizei svarbių gynybos produktų tiekimo saugumą. Tai visų pirma galėtų būti taikoma Sąjungos aplinkos, sveikatos ir saugos teisės aktams, kurie būtini, kad būtų gerinama žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga, taip pat užtikrinamas darnus ir saugus vystymasis. Kadangi su saugumu susijusiai tiekimo krizei būdingos kilus krizei svarbių gynybos produktų judėjimo vidaus rinkoje kliūtys, tokiomis aplinkybėmis tikslinga leisti pagal Programą teikti finansinę paramą inovacijų veiksmams, taip sudarant sąlygas itin greitai užtikrinti gynybos produktų prieinamumą rinkoje. Parama tokiems veiksmams iš tiesų padėtų šalinti atitinkamas kliūtis, visų pirma sudarant sąlygas gerokam gynybos produktų pristatymo laikotarpio sutrumpinimui arba masinei tokių produktų gamybai. Todėl Tarybai įvedant su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį ji turėtų galėti užtikrinti, kad tokie inovacijų veiksmai taptų tinkami finansuoti pagal Programą;

(107) šiame reglamente nustatytų pareigų vykdymas turėtų būti užtikrinamas skiriant baudas ir periodines baudas. Tuo tikslu turėtų būti nustatyti tinkami lygiai baudų už prašymų pateikti informaciją nevykdymą, už pareigų, kylančių iš pirmenybinio prašymo, nesilaikymą ir už pareigos pranešti, taikomos tais atvejais, kai Sąjungoje įsisteigusiam ekonominės veiklos vykdytojui taikoma trečiosios valstybės pirmenybės teikimo priemonė, nesilaikymą, atsižvelgiant į skirtingą abiejų šių pareigų nesilaikymo sunkumo lygį ir MVĮ taikant skirtingas viršutines ribas. Be to, už pareigos priimti ir vykdyti pirmenybinius užsakymus nesilaikymą turėtų būti nustatytos periodinės baudos, kurios turėtų būti proporcingos, o MVĮ turėtų būti taikomos skirtingos jų viršutinės ribos. Turėtų būti taikomi ne tik sankcijų vykdymo užtikrinimo senaties terminai, bet ir baudų ir periodinių baudų skyrimo senaties terminai. Be to, Komisija atitinkamiems ekonominės veiklos vykdytojams turėtų suteikti teisę būti išklausytiems;

(108) vienas iš sunkumų, nustatytų per COVID-19 krizę – tai, kad nebuvo sukurtas tinklas, skirtas užtikrinti pasirengimą, taip pat tai, kad nepakankamai buvo dalijamasi informacija ir nepakankamai koordinuojamos reagavimo priemonės, viena vertus, tarp valstybių narių ir, kita vertus, tarp valstybių narių ir Komisijos. Todėl šiuo reglamentu siekiamą tikslą – pasirengti būsimų tiekimo krizių poveikiui gynybos produktų vidaus rinkai ir į jį reaguoti – turėtų padėti pasiekti valdymo mechanizmas. Šiuo reglamentu turėtų būti įsteigta Valdyba, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos bendradarbiauti, keistis informacija ir sklandžiai, veiksmingai bei suderintai įgyvendinti jame numatytas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti gynybos produktų tiekimo saugumą. Valdybą turėtų sudaryti valstybių narių ir Komisijos atstovai. Norint užtikrinti tinkamą gynybos produktų vidaus rinkos veikimą tiekimo krizės metu arba pasirengti tokioms tiekimo krizėms reikia atsižvelgti į valstybių narių gebėjimą plėtoti, įgyti ir valdyti savo gynybos pajėgumus bei stiprinti savo gynybos parengtį, todėl tikslinga, kad Valdybai bendrai pirmininkautų Komisija ir rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė. Be to, atsižvelgiant į tai, kad tiekimo saugumo režimas prisideda prie Sąjungos gebėjimo ginti savo saugumo ir gynybos interesus, Valdybos nariais taip pat turėtų būti vyriausiasis įgaliotinis ir EGA. Konkrečiai, įgyvendinant šį reglamentą galėtų būti naudingos su gynybos produktų tiekimo saugumu susijusios EGA vykdomo darbo kryptys. EGA sudaro palankesnes sąlygas dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais ir stiprina valstybių narių bendradarbiavimą su gynyba susijusio tiekimo saugumo srityje. Ji taip pat teikia įžvalgų apie strigties taškus, darančius poveikį gynybos produktų tiekimo grandinėms. Todėl EGA turėtų būti pajėgi pasidalinti savo nuomonėmis ir ekspertinėmis žiniomis, *inter alia*, Valdyboje – tai padės pasirengti tiekimo krizių poveikiui gynybos produktų vidaus rinkai ir į jį reaguoti. Asocijuotosios valstybės turėtų turėti teisę tapti Valdybos narėmis be balsavimo teisių Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytomis sąlygomis. Europos Parlamento atstovai turėtų būti kviečiami dalyvauti Valdybos posėdžiuose stebėtojų teisėmis. Valdyba turėtų sudaryti palankesnes sąlygas valstybių narių veiklos koordinavimui, taip pat teikti rekomendacijas ir padėti Komisijai įgyvendinti šiuo reglamentu nustatytus mechanizmus, kuriais siekiama užtikrinti tiekimo saugumą, be kita ko, iš anksto numatant kilus krizei svarbių produktų tiekimo krizes, joms rengiantis, vykdant jų prevenciją ir jas sprendžiant;

(109) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl darbo programų, kuriose būtų nustatyti finansavimo prioritetai ir taikytinos finansavimo sąlygos, priėmimo, dėl finansavimo skyrimo konkretiems veiksmams, dėl SEAP įsteigimo, dėl kilus krizei svarbių produktų identifikavimo ir tokių produktų sąrašo atnaujinimo, dėl nacionalinių sertifikavimo institucijų sąrašo sudarymo ir atnaujinimo, dėl pirmenybės teikimo priemonių ir dėl sankcijų skyrimo. Reikėtų atsižvelgti į gynybos sektoriaus ypatumus, visų pirma į valstybių narių, asocijuotųjų valstybių ar Ukrainos atsakomybę už planavimo ir įsigijimo procesą. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([31]);

(110) turėtų būti įmanoma į komiteto posėdžius kviesti Ukrainos atstovus, kai jų nuomonė yra būtina dėl ryšį su Ukraina turinčių įgyvendinimo priemonių, pavyzdžiui, dėl įgyvendinimo aktų, susijusių su paramos Ukrainai priemone. Tai leistų tiems atstovams pasidalyti savo nuomonėmis ir atsakyti į valstybių narių klausimus. Tačiau jiems neturėtų būti leidžiama dalyvauti svarstymuose ar komiteto balsavimuose;

(111) šis reglamentas turėtų būti taikomas nedarant poveikio Sąjungos konkurencijos taisyklėms, visų pirma SESV 101–109 straipsniams ir teisės aktams, kuriais tie straipsniai įgyvendinami;

(112) Sąjungos finansavimas pagal šį reglamentą turėtų apimti tik išlaidas, būtinas Programos ir paramos Ukrainai priemonės tikslams pasiekti, ir negali apimti su BUSP susijusių išlaidų. Todėl Sąjungos finansavimas pagal Programą ir paramos Ukrainai priemonę neturėtų apimti kariniams arba gynybos tikslams skirtų gynybos produktų pirkimo ir techninės priežiūros išlaidų, be kita ko, gynybos pramonės parengties rezervo kūrimo, valdymo ir palaikymo atžvilgiu. Visgi Sąjungos finansavimu pagal Programą ir paramos Ukrainai priemonę turėtų būti galima padengti išlaidas, susijusias su tokių produktų, būtinų EGTPB konkurencingumui didinti arba Ukrainos GTPB atkūrimui, atstatymui ir modernizavimui užtikrinti, pirkimu arba technine priežiūra, visų pirma vienkartines išlaidas;

(113) pagal SESV 241 straipsnį Taryba turi galimybę Komisijos prašyti atlikti bet kurį tyrimą, jos nuomone, pageidautiną siekiant bendrų tikslų, ir pateikti jai atitinkamus pasiūlymus. Komisija skubiai ir išsamiai apsvarstys visus tokius prašymus pateikti pasiūlymus;

(114) šis reglamentas turėtų būti taikomas nedarant poveikio tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos specifiniam pobūdžiui;

(115) šiuo reglamentu nedaromas poveikis galiojančioms Sąjungos ir nacionalinėms gynybos produktų eksporto taisyklėms ir Direktyvoje 2009/43/EB nustatytoms pareigoms;

(116) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. stiprinti EGTPB technologinę lyderystę, inovacijas, parengtį, ilgalaikį konkurencingumą, atsparumą, integraciją ir pasirengimą, užtikrinant savalaikį gynybos produktų prieinamumą ir tiekimą ir prisidedant prie Ukrainos GTPB atkūrimo, atstatymo ir modernizavimo, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(117) kad būtų sudarytos sąlygos kuo greičiau pradėti šio reglamento įgyvendinimą siekiant įgyvendinti jo tikslus, jis turėtų įsigalioti skubos tvarka,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

([31]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Bendrieji tikslai ir dalykas

1. Šiuo reglamentu siekiama stiprinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) technologinę lyderystę, inovacijas, parengtį, ilgalaikį konkurencingumą, atsparumą, integraciją ir pasirengimą, užtikrinant savalaikį gynybos produktų prieinamumą ir tiekimą ir prisidedant prie Ukrainos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (Ukrainos GTPB) atkūrimo, atstatymo ir modernizavimo.

2. Šiuo reglamentu nustatomas biudžetas laikotarpiui nuo 2025 m. iki 2027 m. ir sukuriama:

1) Europos gynybos pramonės programa (toliau – Programa), apimanti EGTPB konkurencingumo, gebėjimo reaguoti ir pajėgumo stiprinimo priemones, kaip išdėstyta II skyriuje;

2) paramos Ukrainai priemonė – bendradarbiavimo su Ukraina programa, kuria siekiama užtikrinti Ukrainos GTPB atkūrimą, atstatymą ir modernizavimą, atsižvelgiant į galimą Ukrainos GTPB būsimą integravimąsi į EGTPB, kaip išdėstyta III skyriuje;

3) Europos gynybos srities bendro intereso projektų (EGSBIP) teisinė sistema, kaip išdėstyta IV skyriuje;

4) Europos karinės prekybos mechanizmas, kaip išdėstyta V skyriuje;

5) Europos ginkluotės programos struktūrų (toliau – SEAP) teisinė sistema, kaip išdėstyta VI skyriuje;

6) teisinė sistema, skirta pasirengti tiekimo krizių poveikiui vidaus rinkai ir į jį reaguoti, kaip išdėstyta VII skyriuje, kuria siekiama užtikrinti:

   a) kilus krizei svarbių produktų tiekimo saugumą ir

   b) tinkamą gynybos produktų vidaus rinkos veikimą, be kita ko, užkertant kelią tokio veikimo kliūtims atsirasti.

3. Šis reglamentas nedaro poveikio išimtinei kiekvienos valstybės narės atsakomybei už savo nacionalinį saugumą, kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 4 straipsnio 2 dalyje, ir kiekvienos valstybės narės teisei apsaugoti savo gyvybinius saugumo interesus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 346 straipsnį.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) išankstinis pirkimo susitarimas – viešojo pirkimo sutartis, sudaryta su vienu ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų, kuria siekiama remti greitą produkto kūrimą arba gamybą ir pagal kurią teisė per tam tikrą laikotarpį įsigyti tam tikrą skaičių produktų už tam tikrą kainą įgyjama iš anksto finansuojant dalį atitinkamų ekonominės veiklos vykdytojų patiriamų pradinių išlaidų; nors išankstinis pirkimo susitarimas dalyvaujančioms perkančiosioms organizacijoms ir rangovui yra teisiškai privalomas, toliau jis turi būti įgyvendinamas sudarant sutartis su atitinkamais rangovais;

2) kitos trečiosios valstybės subjektas – teisės subjektas, kuris yra įsisteigęs neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje, išskyrus Ukrainą, arba teisės subjektas, kuris yra įsisteigęs Sąjungoje, Ukrainoje arba asocijuotojoje valstybėje, bet jo vykdomojo valdymo struktūros yra neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje, išskyrus Ukrainą;

3) asocijuotosios valstybės – Europos laisvosios prekybos asociacijos narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės ir kurios taiko šį reglamentą pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą;

4) strigties taškas – gamybos sistemos perpildymo taškas, dėl kurio sustoja arba labai sulėtėja gamyba;

5) derinimo operacija – Sąjungos biudžeto lėšomis remiamas veiksmas, įskaitant veiksmus, vykdomus įgyvendinant derinimo priemonę arba platformą, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 2 straipsnio 6 punkte, kuriuo negrąžintinos paramos iš Sąjungos biudžeto formos arba finansinės paramos iš Sąjungos biudžeto priemonės derinamos su grąžintinos paramos, teikiamos iš plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat iš komercinių finansų įstaigų ir investuotojų, formomis;

6) įslaptinta informacija – bet kokios formos informacija ar medžiaga, kurią neteisėtai atskleidus galėtų būti padaryta tam tikro dydžio žala Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių interesams ir kuri žymima ES slaptumo žyma arba ją atitinkančia slaptumo žyma, kaip nustatyta Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių susitarime dėl įslaptintos informacijos, kuria keičiamasi Europos Sąjungos interesais, apsaugos ([32]);

7) perkančiosios organizacijos – perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES ([33]) 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES ([34]) 3 straipsnio 1 dalyje;

8) kontrolė – gebėjimas tiesiogiai arba netiesiogiai – per vieną ar daugiau tarpinių teisės subjektų – daryti teisės subjektui lemiamą įtaką;

9) kilus krizei svarbūs produktai – gynybos produktai arba komponentai ar žaliavos, arba bet kurie jų gamybai itin svarbūs produktai ar paslaugos, kurių prieinamumas yra būtinas tinkamam vidaus rinkos ir jos tiekimo grandinių veikimui užtikrinti ir turi būti garantuotas siekiant reaguoti į tiekimo krizę;

10) gynybos inovacijų veiksmas – veiksmas, kurį visų pirma sudaro veikla, kuria tiesiogiai siekiama parengti naujų, pakeistų ar patobulintų gynybos produktų, procesų ar paslaugų planus ir sąlygas ar projektus, galimai apimant prototipų kūrimą, testavimą, demonstravimą, bandomąjį naudojimą, didelio masto produktų patvirtinimą ir rinkos kartotę;

11) gynybos produktai – bet kokie su gynyba susiję produktai, nurodyti Direktyvos 2009/43/EB priede, taip pat darbai, prekės ir paslaugos, tiesiogiai susiję su tais produktais kai kuriems ar visiems jų gyvavimo ciklo elementams, kaip tai suprantama Direktyvos 2009/81/EB 2 straipsnio c punkte;

12) dinamiškas prieinamumo valdymas – gynybos produktų tiekimas laiku, sutartoje vietoje ir iki sutartų prieinamumo lygių, taip pat prieinamumo rizikos, kuri galėtų pasireikšti atitinkamo gynybos produkto atsargų trūkumu, valdymas; šiame kontekste „prieinamumas“ – situacija, kai gynybos produktas gali atlikti funkciją be trūkumų tam tikromis apibrėžtomis sąlygomis ir yra parengtas prireikus jį naudoti;

13) vykdomojo valdymo struktūra – pagal nacionalinę teisę paskirtas teisės subjekto organas, kai taikytina, atskaitingas vykdomajam direktoriui, kuriam suteikti įgaliojimai nustatyti to teisės subjekto strategiją, tikslus bei bendrą kryptį ir kuris prižiūri bei stebi šio teisės subjekto valdymo sprendimų priėmimą;

14) įgyta informacija – bet kokios formos ar pobūdžio duomenys, praktinės žinios ar informacija, gauti vykdant konkretų veiksmą pagal šį reglamentą;

15) užsakymo įvykdymo laikotarpis – laikotarpis nuo pirkimo užsakymo pateikimo momento iki momento, kai gamintojas įvykdo užsakymą;

([32]) OL C 202, 2011 7 8, p. 13.
([33]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).
([34]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

16) teisės subjektas – juridinis asmuo, įsisteigęs ir tokiu pripažįstamas pagal Sąjungos, nacionalinę arba tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikti savo vardu, naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba subjektas, neturintis juridinio asmens statuso, kaip nurodyta Finansinio reglamento 200 straipsnio 2 dalies c punkte;

17) gyvavimo ciklas – visi galimi vienas po kito einantys produkto gyvavimo etapai, nuo mokslinių tyrimų ir plėtros iki išėmimo iš apyvartos ir sunaikinimo;

18) techninė priežiūra – visi veiksmai, kurių imamasi siekiant užtikrinti gynybos produkto parengtį ir operacinį pajėgumą, visų pirma užtikrinti, kad įranga atitiktų nustatytas sąlygas, arba atkurti ją taip, kad ji atitiktų nustatytas sąlygas, iki jos naudojimo pabaigos, įskaitant parengtį misijoms, ilgaamžiškumą ir atnaujinimą, individualizavimą ir specializavimą, tikrinimą, kapitalinį remontą, testavimą, aptarnavimą, modifikavimą, klasifikavimą pagal tinkamumą naudoti, remontą, atkūrimą, atstatymą, regeneravimą, utilizavimą ir kanibalizaciją;

19) vidutinės kapitalizacijos įmonė – įmonė, kuri nėra MVĮ ir kurios darbuotojų skaičius neviršija 3 000, darbuotojų skaičių apskaičiuojant pagal Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB ([35]) priedo 3–6 straipsnius;

20) neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektas – teisės subjektas, kuris yra įsisteigęs neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje, arba teisės subjektas, kuris yra įsisteigęs Sąjungoje ar asocijuotojoje valstybėje, bet jo vykdomojo valdymo struktūros yra neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje;

21) vienkartinės išlaidos – vienkartinės arba nereguliariais intervalais patiriamos išlaidos, visų pirma projektavimo, kūrimo ir investicinės išlaidos, būtinos gynybos produktų gamybai ar techninei priežiūrai arba gamybos pajėgumų rezervavimui;

22) įsipareigojimo pirkti sutartis – bent trijų valstybių narių ir, kai aktualu, asocijuotųjų valstybių arba Ukrainos sutartimi įformintas susitarimas su bent vienu gynybos produktų gamintoju, kuriuo valstybės narės ir, kai aktualu, asocijuotosios valstybės arba Ukraina įsipareigoja per tam tikrą laikotarpį įsigyti tam tikrą gynybos produktų kiekį arba gynybos produktų gamintojas įsipareigoja suteikti valstybėms narėms ir, kai aktualu, asocijuotosioms valstybėms arba Ukrainai galimybę įvykdyti tokį viešąjį pirkimą;

23) įslaptintos informacijos rengėjas – Sąjungos institucija, agentūra ar įstaiga, valstybė narė arba pagal šį reglamentą įsteigtas subjektas, kurio pavedimu įslaptinta informacija buvo parengta;

24) viešojo pirkimo agentas – perkančioji organizacija, kuri yra įsteigta valstybėje narėje ar asocijuotojoje valstybėje, Europos ginkluotės programos struktūra (SEAP), Europos gynybos agentūra (EGA) ar tarptautinė organizacija, kurią valstybės narės, asocijuotosios valstybės, Ukraina arba SEAP yra paskyrusios jų vardu vykdyti bendradarbiaujamąjį viešąjį pirkimą;

25) žaliavos – žaliavos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1252 ([36]) 2 straipsnio 1 punkte;

26) rezultatai – bet kokios formos ar pobūdžio materialus ar nematerialus konkretaus veiksmo rezultatas, pavyzdžiui, duomenys, praktinės žinios ar informacija, nesvarbu, ar juos galima apsaugoti, ar ne, taip pat visos su jais susijusios teisės, įskaitant intelektinės nuosavybės teises;

27) pažangumo ženklas – kokybės žymuo, rodantis, kad paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus pagal Programą ar paramos Ukrainai priemonę pateiktas pasiūlymas atitiko visas darbo programoje nustatytas ribines vertinimo vertes, tačiau negalėjo būti finansuojamas dėl nepakankamo tam kvietimui teikti pasiūlymus darbo programoje numatyto biudžeto, ir kad tokiam pasiūlymui galėtų būti skirta parama iš kitų Sąjungos ar nacionalinių finansavimo šaltinių;

([35]) 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

([36]) 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1252, kuriuo nustatoma saugaus ir tvaraus ypatingos svarbos žaliavų tiekimo užtikrinimo sistema ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 ir (ES) 2019/1020 (OL L, 2024/1252, 2024 5 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

28) neskelbtina informacija – neįslaptinta informacija ir duomenys, kurie turi būti apsaugoti nuo neteisėtos prieigos ar atskleidimo dėl Sąjungos ar, kai taikytina, nacionalinės teisės aktuose nustatytų pareigų, arba siekiant užtikrinti fizinio ar juridinio asmens privatumą ar saugumą;

29) mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) – mažosios ir vidutinės įmonės, kaip apibrėžta Rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnyje;

30) maža vidutinės kapitalizacijos įmonė – turi tokią reikšmę, kokia jai priskirta Komisijos rekomendacijos (ES) 2025/1099 ([37]) priede;

31) subrangovas – ekonominės veiklos vykdytojas, kandidato, konkurso dalyvio arba rangovo pasiūlytas konkrečioms užduotims atlikti ar konkrečioms paslaugoms teikti prižiūrint pagrindiniam rangovui, prisidedantis prie gynybos produkto projektavimo ar gamybos, išskyrus tai, ką sutarčiai įgyvendinti teikia tiekėjai, kuriam tenka ne mažiau kaip 15 % sutarties vertės ir kuriam tai sutarčiai vykdyti reikia prieigos prie įslaptintos informacijos; šios apibrėžties tikslais terminas „tiekėjas“ suprantamas kaip ekonominės veiklos vykdytojas, kuris rangovui tiekia savo paties projektuojamus ar gaminamus komponentus.

3 straipsnis

Biudžetas

1. Laikotarpiu nuo 2025 m. gruodžio 30 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. Programos įgyvendinimo finansinius paketus sudaro:

a) 1 200 000 000 EUR einamosiomis kainomis ir

b) papildomi įnašai pagal 5 straipsnį.

2. Laikotarpiu nuo 2025 m. gruodžio 30 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. paramos Ukrainai priemonės įgyvendinimo finansinius paketus sudaro:

a) 300 000 000 EUR einamosiomis kainomis ir

b) papildomi įnašai pagal 23 straipsnį tiek, kiek paskirta.

3. Sąjungos finansavimas pagal šį reglamentą apima tik išlaidas, būtinas Programos ir paramos Ukrainai priemonės tikslams pasiekti. Todėl Sąjungos finansavimas pagal Programą ir paramos Ukrainai priemonę neturi apimti kariniams arba gynybos tikslams skirtų gynybos produktų pirkimo ir techninės priežiūros išlaidų, be kita ko, gynybos pramonės parengties rezervo kūrimo, valdymo ir palaikymo atžvilgiu, kaip nurodyta 38 straipsnyje (gynybos pramonės parengties rezervai). Sąjungos finansavimas pagal šį reglamentą gali apimti išlaidas, susijusias su tokių produktų, kurie yra būtini EGTPB konkurencingumui didinti arba Ukrainos GTPB atkūrimui, atstatymui ir modernizavimui užtikrinti, pirkimu arba technine priežiūra, visų pirma vienkartines išlaidas.

4. Bent 15 % šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto finansinio paketo skiriama 11 straipsnyje nurodytiems veiksmams ir bent 30 % to finansinio paketo skiriama 12 straipsnyje nurodytiems veiksmams. Iki 25 % to finansinio paketo gali būti skiriama 35 straipsnyje nurodytiems veiksmams.

5. Siekdama reaguoti į nenumatytas situacijas arba naujus pokyčius ir poreikius, Komisija gali perkelti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas sumas iš Programos į paramos Ukrainai priemonę ar atvirkščiai, laikydamasi Finansinio reglamento.

6. Iki 3,5 % šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos sumos gali būti naudojama Programai ir paramos Ukrainai priemonei įgyvendinti skirtai techninei ir administracinei pagalbai, kaip antai parengiamajai, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklai, įskaitant kainų tyrimus ir institucines informacinių technologijų sistemas bei platformas, taip pat visoms kitoms techninės ir administracinės pagalbos arba su darbuotojais susijusioms išlaidoms, kurias Komisija patiria valdydama Programą ir paramos Ukrainai priemonę.

([37]) 2025 m. gegužės 21 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2025/1099 dėl mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių apibrėžties (OL L, 2025/1099, 2025 5 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj).

7. Biudžetiniai įsipareigojimai veiklai, besitęsiančiai ilgiau nei vienerius finansinius metus, gali būti paskirstomi keleriems metams į metines dalis.

8. Jei to reikia, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus, asignavimai gali būti įtraukiami į Sąjungos biudžetą iki 2033 m., siekiant padengti išlaidas, būtinas tikslams, nustatytiems 4 straipsnyje, kalbant apie Programą ar, kai aktualu, 22 straipsnyje, kalbant apie paramos Ukrainai priemonę, pasiekti, kad būtų galima valdyti veiksmus, kurie nebuvo užbaigti iki Programos arba paramos Ukrainai priemonės galiojimo pabaigos, taip pat siekiant padengti išlaidas, susijusias su ypatingos svarbos operacine veikla ir paslaugomis.

II SKYRIUS

PROGRAMA

1 SKIRSNIS

PROGRAMAI TAIKYTINOS BENDROSIOS NUOSTATOS

4 straipsnis

Tikslai

1. Programa siekiama didinti EGTPB konkurencingumą, atsparumą ir parengtį inicijuojant ir spartinant pramonės prisitaikymą prie struktūrinių pokyčių, kuriuos lemia kintanti saugumo aplinka. Visų pirma Programa siekiama:

a) stiprinti bendradarbiavimą gynybos srities viešųjų pirkimų srityje, tuo tikslu teikiant paskatas, kad valstybės narės telktų gynybos produktų paklausą, suderintų gynybos pajėgumų reikalavimus, stiprintų tarpusavio solidarumą, dėl kurio galiausiai būtų pasiektas didesnis sąveikumas ir sukeičiamumas, taip pat užtikrinant, kad EGTPB galėtų geriau nuspėti paklausą, atsižvelgiant į valstybių narių gynybos produktų poreikius;

b) gerinti ir spartinti gynybos pramonės tiekimo grandinių pritaikymo pajėgumą, atverti tiekimo grandines tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, visų pirma MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėms, didinti gamybos pajėgumus, sutrumpinti gynybos produktų užsakymų įvykdymo laikotarpį ir remti gynybos produktų pramoninimą ir komercinimą, remiamą įgyvendinant Sąjungos finansuojamus veiksmus arba kitą Sąjungos bendradarbiavimu grindžiamą veiklą, vykdomą padedant valstybėms narėms, siekiant kad visoje Sąjungoje būtų užtikrintas gynybos produktų prieinamumas ir tiekimas, ir atsižvelgiant į valstybių narių konkrečius poreikius materializavusis konvencinėms karinėms grėsmėms;

c) padidinti EGTPB tiekimo saugumą ir atsparumą remiant EGTPB plėtrą ir buvimą visoje Sąjungoje.

2. Programa įgyvendinama atsižvelgiant į Saugumo ir gynybos strateginio kelrodžio tikslus ir turi derėti su gynybos pajėgumų prioritetais, dėl kurių valstybės narės bendrai susitarė pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP), visų pirma Pajėgumų plėtojimo plano (PPP) kontekste, ir su bendradarbiavimo galimybėmis, nustatytomis atlikus suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje (CARD).

3. Programa turi derėti su valstybių narių bendradarbiavimu nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo kontekste (PESCO), EGA iniciatyvomis ir projektais, taip pat su Sąjungos civiline ir karine pagalba Ukrainai. Programa turi būti deramai atsižvelgiama į atitinkamą Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) ir kitų partnerių veiklą, kai tokia veikla atitinka Sąjungos saugumo ir gynybos interesus.

5 straipsnis

Papildomi finansiniai ištekliai

1. Valstybės narės, Sąjungos institucijos, įstaigos ir agentūros, trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos, tarptautinės finansų įstaigos ar kitos trečiosios šalys gali teikti papildomus finansinius įnašus Programai, įskaitant šio reglamento 14 straipsnyje nurodytą Gynybos produktų tiekimo grandinių transformavimo spartinimo fondą (FAST), pagal Finansinio reglamento 211 straipsnio 2 dalį. Tokie finansiniai įnašai sudaro išorės asignuotąsias pajamas, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies a, d arba e punkte arba 21 straipsnio 5 dalyje.

2. Su sąlyga, kad taip prisidedama prie vieno ar daugiau Reglamento (ES) 2021/241 4 straipsnyje nustatytų tikslų pasiekimo, pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę remiami valstybių narių įnašai naudojami atitinkamos valstybės narės naudai ir gali, nukrypstant nuo šio reglamento 20 straipsnio 6 dalies ir Finansinio reglamento 193 straipsnio 1 dalies, būti naudojami siekiant prisidėti prie reikalavimus atitinkančių veiksmų finansavimo pagal šio reglamento 12 straipsnį, neviršijant 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/241 5 straipsnio 2 dalies, 18 straipsnio 4 dalies d punkto, 19 straipsnio 3 dalies d punkto ir V priedo 2.4 kriterijaus, principas „nedaryti reikšmingos žalos“ pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę remiamiems valstybių narių įnašams netaikomas, jeigu atitinkama valstybė narė susitarime dėl įnašo su Komisija pagrindžia, jog neįmanoma ar netikslinga užtikrinti, kad veikla, kurią ketinama remti pagal šį reglamentą, atitiktų principą „nedaryti reikšmingos žalos“.

3. Visos papildomos sumos, gautos pagal dvišalius ar daugiašalius susitarimus, sudarytus laikantis Tarybos reglamento (ES) 2025/1106 ([38]) 17 straipsnio, yra išorės asignuotosios pajamos, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje, ir įgyvendinant Programą naudojamos pagal šį reglamentą.

4. Taikant pasidalijamąjį valdymą valstybėms narėms skirti ištekliai atitinkamų valstybių narių prašymu gali būti perkeliami į Programą laikantis Reglamente (ES) 2021/1060 nustatytų sąlygų. Komisija tvarko tuos išteklius tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą arba netiesiogiai pagal tos pastraipos c punktą. Tie ištekliai naudojami atitinkamos valstybės narės naudai.

5. Kalbant apie įnašų pagal šio straipsnio 1 dalį sumas, atitinkama valstybė narė gali priimti sprendimus dėl tų sumų dalies, kuri gali būti suteikta visiems subjektams, atitinkantiems finansavimo pagal šį reglamentą reikalavimus, kuri gali būti suteikta tik atitinkamos valstybės narės naudai arba kuri gali būti suteikta papildomai kitų valstybių narių naudai. Kai sumos suteikiamos atitinkamos valstybės narės naudai arba papildomai kitų valstybių narių naudai, tokios sumos, nukrypstant nuo šio reglamento 20 straipsnio 6 dalies ir Finansinio reglamento 193 straipsnio 1 dalies, gali būti naudojamos siekiant prisidėti prie reikalavimus atitinkančių veiksmų pagal šio reglamento 12 straipsnį finansavimo, neviršijant 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

6. Jei Komisija nėra prisiėmusi teisinio įsipareigojimo pagal tiesioginio ar netiesioginio valdymo principą dėl išteklių, perkeltų pagal šio straipsnio 4 dalį, ir ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d., atitinkamos valstybės narės prašymu atitinkami nepaskirti ištekliai gali būti perkelti atgal į vieną ar daugiau atitinkamų šaltinių programų, laikantis Reglamente (ES) 2021/1060 nustatytų sąlygų.

6 straipsnis

Alternatyvusis, mišrusis ir sudėtinis finansavimas

1. Programa įgyvendinama užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis. Veiksmui, kuriam skirtas įnašas iš kitos Sąjungos programos lėšų, taip pat gali būti skirtas įnašas iš Programos lėšų, jei tais įnašais dengiamos ne tos pačios išlaidos. Atitinkamam įnašui taikomos atitinkamoje Sąjungos programoje, iš kurios lėšų jis teikiamas veiksmui, nustatytos taisyklės arba visiems įnašams gali būti taikomas bendras bet kurios iš Sąjungos programų, iš kurios lėšų jie teikiami veiksmui, taisyklių rinkinys ir gali būti sudarytas vienas teisinis įsipareigojimas. Sudėtine parama iš Sąjungos biudžeto turi būti neviršijamos visos veiksmo tinkamos finansuoti išlaidos ir ji gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriuose nustatytos paramos sąlygos.

2. Siekiant pagal Programą gauti pažangumo ženklą, veiksmai turi atitikti visas toliau nurodytas sąlygas:

a) jie buvo įvertinti paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus pagal šią Programą;

b) atitinka minimaliuosius to kvietimo teikti pasiūlymus kokybės reikalavimus;

([38]) 2025 m. gegužės 27 d. Tarybos reglamentas (ES) 2025/1106, kuriuo nustatoma Europos saugumo veiksmų (SAFE) stiprinant Europos gynybos pramonę priemonė, (OL L, 2025/1106, 2025 5 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

c) nėra finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžeto apribojimų.

3. Pagal atitinkamas Reglamento (ES) 2021/1060 nuostatas parama iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) arba „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) gali būti teikiama pasiūlymams, pateiktiems pagal kvietimą teikti pasiūlymus pagal Programą, kuriems suteiktas pažangumo ženklas.

7 straipsnis

Įgyvendinimas ir Sąjungos finansavimo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento, arba kartu su Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais subjektais, taikant netiesioginio valdymo principą.

2. Nedarant poveikio šio reglamento 20 straipsnio 3 daliai, Sąjungos finansavimas gali būti teikiamas bet kuria iš Finansiniame reglamente nustatytų formų, visų pirma dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais ir finansinėmis priemonėmis vykdant derinimo operacijas pagal programą „InvestEU“ pagal Finansinio reglamento X antraštinę dalį.

3. Kalbant apie šio reglamento 12 straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus, kuriems skiriamas Sąjungos finansavimas dotacijos forma ir kurią vykdant gaunamas pelnas, Komisija turi teisę susigrąžinti pelno procentinę dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą į veiksmą vykdančio naudos gavėjo faktiškai patirtas tinkamas finansuoti išlaidas, neviršijant galutinės Sąjungos įnašo sumos. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 195 straipsnio 2 dalies, pelnas apskaičiuojamas kaip pajamų, viršijančių tinkamas finansuoti veiksmo išlaidas, perviršis, kai pajamos yra susijusios tik su Sąjungos finansavimu, valstybių narių finansavimu, įskaitant viešuosius pirkimus, kitomis vykdant veiksmą gautomis pajamomis ir visomis dėl veiksmo vykdymo gautomis pajamomis. Šio reglamento 21 straipsnyje nurodytose darbo programose gali būti nustatytos išsamesnės nuostatos.

4. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 196 straipsnio 2 dalies, finansiniai įnašai, kai aktualu ir būtina veiksmui įgyvendinti, gali būti taikomi veiksmams, pradėtiems iki pasiūlymo dėl tų veiksmų pateikimo dienos, ir iki tos dienos patirtoms išlaidoms, su sąlyga, kad tie veiksmai nebuvo pradėti anksčiau nei 2024 m. kovo 5 d. ir nebuvo užbaigti prieš susitarimo dėl dotacijos pasirašymą.

8 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

Programoje gali dalyvauti asocijuotosios valstybės, laikydamosi Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytų sąlygų.

9 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys teisės subjektai

1. Teisę gauti Sąjungos finansavimą pagal šį reglamentą turi tik Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje įsisteigę teisės subjektai, kurių vykdomojo valdymo struktūros yra Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje.

2. Be pagal Finansinį reglamentą nustatytų kriterijų, taikomi šio straipsnio 3–9 dalyse nustatyti tinkamumo kriterijai.

3. Veiksme dalyvaujančių Sąjungos lėšų gavėjų infrastruktūra, objektai, turtas ir ištekliai, naudojami vykdant tą veiksmą, visą veiksmo vykdymo laikotarpį turi būti valstybės narės arba asocijuotosios valstybės teritorijoje.

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 3 dalies, jei veiksme dalyvaujantys Sąjungos lėšų gavėjai Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje neturi jau parengtų alternatyvų arba atitinkamos infrastruktūros, objektų, turto ir išteklių, jie gali naudotis savo infrastruktūra, objektais, turtu ar ištekliais, kurie yra arba kurie yra laikomi už valstybių narių arba asocijuotųjų valstybių teritorijos ribų, su sąlyga, kad toks naudojimas neprieštarauja Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi, ir atitinka 4 straipsnyje nustatytus tikslus. Išlaidos, susijusios su veikla, kuriai naudojama tokia infrastruktūra, objektai, turtas ar ištekliai, nėra tinkamos paramai gauti pagal Programą.

5. Pagal Programą skiriamų Sąjungos lėšų gavėjų negali kontroliuoti nei neasocijuotosios trečiosios valstybės, nei neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektai.

6. Nukrypstant nuo šio straipsnio 5 dalies, Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje įsisteigęs ir neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto kontroliuojamas teisės subjektas atitinka reikalavimus būti Sąjungos lėšų gavėju, jei Komisijai pateikiamos pagal valstybės narės arba asocijuotosios valstybės, kurioje jis yra įsisteigęs, nacionalines procedūras patvirtintos garantijos, tokios kaip tinkamos priemonės tikrinimų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/452 ([39]) 2 straipsnio 3 punkte, kontekste.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytomis garantijomis užtikrinama, kad toje pastraipoje nurodyto teisės subjekto dalyvavimas vykdant veiksmą neprieštarautų Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, kaip nustatyta įgyvendinant BUSP pagal ES sutarties V antraštinę dalį, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi, arba šio reglamento 4 straipsnyje nustatytiems tikslams. Tomis garantijomis visų pirma pagrindžiama, kad veiksmo vykdymo tikslais yra nustatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad:

a) teisės subjekto kontrolė nebūtų vykdoma tokiu būdu, kuriuo suvaržomas arba apribojamas jo gebėjimas vykdyti veiksmą ir užtikrinti rezultatus, kuriuo nustatomi apribojimai, susiję su jo infrastruktūra, objektais, turtu, ištekliais, intelektine nuosavybe ar praktine patirtimi, reikalingais veiksmo vykdymo tikslais, arba kuriuo kenkiama jo pajėgumams ir standartams, reikalingiems veiksmui vykdyti;

b) neasocijuotosioms trečiosioms valstybėms arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektams nebūtų leidžiama susipažinti su įslaptinta arba neskelbtina informacija, susijusia su veiksmu, o veiksme dalyvaujantys darbuotojai arba kiti asmenys turėtų remiantis nacionaliniais įstatymais ir kitais teisės aktais valstybės narės arba, kai tinkama, asocijuotosios valstybės išduotą nacionalinį patikimumo pažymėjimą;

c) neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektai netaikytų apribojimų intelektinės nuosavybės teisėms, kylančioms iš 12 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytų veiksmų, ir tos teisės be valstybės narės arba asocijuotosios valstybės, kurioje teisės subjektas yra įsisteigęs, pritarimo nebūtų perduodamos subjektams, įsisteigusiems ne valstybių narių ar asocijuotųjų valstybių teritorijoje. Toks pritarimas turi neprieštarauti 4 straipsnyje nustatytiems tikslams.

Gali būti suteiktos papildomos garantijos, jei valstybė narė arba asocijuotoji valstybė, kurioje yra įsisteigęs teisės subjektas, mano, kad tai tikslinga.

Komisija informuoja 77 straipsnyje nurodytą komitetą apie visus teisės subjektus, kurie laikomi atitinkančiais reikalavimus būti Sąjungos lėšų gavėjais pagal šią dalį.

7. Siekiant užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų laikomasi suderinto požiūrio, šio straipsnio 6 dalyje nurodytos garantijos gali būti grindžiamos Komisijos, padedant 77 straipsnyje nurodytam komitetui, pateiktu standartizuotu šablonu.

8. Vykdydami tinkamą finansuoti veiksmą lėšų gavėjai taip pat gali bendradarbiauti su teisės subjektais, įsisteigusiais ne valstybių narių ar asocijuotųjų valstybių teritorijoje arba kontroliuojamais neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų, be kita ko, naudodami tokių teisės subjektų turtą, infrastruktūrą, objektus ir išteklius, su sąlyga, kad toks naudojimas neprieštarauja Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi, arba 4 straipsnyje nurodytiems tikslams.

Neasocijuotosios trečiosios valstybės ar neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektai negali turėti galimybės be leidimo susipažinti su įslaptinta informacija, susijusia su veiksmo vykdymu, ir turi būti vengiama galimo neigiamo poveikio išteklių, itin svarbių veiksmui, tiekimo saugumui.

Išlaidos, susijusios su bendradarbiavimu su teisės subjektais, įsisteigusiais ne valstybių narių ar asocijuotųjų valstybių teritorijoje arba kontroliuojamais neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų, nėra tinkamos finansuoti pagal Programą.

([39]) 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema (OL L 79 I, 2019 3 21, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

9. 5–6 dalys netaikomos:

a) valstybių narių ir asocijuotųjų valstybių perkančiosioms organizacijoms;

b) tarptautinėms organizacijoms;

c) SEAP;

d) EGA.

2 SKIRSNIS

REIKALAVIMUS ATITINKANTYS VEIKSMAI

10 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys veiksmai

1. Finansavimo pagal Programą reikalavimus atitinkančiais veiksmais įgyvendinami 4 straipsnyje nustatyti tikslai ir tie veiksmai gali būti vienos iš toliau išvardytų formų arba šių formų derinys:

a) bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmai, kaip nurodyta 11 straipsnyje, be kita ko, skirti gynybos pramonės parengties rezervams kurti, valdyti ar palaikyti;

b) pramonės stiprinimo veiksmai, kaip nurodyta 12 straipsnyje;

c) rėmimo veiksmai, kaip nurodyta 13 straipsnyje;

d) EGSBIP įgyvendinimas, kaip nurodyta 35 straipsnyje.

2. Finansavimo pagal Programą reikalavimų neatitinka šie veiksmai:

a) veiksmai, susiję su gynybos produktais, draudžiamais pagal taikytiną tarptautinę teisę;

b) veiksmai, susiję su mirtinomis autonominėmis sistemomis, kurios veikia neužtikrinant atsakingos žmogiškojo vadovavimo ir kontrolės grandinės arba kurių neįmanoma naudoti laikantis tarptautinės humanitarinės teisės;

c) veiksmai, susiję su kasetiniais šaudmenimis;

d) veiksmai, kurie jau visiškai finansuojami iš kitų viešųjų ar privačiųjų šaltinių, arba tokių veiksmų dalys.

3. Pagal 11, 13 ir 35 straipsnius vykdomų viešųjų pirkimų, kurie remiami Sąjungos lėšomis, atveju komponentų, kurių kilmės šalis yra ne Sąjunga ir ne asocijuotosios valstybės, kaina turi neviršyti 35 % numatomos galutinio produkto komponentų kainos. Jokie komponentai negali būti gaunami iš trečiųjų valstybių, kurios pažeidžia Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesus.

4. Pagal 12 straipsnį vykdomų veiksmų ir pagal 35 straipsnį vykdomos veiklos, išskyrus viešųjų pirkimų veiklą, atveju komponentų, kurių kilmės šalis yra ne Sąjunga ir ne asocijuotosios valstybės, kaina turi neviršyti 35 % numatomos produkto, kurio gamybos pajėgumų didinimas remiamas Sąjungos lėšomis, komponentų kainos. Jokie produkto, kurio gamybos pajėgumų didinimas remiamas Sąjungos lėšomis, komponentai negali būti gaunami iš trečiųjų valstybių, kurios pažeidžia Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesus.

5. Sąjungos lėšų gavėjai arba, kai aktualu, rangovai turi turėti galimybę be neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų nustatytų apribojimų nuspręsti dėl atitinkamų gynybos produktų koncepcijos nustatymo, pritaikymo ir raidos, įskaitant teisinius įgaliojimus pakeisti arba pašalinti komponentus, kuriems taikomi neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų nustatyti apribojimai.

6. Nedarant poveikio Direktyvos 2009/43/EB 5 straipsniui, valstybės narės gali paskelbti bendrąsias siuntimo licencijas, pagal kurias produktai, susiję su pagal Programą remiamais veiksmais, siunčiami į kitas valstybes nares.

11 straipsnis

Bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmai

1. Bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmus sudaro veikla, susijusi su teisės subjektų bendradarbiavimu vykdant gynybos produktų viešuosius pirkimus bet kuriuo tokių gynybos produktų gyvavimo ciklo momentu, be kita ko, siekiant sukurti, valdyti ir palaikyti gynybos pramonės parengties rezervus.

2. Bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmų atveju reikalavimus atitinka tik šie teisės subjektai:

a) valstybių narių ar asocijuotųjų valstybių perkančiosios organizacijos;

b) tarptautinės organizacijos;

c) SEAP;

d) EGA.

3. Bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmus vykdo:

a) 2 dalyje nurodytų teisės subjektų konsorciumas, įskaitant bent tris 2 dalies a punkte nurodytus subjektus iš bent trijų valstybės narių arba iš asocijuotųjų valstybių, iš kurių bent du turi būti valstybių narių perkančiosios organizacijos, arba

b) SEAP.

4. Bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmą vykdančios valstybės narės ir asocijuotosios valstybės, spręsdamos vieningai, paskiria viešojo pirkimo agentą veikti jų vardu to bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo tikslais. Viešojo pirkimo agentas dalyvaujančių valstybių vardu vykdo viešojo pirkimo procedūras ir sudaro jas įvykdžius sudarytinas sutartis su rangovais. Viešojo pirkimo agentas gali dalyvauti veiksme kaip naudos gavėjas ir gali būti teisės subjektų konsorciumo koordinatorius, todėl gali valdyti ir derinti Programos teikiamas lėšas ir dalyvaujančių valstybių narių bei asocijuotųjų valstybių teikiamas lėšas.

5. 4 dalyje nurodytos viešųjų pirkimų procedūros grindžiamos susitarimu, kurį darbo programoje nustatytomis sąlygomis turi pasirašyti dalyvaujančios valstybės narės ir asocijuotosios valstybės su viešojo pirkimo agentu. Susitarime visų pirma nustatoma praktinė tvarka, kuria reglamentuojamas tas bendradarbiaujamasis viešasis pirkimas ir sprendimų dėl procedūros pasirinkimo, pasiūlymų vertinimo ir pirkimo sutarties skyrimo priėmimo procesas.

6. Viešojo pirkimo agentas savo viešųjų pirkimų procedūrose ir sutartyse su rangovais taiko kriterijus, lygiaverčius 9 straipsnyje nustatytiems kriterijams, ir reikalauja, kad šie kriterijai būtų taikomi subrangovams.

7. Nukrypstant nuo 6 dalies, siekiant atsižvelgti į bendradarbiavimą pramonės srityje su neasocijuotosiomis trečiosiomis valstybėmis, bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai, kuriuose dalyvauja subrangovas, kuriam skiriama 15–35 % sutarties vertės ir kuris nėra įsisteigęs Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje arba kurio vykdomojo valdymo struktūros nėra Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje, atitinka reikalavimus paramai pagal Programą gauti, su sąlyga, kad rangovo ir to subrangovo tiesioginiai sutartiniai santykiai, susiję su gynybos produktu, buvo užmegzti iki šio reglamento įsigaliojimo dienos.

8. Viešojo pirkimo agentai praneša Komisijai apie 9 straipsnio 6 dalyje nurodytas garantijas. Komisijai paprašius, jai pateikiama papildoma informacija apie tas garantijas. Komisija informuoja 77 straipsnyje nurodytą komitetą apie visus pagal šią dalį pateiktus pranešimus.

9. Prieš pradėdamas viešųjų pirkimų procedūrą dėl bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmo pagal šį reglamentą, viešojo pirkimo agentas informuoja planuojamoje procedūroje nedalyvaujančias valstybes nares ir suteikia joms galimybę per pagrįstą laikotarpį pateikti viešojo pirkimo agentui pagrįstą prašymą nupirkti joms skirtus papildomus gynybos produktų kiekius. Jei toks prašymas pateikiamas, pagal bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sutartį dalyvaujančioms perkančiosioms organizacijoms suteikiama teisė pirkti papildomus gynybos produktų kiekius tokioms valstybėms narėms, nedarant poveikio taikytinoms Sąjungos ir nacionalinėms taisyklėms, susijusioms su gynybos produktų eksportu.

10. Prieš pradėdamas viešųjų pirkimų procedūrą dėl bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmo pagal šį reglamentą, viešojo pirkimo agentas, kai įmanoma, taip pat informuoja asocijuotąsias valstybes ir Ukrainą apie planuojamą procedūrą ir suteikia joms galimybę pateikti viešojo pirkimo agentui pagrįstą prašymą nupirkti joms skirtus papildomus gynybos produktų kiekius. Jei toks prašymas pateikiamas, pagal bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sutartį dalyvaujančioms perkančiosioms organizacijoms suteikiama teisė pirkti papildomus gynybos produktų kiekius asocijuotosioms valstybėms ir Ukrainai.

12 straipsnis

Pramonės stiprinimo veiksmai

1. Pramonės stiprinimo veiksmus sudaro veikla, susijusi su gynybos produktų, įskaitant jų komponentus ir atitinkamas žaliavas tokiu mastu, kokiu pastarieji visa apimtimi yra skirti arba naudojami gynybos produktams gaminti, gamybos pajėgumų pritaikymo prie struktūrinių pokyčių spartinimu, visų pirma:

a) gynybos produktų, komponentų ir atitinkamų žaliavų gamybos esamų pajėgumų optimizavimas, plėtimas, modernizavimas, įskaitant automatizavimą, atnaujinimas ar paskirties keitimas arba naujų jų gamybos pajėgumų kūrimas, be kita ko, vykdant būtinų staklių ir bet kokių kitų būtinų išteklių viešuosius pirkimus ar įsigijimą;

b) tarpvalstybinių pramonės partneryščių, be kita ko, viešojo ir privačiojo sektorių partneryščių ar kitokių formų bendradarbiavimo pramonės srityje, kuriame dalyvauja MVĮ ir mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės, kūrimas bendromis pramonės subjektų pastangomis, įskaitant veiklą, kuria siekiama koordinuoti gynybos produktų, komponentų ir atitinkamų žaliavų tiekimą ar rezervavimą bei jų atsargų kaupimą ir kuria siekiama koordinuoti gamybos pajėgumus ir gamybos planus;

c) staigiai išaugusį poreikį tenkinančių rezervuotų gamybos pajėgumų gynybos produktams, jų komponentams ir atitinkamoms žaliavoms gaminti suformavimas ir galimybės jais disponuoti suteikimas, atsižvelgiant į užsakytą arba planuojamą gamybos apimtį;

d) gynybos produktų, kurie sukurti vykdant Sąjungos finansuojamus veiksmus arba kitą bendradarbiavimu grindžiamą veiklą, vykdomą remiant bent dviem valstybėms narėms, pramoninimo ir komercinimo skatinimas, be kita ko, užmezgant tarpvalstybines pramonės partnerystes, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes ar kitų formų bendradarbiavimą pramonės srityje, pradinės gamybos didinimas ir, kai tinkama, licencijų gamybai išdavimas;

e) gynybos produktų bandymai, įskaitant reikiamą infrastruktūrą, ir, kai tinkama, atnaujinimo sertifikavimas, siekiant spręsti jų nusidėvėjimo problemą ir užtikrinti, kad būtų tinkami naudoti galutiniams naudotojams.

2. 1 dalies d punkte nurodytos veiklos atveju veiksmą vykdo teisės subjektai, bendradarbiaujantys konsorciume, kurį sudaro bent trys reikalavimus atitinkantys teisės subjektai, iš kurių bent du turi būti įsisteigę skirtingose valstybėse narėse. Bent trys iš tų reikalavimus atitinkančių teisės subjektų, įsisteigusių bent dviejose skirtingose valstybėse narėse, per visą veiksmo vykdymo laikotarpį negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojami to paties teisės subjekto ir negali būti kontroliuojami vienas kito.

3. Nepaisant 2 dalies, 1 dalyje nurodytą veiklą gali vykdyti SEAP.

4. Šaudmenų ir raketų gamybos atveju Sąjungos lėšų gavėjai arba atitinkamų valstybių narių atitinkamos vyriausybinės institucijos turi turėti galimybę be neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektų nustatytų apribojimų nuspręsti dėl atitinkamo gynybos produkto koncepcijos nustatymo, pritaikymo ir raidos, įskaitant teisinius įgaliojimus pakeisti arba pašalinti komponentus, kuriems taikomi neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų nustatyti apribojimai, arba, nukrypstant nuo 10 straipsnio 5 dalies, turi būti gavę atitinkamos neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto teisiškai privalomą įsipareigojimą, kad jie gaus tokią galimybę priimti sprendimą per pagrįstą laikotarpį, proporcingą atitinkamo veiksmo sudėtingumui, bet ne vėliau kaip 2033 m. gruodžio 31 d.

13 straipsnis

Rėmimo veiksmai

1. Rėmimo veiksmus sudaro:

a) veikla, kuria didinamas sąveikumas ir pakeičiamumas, įskaitant tarpvalstybiniu mastu galiojantį gynybos produktų sertifikavimą, ir veikla, kuria užtikrinamas sertifikavimo tarpusavio pripažinimas arba sudaromos palankesnės sąlygos įgyvendinti karinius standartus, visų pirma NATO standartus ir kitus atitinkamus standartus, taip sumažinant bet kokią perteklinę gynybos produktų diferenciaciją visoje Sąjungoje;

b) veikla, kuria sudaromos palankesnės sąlygos MVĮ, vidutinės kapitalizacijos įmonėms ir startuoliams patekti į gynybos rinką ir teikiama parama būtinam kokybės ir gamybos sertifikavimui užsitikrinti;

c) gebėjimų stiprinimas, personalo mokymas, perkvalifikavimas ar kvalifikacijos kėlimas, susijęs su 10 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla;

d) fizinės ir kibernetinės apsaugos sistemų viešieji pirkimai, susiję su 12 straipsnyje nurodyta veikla;

e) koordinavimo ir techninės paramos veiksmai, visų pirma sprendžiant nustatytų gamybos pajėgumų ir tiekimo grandinių strigties taškų problemą, siekiant užtikrinti ir paspartinti kilus krizei svarbių produktų gamybą, kad būtų užtikrintas veiksmingas jų tiekimas ir prieinamumas laiku;

f) Europos karinės prekybos katalogo sudarymas, kaip nurodyta V skyriuje;

g) parama SEAP sukūrimui ir veikimui, be kita ko, siekiant sukurti, valdyti ir palaikyti gynybos pramonės parengties rezervus;

h) veikla, kuria siekiama greitai pritaikyti ir modifikuoti civilinius produktus gynybos reikmėms;

i) gynybos inovacijų veiksmai, įskaitant neatidėliotinus gynybos inovacijų veiksmus, kai aktyvuojama 68 straipsnyje nurodyta priemonė.

2. 1 dalies a punkte nurodytos veiklos atveju veiksmą vykdo teisės subjektai, bendradarbiaujantys konsorciume, kurį sudaro bent trys reikalavimus atitinkantys teisės subjektai, iš kurių bent du yra įsisteigę bent dviejose skirtingose valstybėse narėse. Bent trys iš tų reikalavimus atitinkančių teisės subjektų per visą veiksmo vykdymo laikotarpį negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojami to paties teisės subjekto ir negali būti kontroliuojami vienas kito.

3. Nepaisant 2 dalies, 1 dalyje nurodytą veiklą gali vykdyti SEAP.

3 SKIRSNIS

GYNYBOS PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINIŲ TRANSFORMAVIMO SPARTINIMO FONDAS (FAST)

14 straipsnis

Gynybos produktų tiekimo grandinių transformavimo spartinimo fondas (FAST)

1. Siekiant telkti investicijas, kurių reikia, kad būtų didinami MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių, atitinkančių kriterijus, lygiaverčius 9 straipsnio 1 dalyje ir, kai aktualu, 9 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytus kriterijus, gynybos produktų gamybos pajėgumai, taip pat siekiant sumažinti tų investicijų riziką ir jas paspartinti, gali būti nustatyta derinimo operacija, pagal kurią siūloma skolinimosi parama, parama nuosavam kapitalui arba abi šios paramos, – Gynybos produktų tiekimo grandinių transformavimo spartinimo fondas (FAST). Šis fondas įgyvendinamas pagal Finansinio reglamento X antraštinę dalį ir Reglamentą (ES) 2021/523.

2. Konkretūs FAST tikslai yra šie:

a) pasiekti patenkinamą didinamąjį poveikį, kuris atitinka skolos ir nuosavo kapitalo derinį ir kuriuo prisidedama pritraukiant finansavimą ir iš viešojo, ir iš privačiojo sektorių;

b) teikti paramą visoje Sąjungoje veikiančioms MVĮ, įskaitant startuolius ir veiklą plečiančias įmones, ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms, kurioms sunku gauti finansavimą ir kurios:

i) užsiima gynybos produktų pramoninimo ar gamybos veikla arba planuoja netrukus tai daryti arba

ii) yra Sąjungos gynybos produktų tiekimo grandinės dalis arba artimiausiu metu planuoja joje dalyvauti;

c) spartinti investicijas gynybos produktų gamybos ir gynybos technologijų plėtojimo srityse ir taip didinti Sąjungos gynybos pramonės vertės grandinių tiekimo saugumą.

4 SKIRSNIS

VIEŠIEJI PIRKIMAI

15 straipsnis

Viešieji pirkimai su Komisijos parama

1. Pagal Finansinio reglamento 168 straipsnį valstybės narės gali prašyti Komisijos:

a) vykdyti bendrą viešąjį pirkimą, kaip nurodyta Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 dalyje, kuriame dalyvaudamos valstybės narės gali įsigyti, išsinuomoti bendrai perkamus gynybos produktus arba išperkamosios nuomos būdu įsigyti visumą tokių produktų;

b) veikti kaip centrinė perkančioji organizacija, kaip nurodyta Finansinio reglamento 168 straipsnio 3 dalyje, perkanti gynybos produktus suinteresuotųjų valstybių narių naudai ar jų vardu.

2. Kai valstybių narių perkančiosios organizacijos prašo Komisijos imtis veiksmų pagal šio straipsnio 1 dalį, laikoma, kad jos laikosi Direktyvoje 2009/81/EB nustatytų reikalavimų.

3. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, asocijuotoji valstybė gali prašyti Komisijos vykdyti bendrą viešąjį pirkimą, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalies a punkte. Tokiems bendriems viešiesiems pirkimams taikomos ir kitos Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

4. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 168 straipsnio 3 dalies, asocijuotoji valstybė kartu su bent viena valstybe nare taip pat gali prašyti Komisijos veikti kaip centrinė perkančioji organizacija, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalies b punkte. Kai Komisija veikia kaip centrinė perkančioji organizacija, taikomos sąlygos, lygiavertės nustatytosioms Finansinio reglamento 168 straipsnio 3 dalyje.

5. Be Finansiniame reglamente nustatytų sąlygų, šio straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse nurodyta viešojo pirkimo procedūra taip pat turi atitikti šias sąlygas:

a) dalyvauti viešojo pirkimo procedūroje gali visos valstybės narės ir, nukrypstant nuo Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 ir 3 dalių, asocijuotosios valstybės;

b) Komisija pakviečia bent po vieną su derybomis susijusios patirties turintį ekspertą iš kiekvienos dalyvaujančios valstybės, kad jie sudarytų jungtinę derybų grupę;

c) dalyvaujančios valstybės aiškiai nurodo, ar jos nuspręs tuo pačiu metu vesti kitas derybas dėl atitinkamo produkto, ir tą sprendimą turi vieningai patvirtinti dalyvaujančios valstybės.

6. Kai Komisija veikia kaip centrinė perkančioji organizacija pagal 1 dalies b punktą ir 4 dalį, ji gali valstybių narių ar asocijuotųjų valstybių naudai ar jų vardu pirkti komponentus ir žaliavas, reikalingus užtikrinant gynybos produktų tiekimą, kad dalyvaujančios valstybės galėtų kaupti strateginius rezervus, įskaitant atsargų kaupimą.

7. Tinkamai pagrįstais ypatingos skubos atvejais Komisija, nukrypdama nuo Finansinio reglamento 175 straipsnio 1 dalies, gali prašyti pristatyti gynybos produktus nuo tos dienos, kurią išsiunčiami sutarčių projektai, parengti šio reglamento tikslais vykdant viešuosius pirkimus.

8. Siekiant sudaryti pirkimo sutartis su ekonominės veiklos vykdytojais, Komisijos atstovai arba Komisijos paskirti ekspertai, bendradarbiaudami su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, gali vykdyti apsilankymus vietoje atitinkamų gynybos produktų gamybos objektuose.

9. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis esamoms Sąjungos ir nacionalinėms taisyklėms, kuriomis reglamentuojama gynybos produktų nuosavybė, eksportas ir siuntimas.

10. Komisija užtikrina, kad vykdant viešųjų pirkimų procedūras ir įgyvendinant susitarimus, sudarytus jas įvykdžius, dalyvaujančioms valstybėms būtų taikomos vienodos sąlygos.

11. Be Finansiniame reglamente nustatytų sąlygų, konkurso dalyviams, rangovams ir subrangovams, dalyvaujantiems pagal šį straipsnį įvykdžius viešuosius pirkimus sudarytose sutartyse, taikomi kriterijai, lygiaverčiai nustatytiesiems šio reglamento 9 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse.

12. Pagal šio straipsnio 1 dalies a punktą ir 3 dalį vykdomiems viešiesiems pirkimams taikomos 10 straipsnio 3 ir 5 dalyse nustatytos taisyklės.

16 straipsnis

Išankstinis gynybos produktų pirkimas

1. 15 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti bendri viešieji pirkimai gali būti vykdomi sudarant išankstinius gynybos produktų pirkimo susitarimus, dėl kurių deramasi ir kurie sudaromi dalyvaujančių valstybių vardu arba jų naudai. Į tokius susitarimus gali būti įtrauktas tokių produktų gamybai mainais už teisę į rezultatą taikytinas išankstinio mokėjimo mechanizmas, neviršijantis sutarties dalių, susijusių su vienkartinėmis išlaidomis, įskaitant gamybos pajėgumų rezervavimą.

2. Kai šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose susitarimuose numatytas išankstinio mokėjimo mechanizmas, išankstinis mokėjimas rangovui gali būti padengiamas iš 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto finansinio paketo. Dalyvaujančių valstybių įnašai, nurodyti 5 straipsnyje, įskaitomi vienodomis dalimis kiekvienam dalyvaujančių valstybių užsakytam vienetui.

3. Tais atvejais, kai suderėti kiekiai viršija paklausą, Komisija atitinkamų dalyvaujančių valstybių prašymu nustato mechanizmą, skirtą perskirstymui į nacionalines atsargas arba nustato gynybos pramonės parengties rezervo kūrimui.

17 straipsnis

Palankesnių sąlygų įsipareigojimo pirkti sutartims sudarymas

1. Komisija parengia sistemą, kuria sudaromos palankesnės sąlygos sudaryti įsipareigojimo pirkti sutartis, susijusias su EGTPB pramoninių gamybos pajėgumų didinimu, tarp valstybių narių bei, kai aktualu, asocijuotųjų valstybių ir EGTPB ekonominės veiklos vykdytojų, laikantis Sąjungos konkurencijos ir viešųjų pirkimų taisyklių. Komisija užtikrina, kad neasocijuotajai trečiajai valstybei arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektui nebūtų leidžiama susipažinti su įslaptinta ar neskelbtina informacija, susijusia su veiksmu, o veiksme dalyvaujantys darbuotojai arba kiti asmenys turėtų valstybės narės arba asocijuotosios valstybės išduotą nacionalinį patikimumo pažymėjimą.

2. 1 dalyje nurodyta sistema suinteresuotosioms valstybėms narėms ir asocijuotosioms valstybėms sudaromos sąlygos teikti gynybos produktų pasiūlymus, kuriuose nurodoma:

a) kiekis ir kokybė;

b) numatoma kaina arba kainų intervalas;

c) numatoma įsipareigojimo pirkti sutarties galiojimo trukmė.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta sistema suteikia galimybę gynybos produktų gamintojams, atitinkantiems kriterijus, lygiaverčius nustatytiesiems 9 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse, teikti pasiūlymus, kuriuose nurodoma:

a) gynybos produktų, dėl kurių jie siekia sudaryti įsipareigojimo pirkti sutartis, kiekis ir kokybė;

b) numatoma kaina, už kurią jie ketina parduoti, arba kainų intervalas;

c) numatomas gynybos produktų pristatymo laikotarpis pagal įsipareigojimo pirkti sutartį;

d) numatoma įsipareigojimo pirkti sutarties galiojimo trukmė.

4. Remdamasi pagal 2 ir 3 dalis gautais pasiūlymais, Komisija padeda atitinkamiems gynybos produktų gamintojams užmegzti ryšius su suinteresuotosiomis valstybėmis narėmis ir asocijuotosiomis valstybėmis.

5. Atsižvelgiant į šio straipsnio 4 dalyje nurodytus ryšius, suinteresuotosios valstybės gali prašyti Komisijos jų vardu arba jų naudai dalyvauti bendrų viešųjų pirkimų procedūroje arba viešųjų pirkimų procedūroje pagal 15 straipsnį.

6. Iš 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto finansinio paketo gali būti padengiamos sutarties dalys, susijusios su vienkartinėmis išlaidomis, įskaitant gamybos pajėgumų rezervavimą.

5 SKIRSNIS

SUTARTIES SKYRIMO KRITERIJAI IR DARBO PROGRAMOS

18 straipsnis

Sutarties skyrimo kriterijai

1. Pasiūlymai dėl veiksmų vertinami atsižvelgiant į atitinkamam veiksmui nustatytus tikslus, numatomus atitinkamo veiksmo rezultatus ir įgyvendinimo kokybę bei veiksmingumą. Visų pirma vertinimas apima vieną ar daugiau iš šių kriterijų:

a) indėlis į konkurencingumą;

b) indėlis į atsparumą ir gamybos pajėgumų geografinį pasiskirstymą;

c) gamybos pajėgumų didinimas;

d) sąveikumo didinimas;

e) pakeičiamumo didinimas ir

f) indėlis mažinant strateginę priklausomybę.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų kriterijų, pasiūlymai dėl 11 straipsnyje nurodytų bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmų vertinami remiantis šiais kriterijais:

a) dalyvaujančių valstybių narių ar asocijuotųjų valstybių skaičius;

b) veiksmo indėlis į EGTPB pritaikymą, modernizavimą ir plėtrą visoje Sąjungoje ir

c) MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių dalyvavimas.

3. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų kriterijų, pasiūlymai dėl 12 straipsnyje nurodytų pramonės stiprinimo veiksmų vertinami remiantis šiais kriterijais:

a) užsakymo įvykdymo laikotarpio sutrumpėjimas ir gamybos pajėgumų Sąjungoje, rezervuotų pajėgumų ir kvalifikuotos darbo jėgos didinimas;

b) indėlis užtikrinant prieinamumą ir tiekimo saugumą visoje Sąjungoje reaguojant į nustatytą riziką, įskaitant visų pirma didelę konvencinių karinių grėsmių materializavimosi riziką, ir

c) indėlis į tarpvalstybinį bendradarbiavimą gynybos pramonės srityje visoje Sąjungoje, labiau įtraukiant MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmones, arba sąsaja su užsakymais, susijusiais su gynybos produktų bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais, kuriuos vykdo bent trys valstybės narės arba asocijuotosios valstybės.

4. 21 straipsnyje nurodytose darbo programose nustatoma išsamesnė su šio straipsnio 1 dalyje nurodytų kriterijų taikymu, įskaitant bet kokį taikomą korekcinį koeficientą, susijusi informacija. Darbo programose atskiros ribinės vertės nenustatomos.

5. Vertinimo komitetui gali padėti nepriklausomi išorės ekspertai pagal Finansinio reglamento 153 straipsnio 3 dalį. Darbo programose gali būti nurodyta, kad tie ekspertai privalo turėti galiojantį asmens patikimumo pažymėjimą.

19 straipsnis

Atrankos ir sutarties skyrimo procedūra

Išskyrus veiksmus, nurodytus 11 straipsnyje, 13 straipsnio 1 dalies g punkte ir 10 straipsnio 1 dalies d punkte, Komisija finansavimą pagal šį skyrių skiria priimdama įgyvendinimo aktus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

20 straipsnis

Sąjungos finansinis įnašas

1. Šio reglamento 13 ir 35 straipsniuose nurodytų veiksmų atveju ir nukrypstant nuo Finansinio reglamento 193 straipsnio 1 dalies, kai Sąjungos finansinis įnašas teikiamas dotacijų forma, pagal Programą gali būti finansuojama iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

2. Kai Sąjungos dotacija teikiama finansavimo, nesusijusio su išlaidomis, forma, pagal Finansinio reglamento 183 straipsnio 3 dalį kiekvienam veiksmui skirto Sąjungos įnašo dydis gali būti nustatomas remiantis tam tikrais veiksniais, pavyzdžiui:

a) bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sudėtingumo laipsnis – bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sutarties numatomos vertės dalis ir vykdant panašius veiksmus įgyta patirtis gali būti numatomi kaip pirminis rodiklis;

b) veiksmo indėlis gerinant sąveikumo rezultatus;

c) veiksmo ypatybės, kuriomis, tikėtina, pramonei bus suteikta daugiau signalų apie ilgalaikes investicijas, visų pirma tais atvejais, kai tas bendradarbiaujamasis viešasis pirkimas apima veiklą, kuri galėtų būti finansuojama iš Sąjungos biudžeto, pavyzdžiui, mokslinius tyrimus ir plėtrą, bandymus ir sertifikavimą, pradinę gamybą arba eksploatacinės paramos veiklą;

d) dalyvaujančių valstybių narių ir asocijuotųjų valstybių skaičius arba papildomų valstybių narių arba asocijuotųjų valstybių įtraukimas į esamą bendradarbiavimą;

e) veiksmo indėlis didinant būtinus gamybos pajėgumus;

f) veiksmo indėlis mažinant priklausomybę nuo neasocijuotųjų valstybių;

g) veiksmo indėlis stiprinant valstybių narių arba asocijuotųjų valstybių bendradarbiavimą siekiant sukurti, valdyti arba palaikyti gynybos pramonės parengties rezervus;

h) veiksmo indėlis stiprinant valstybių narių ar asocijuotųjų valstybių bendradarbiavimą, kurio rezultatas – papildomų Ukrainai arba Moldovai skirtų gynybos produktų kiekių bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai;

i) technologinių sprendimų, būtinų siekiant integruoti įsigytą gynybos produktą į dalyvaujančios valstybės narės ginkluotąsias pajėgas, sudėtingumas.

3. Šio reglamento 11 straipsnyje nurodyti veiksmai finansuojami dotacijų, teikiamų finansavimo, nesusijusio su išlaidomis, forma pagal Finansinio reglamento 183 straipsnio 3 dalį.

4. Kiekvienam 11 straipsnyje nurodytam veiksmui skiriamas Sąjungos finansinis įnašas turi neviršyti 15 % atitinkamos bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų sutarties numatomos vertės.

5. Nukrypstant nuo šio straipsnio 4 dalies, kiekvienam 11 straipsnyje nurodytam veiksmui skiriamas Sąjungos finansinis įnašas gali sudaryti iki 25 % atitinkamos bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sutarties numatomos vertės, jeigu tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

a) veiksmą vykdo SEAP;

b) veiksmu remiami galutinių produktų, kuriems netaikomi apribojimai, bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai;

c) veiksmo rezultatas – papildomų Ukrainai arba Moldovai skirtų gynybos produktų kiekių bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai;

d) veiksmu užtikrinamas platus tiekėjų pasiskirstymas tarp valstybių narių, kai daugiau kaip 20 % visos galutinio produkto vertės sukuria tiekėjai, įsisteigę bent vienoje kitoje valstybėje narėje nei valstybė narė, kurioje įsisteigęs pagrindinis rangovas;

e) daugumos atitinkamame veiksme dalyvaujančių valstybių narių išlaidos investicijoms į gynybą sudarė daugiau nei 30 % jų atitinkamų išlaidų gynybai finansiniais metais, ėjusiais prieš finansinius metus, kuriais buvo pateikta paraiška.

6. Sąjungos finansinis įnašas 12 straipsnyje nurodytiems veiksmams neturi viršyti 35 % tinkamų finansuoti išlaidų.

7. Nukrypstant nuo šio straipsnio 6 dalies, kiekvienam 12 straipsnyje nurodytam veiksmui skiriamas Sąjungos finansinis įnašas gali sudaryti iki 50 % tinkamų finansuoti išlaidų, jei dauguma naudos gavėjų yra MVĮ arba vidutinės kapitalizacijos įmonės, įsteigtos valstybėse narėse arba asocijuotosiose valstybėse, arba jei veiksmą vykdo SEAP, ir jei tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

a) naudos gavėjas įrodo, kad prisideda prie valstybėse narėse arba asocijuotosiose valstybėse įsisteigusių subjektų naujo tarpvalstybinio bendradarbiavimo kūrimo;

b) veiksmas yra susijęs su naujos infrastruktūros, objektų ar gamybos linijų statymu nuo pat pradžios arba vietose, kurios anksčiau nebuvo naudojamos tokiai veiklai, taip prisidedant prie tiekimo grandinių plėtojimo ir technologijų perdavimo visoje Sąjungoje;

c) veiksmu prisidedama prie naujų kilus krizei svarbių produktų gamybos pajėgumų kūrimo arba esamų tokių produktų gamybos pajėgumų didinimo.

8. 21 straipsnyje nurodytose darbo programose nustatomos išsamesnės nuostatos.

21 straipsnis

Darbo programos

1. Programa įgyvendinama vykdant Finansinio reglamento 110 straipsnyje nurodytas darbo programas. Kai tinkama, darbo programos gali būti daugiametės. Darbo programose nustatomi veiksmai ir susijęs biudžetas, kurių reikia Programos tikslams pasiekti, ir, kai taikytina, bendra derinimo operacijoms rezervuota suma.

2. Komisija darbo programas priima įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Darbo programose, be kita ko, konkrečiai nurodoma:

a) bendra Sąjungos įnašo suma, skirta kiekvienos rūšies veiksmams, nurodytiems 10 straipsnio 1 dalyje, ir kiekvienos rūšies veiksmų išsamus aprašymas;

b) 11 ir 12 straipsniuose nurodytų veiksmų atveju – mažiausias finansinis veiksmų dydis;

c) 12 straipsnyje nurodytų veiksmų atveju – didžiausias konsorciumui priklausančių teisės subjektų skaičius, kuris turi neviršyti 15 teisės subjektų;

d) pasiūlymų vertinimo ir atrankos procedūra, įskaitant, kai aktualu, tarpinių reikšmių, parengtų taip, kad atspindėtų didelę veiksmų įgyvendinimo pažangą, aprašymą, siektinus rezultatus ir susijusias išmokėtinas sumas, taip pat tarpinių reikšmių pasiekimo, sąlygų įvykdymo ir rezultatų pasiekimo tikrinimo tvarką;

e) bendra Sąjungos įnašo į bendrus viešuosius pirkimus su Komisijos parama, kaip nurodyta 15 straipsnio 1 dalies a punkte ir 15 straipsnio 3 dalyje, 16 ir 17 straipsniuose, suma ir

f) finansavimo nustatymo ir, kai taikytina, koregavimo metodai.

4. Priimdama darbo programas Komisija atsižvelgia į suderinamumo su kitomis atitinkamomis Sąjungos programomis ir priemonėmis poreikį.

5. Iš 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto finansinio paketo gali būti padengiami bendri viešieji pirkimai, kaip nurodyta 15 straipsnio 1 dalies a punkte, kurie turi neviršyti sutarties dalių, susijusių su vienkartinėmis išlaidomis, įskaitant gamybos pajėgumų rezervavimą.

III SKYRIUS

PARAMOS UKRAINAI PRIEMONĖ

1 SKIRSNIS

PARAMOS UKRAINAI PRIEMONEI TAIKYTINOS BENDROSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis

Tikslai

1. Paramos Ukrainai priemone prisidedama prie Ukrainos GTPB atkūrimo, atstatymo ir modernizavimo, siekiant padidinti jos gynybos pramonės parengtį, atsižvelgiant į galimą jos būsimą integraciją į EGTPB, bendradarbiaujant Sąjungai ir Ukrainai, taip didinant tarpusavio stabilumą, taip pat saugumą, taiką, klestėjimą, atsparumą ir tvarumą.

2. 1 dalyje nustatytų tikslų siekiama daug dėmesio skiriant EGTPB ir Ukrainos GTPB tarpvalstybinio bendradarbiavimo stiprinimui atsižvelgiant į Ukrainos gynybos pramonės stiprinimo ir gynybos produktų pirkimo poreikius, tuo tikslu kuriant arba didinant gamybos pajėgumus pagal NATO standartus ir kitus atitinkamus standartus, turto apsaugai, techninei pagalbai ir darbuotojų mainams, taip pat aktyvesniam bendradarbiavimui su Ukraina ir Ukrainos GTPB susijusių gynybos produktų, įskaitant jų techninę priežiūrą, bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų srityje ir bendradarbiavimui gamybos licencijavimo srityje, pasitelkiant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes ar kitų formų bendradarbiavimą, pavyzdžiui, bendrąsias įmones. Ypatingas dėmesys skiriamas tikslui remti Ukrainą jai palaipsniui prisiderinant prie Sąjungos taisyklių, standartų, politikos ir praktikos rengiantis būsimai narystei Sąjungoje.

23 straipsnis

Papildomi finansiniai ištekliai

1. Valstybės narės, Sąjungos institucijos, įstaigos ir agentūros, trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos, tarptautinės finansų įstaigos ar kitos trečiosios šalys gali teikti papildomus finansinius įnašus paramos Ukrainai priemonei pagal Finansinio reglamento 208 straipsnio 2 dalį. Tokie finansiniai įnašai yra išorės asignuotosios pajamos, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies a, d ar e punkte arba 21 straipsnio 5 dalyje.

2. Visos papildomos sumos, gautos pagal dvišalius ar daugiašalius susitarimus, sudarytus laikantis Reglamento (ES) 2025/1106 17 straipsnio, yra išorės asignuotosios pajamos, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje, ir naudojamos įgyvendinant paramos Ukrainai priemonę pagal šio reglamento taisykles.

3. Visos papildomos sumos, gautos pagal atitinkamas Sąjungos ribojamąsias priemones, yra išorės asignuotosios pajamos, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje, ir naudojamos įgyvendinant veiksmus, kuriais stiprinama Ukrainos GTPB.

4. Taikant pasidalijamąjį valdymą valstybėms narėms skirti ištekliai atitinkamos valstybės narės prašymu gali būti perkeliami paramos Ukrainai priemonei, laikantis Reglamente (ES) 2021/1060 nustatytų sąlygų. Komisija tvarko tuos išteklius tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą arba netiesiogiai pagal tos pastraipos c punktą. Tie ištekliai naudojami atitinkamos valstybės narės naudai.

5. Kalbant apie pagal šio straipsnio 1 dalį skiriamas sumas, atitinkamos valstybės narės gali priimti sprendimus dėl tų sumų dalies, kuri turi būti suteikta visiems subjektams, atitinkantiems finansavimo pagal šį reglamentą reikalavimus, kuri turi būti suteikta tik atitinkamų valstybių narių naudai arba kuri turi būti suteikta papildomai kitų valstybių narių arba Ukrainos naudai.

6. Jei Komisija nėra prisiėmusi teisinio įsipareigojimo pagal tiesioginio ar netiesioginio valdymo principą dėl išteklių, perkeltų pagal šio straipsnio 4 dalį, ir ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d., atitinkamos valstybės narės prašymu atitinkami nepaskirti ištekliai gali būti perkelti atgal į vieną ar daugiau atitinkamų šaltinių programų, laikantis Reglamente (ES) 2021/1060 nustatytų sąlygų.

24 straipsnis

Alternatyvusis, mišrusis ir kaupiamasis finansavimas

1. Paramos Ukrainai priemonė įgyvendinama užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis. Veiksmui, kuriam skirtas įnašas iš kitos Sąjungos programos lėšų, taip pat gali būti skirtas įnašas iš paramos Ukrainai priemonės lėšų, jei tais įnašais dengiamos ne tos pačios išlaidos. Atitinkamam įnašui taikomos atitinkamoje Sąjungos programoje, iš kurios lėšų jis teikiamas veiksmui, nustatytos taisyklės arba visiems įnašams gali būti taikomas bendras bet kurios iš Sąjungos programų, iš kurios lėšų jie teikiami veiksmui, taisyklių rinkinys ir gali būti sudarytas vienas teisinis įsipareigojimas. Sudėtinė parama iš Sąjungos biudžeto turi neviršyti visų veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų ir gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriuose nustatytos paramos sąlygos.

2. Kad pagal paramos Ukrainai priemonę veiksmams būtų suteiktas pažangumo ženklas, jie turi atitikti visas šias sąlygas:

a) jie buvo įvertinti paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus pagal paramos Ukrainai priemonę;

b) atitinka minimaliuosius to kvietimo teikti pasiūlymus pagal paramos Ukrainai priemonę kokybės reikalavimus;

c) nėra finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžeto apribojimų.

3. Pagal atitinkamas Reglamento (ES) 2021/1060 nuostatas pasiūlymams, kurie buvo pateikti pagal kvietimą teikti pasiūlymus pagal paramos Ukrainai priemonę ir kuriems buvo suteiktas pažangumo ženklas, gali būti teikiama parama ERPF arba ESF+ lėšomis.

25 straipsnis

Įgyvendinimas ir Sąjungos finansavimo formos

1. Paramos Ukrainai priemonė įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą, laikantis Finansinio reglamento, arba taikant netiesioginį valdymą kartu su Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais subjektais.

2. Nedarant poveikio šio reglamento 33 straipsnio 3 daliai, Sąjungos finansavimas gali būti teikiamas bet kuria iš Finansiniame reglamente pagal jo X antraštinę dalį nustatytų formų, išskyrus derinimo operacijas pagal programą „InvestEU“.

3. Kalbant apie šio reglamento 12 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytą veiklą, kuriai skiriamas Sąjungos finansavimas dotacijos forma pagal paramos Ukrainai priemonę ir kurią vykdant gaunamas pelnas, Komisija turi teisę susigrąžinti pelno procentinę dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą į veiksmą vykdančio naudos gavėjo faktiškai patirtas tinkamas finansuoti išlaidas, neviršydama galutinės Sąjungos įnašo sumos. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 195 straipsnio 2 dalies, pelnas apskaičiuojamas kaip pajamų, viršijančių tinkamas finansuoti veiksmo išlaidas, perviršis, kai pajamos yra susijusios tik su Sąjungos finansavimu, valstybių narių finansavimu, įskaitant viešuosius pirkimus, kitomis vykdant veiksmą gautomis pajamomis ir visomis dėl veiksmo vykdymo gautomis pajamomis. Šio reglamento 34 straipsnyje nurodytose darbo programose gali būti nustatytos išsamesnės nuostatos.

4. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 196 straipsnio 2 dalies, kai aktualu ir būtina veiksmui įgyvendinti, finansiniai įnašai gali apimti veiksmus, kurie buvo pradėti iki pasiūlymo dėl tų veiksmų pateikimo dienos, ir išlaidas, patirtas iki pasiūlymo dėl tų veiksmų pateikimo dienos, su sąlyga, kad tie veiksmai buvo pradėti ne anksčiau kaip 2024 m. kovo 5 d. ir nebuvo užbaigti iki dotacijos susitarimo pasirašymo.

26 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys teisės subjektai

1. Tik Sąjungoje arba Ukrainoje įsisteigę teisės subjektai, kurių vykdomojo valdymo struktūros yra Sąjungoje arba Ukrainoje, turi teisę gauti Sąjungos finansavimą pagal šį reglamentą.

Vyriausybės nekontroliuojamose Ukrainos teritorijose įsisteigę teisės subjektai neatitinka paramos pagal šį reglamentą reikalavimų.

2. Kartu su pagal Finansinį reglamentą nustatytais kriterijais, taikomi šio straipsnio 3–9 dalyse nustatyti tinkamumo kriterijai.

3. Veiksme dalyvaujančių Sąjungos lėšų gavėjų infrastruktūra, objektai, turtas ir ištekliai, kurie naudojami to veiksmo tikslais, visą veiksmo vykdymo laikotarpį turi būti valstybės narės arba Ukrainos teritorijoje.

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 3 dalies, jei veiksme dalyvaujantys Sąjungos lėšų gavėjai Sąjungoje arba Ukrainoje neturi jau parengtų alternatyvų arba atitinkamos infrastruktūros, objektų, turto ir išteklių, jie gali naudotis savo infrastruktūra, objektais, turtu ar ištekliais, kurie yra arba kurie yra laikomi už valstybių narių teritorijos ribų arba trečiosios valstybės, išskyrus Ukrainą, teritorijoje, su sąlyga, kad toks naudojimas neprieštarauja Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi, ir atitinka 22 straipsnyje nustatytus tikslus. Išlaidos, susijusios su veikla, kuriai naudojama tokia infrastruktūra, objektai, turtas ar ištekliai, nėra tinkamos paramai gauti pagal paramos Ukrainai priemonę.

5. Pagal paramos Ukrainai priemonę remiamo veiksmo tikslais Sąjungos lėšų gavėjų negali kontroliuoti nei neasocijuotoji trečioji valstybė, išskyrus Ukrainą, nei kitos trečiosios valstybės subjektas.

6. Nukrypstant nuo šio straipsnio 5 dalies, Sąjungoje įsisteigęs ir neasocijuotosios trečiosios valstybės, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjekto kontroliuojamas teisės subjektas atitinka reikalavimus būti Sąjungos lėšų gavėju, jei Komisijai pateikiamos pagal valstybės narės, kurioje jis yra įsisteigęs, nacionalines procedūras patvirtintos garantijos, tokios kaip tinkamos priemonės tikrinimų, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/452 2 straipsnio 3 punkte, kontekste.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytomis garantijomis užtikrinama, kad toje pastraipoje nurodyto teisės subjekto dalyvavimas vykdant veiksmą neprieštarautų Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, kaip nustatyta BUSP kontekste pagal ES sutarties V antraštinę dalį, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi, arba šio reglamento 22 straipsnyje nustatytiems tikslams. Tomis garantijomis visų pirma pagrindžiama, kad veiksmo vykdymo tikslais yra nustatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad:

a) teisės subjekto kontrolė nebūtų vykdoma tokiu būdu, kuriuo suvaržomas arba apribojamas jo gebėjimas vykdyti veiksmą ir užtikrinti rezultatus, kuriuo nustatomi apribojimai, susiję su jo infrastruktūra, objektais, turtu, ištekliais, intelektine nuosavybe ar praktine patirtimi, reikalingais veiksmo vykdymo tikslais, arba kuriuo kenkiama jo pajėgumams ir standartams, reikalingiems veiksmui vykdyti;

b) neasocijuotajai trečiajai valstybei, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjektui nebūtų leidžiama susipažinti su įslaptinta arba neskelbtina informacija, susijusia su veiksmu, o veiksme dalyvaujantys darbuotojai arba kiti asmenys turėtų remiantis nacionaliniais įstatymais ir kitais teisės aktais valstybės narės, asocijuotosios valstybės arba, kai tinkama, Ukrainos išduotą nacionalinį patikimumo pažymėjimą;

c) neasocijuotoji trečioji valstybė, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjektas netaikytų apribojimų intelektinės nuosavybės teisėms, kylančioms iš 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų veiksmų, susijusių su pramonės stiprinimo veiksmais, kuriais skatinamas gynybos produktų, sukurtų Sąjungos finansuojamų veiksmų ar remiant valstybėms narėms vykdomos kitos bendradarbiavimu grindžiamos veiklos kontekste, pramoninimas ir komercinimas, ir tos teisės be valstybės narės ar asocijuotosios valstybės, kurioje teisės subjektas yra įsisteigęs, patvirtinimo, arba jei teisės subjektas yra įsisteigęs Ukrainoje, be Ukrainos patvirtinimo nebūtų perduodamos subjektams, įsisteigusiems ne valstybių narių teritorijoje ar asocijuotųjų valstybių arba Ukrainos teritorijoje. Toks patvirtinimas negali prieštarauti 22 straipsnyje nustatytiems tikslams.

Gali būti suteiktos papildomos garantijos, jei valstybė narė, kurioje yra įsisteigęs teisės subjektas, mano, kad tai yra tikslinga.

Komisija informuoja 77 straipsnyje nurodytą komitetą apie visus teisės subjektus, kurie laikomi atitinkančiais reikalavimus būti Sąjungos lėšų gavėjais pagal šią dalį.

7. Siekiant užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų laikomasi suderinto požiūrio, šio straipsnio 6 dalyje nurodytos garantijos gali būti grindžiamos Komisijos, padedamos 77 straipsnyje nurodyto komiteto, pateiktu standartizuotu šablonu.

8. Vykdydami tinkamą finansuoti veiksmą gavėjai taip pat gali bendradarbiauti su teisės subjektais, įsisteigusiais ne valstybių narių ar Ukrainos teritorijoje arba kontroliuojamais neasocijuotosios trečiosios valstybės, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjekto, be kita ko, naudodami tokių teisės subjektų turtą, infrastruktūrą, objektus ir išteklius, su sąlyga, kad toks naudojimas neprieštarauja Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi, arba 22 straipsnyje nustatytiems tikslams.

Neasocijuotoji trečioji valstybė, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjektas negali turėti galimybės be leidimo susipažinti su įslaptinta informacija, susijusia su veiksmo vykdymu, ir turi būti vengiama galimo neigiamo poveikio išteklių, itin svarbių veiksmui, tiekimo saugumui.

Išlaidos, susijusios su bendradarbiavimu su teisės subjektais, įsisteigusiais ne valstybių narių ar Ukrainos teritorijoje arba kontroliuojamais neasocijuotosios trečiosios valstybės, išskyrus Ukrainą, arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto, nėra tinkamos finansuoti pagal paramos Ukrainai priemonę.

9. 5 ir 6 dalys netaikomos:

a) valstybių narių ir Ukrainos perkančiosioms organizacijoms;

b) tarptautinėms organizacijoms;

c) SEAP;

d) EGA.

2 SKIRSNIS

REIKALAVIMUS ATITINKANTYS VEIKSMAI

27 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys veiksmai

1. Finansavimo pagal paramos Ukrainai priemonę reikalavimus atitinkančiais veiksmais įgyvendinami 22 straipsnyje nustatyti tikslai ir tie veiksmai gali būti toliau išvardytų formų arba šių formų derinys:

a) bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmai, nurodyti 11 straipsnyje, be kita ko, skirti gynybos pramonės parengties rezervams kurti, valdyti ir palaikyti;

b) pramonės stiprinimo veiksmai, nurodyti 12 straipsnyje;

c) rėmimo veiksmai, nurodyti 13 straipsnyje.

2. Finansavimo pagal paramos Ukrainai priemonę reikalavimų neatitinka šie veiksmai:

a) veiksmai, susiję su gynybos produktais, kurie draudžiami pagal taikytiną tarptautinę teisę;

b) veiksmai, susiję su mirtinomis autonominėmis sistemomis, kurios veikia neužtikrinant atsakingos žmogiškojo vadovavimo ir kontrolės grandinės arba kurių neįmanoma naudoti laikantis tarptautinės humanitarinės teisės;

c) veiksmai, susiję su kasetiniais šaudmenimis;

d) veiksmai, kurie jau visiškai finansuojami iš kitų viešųjų ar privačiųjų šaltinių, arba tokių veiksmų dalys.

3. Pagal 1 dalies a ir c punktus vykdomų viešųjų pirkimų, kurie yra remiami Sąjungos lėšomis, atveju komponentų, kurių kilmės šalis yra ne Sąjunga ir ne Ukraina, kaina turi neviršyti 35 % numatomos galutinio produkto komponentų kainos. Jokie komponentai negali būti gaunami iš trečiųjų valstybių, kurios pažeidžia Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesus.

4. Pagal 1 dalies b punktą vykdomų veiksmų atveju komponentų, kurių kilmės šalis yra ne Sąjunga ir ne Ukraina, kaina turi neviršyti 35 % numatomos produkto, kurio gamybos pajėgumų didinimas remiamas Sąjungos lėšomis, komponentų kainos. Jokie produkto, kurio gamybos pajėgumų didinimas remiamas Sąjungos lėšomis, komponentai negali būti gaunami iš trečiųjų valstybių, kurios pažeidžia Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesus.

5. Sąjungos lėšų gavėjai arba, kai aktualu, rangovai turi turėti galimybę be neasocijuotųjų trečiųjų valstybių, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjektų nustatytų apribojimų nuspręsti dėl atitinkamų gynybos produktų koncepcijos nustatymo, pritaikymo ir raidos, įskaitant teisinius įgaliojimus pakeisti arba pašalinti komponentus, kuriems taikomi neasocijuotųjų trečiųjų valstybių, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjektų nustatyti apribojimai.

6. Nedarant poveikio Direktyvos 2009/43/EB 5 straipsniui, valstybės narės gali skelbti bendrąsias siuntimo licencijas, pagal kurias produktai, susiję su pagal paramos Ukrainai priemonę remiamais veiksmais, siunčiami kitoms valstybėms narėms.

7. Veiksmai, atitinkantys finansavimo pagal paramos Ukrainai priemonę reikalavimus, turi būti vykdomi bent Ukrainos arba vieno teisės subjekto, įsisteigusio ir turinčio vykdomojo valdymo struktūrą Ukrainoje, arba bent jiems dalyvaujant.

8. Šio skyriaus tikslais laikoma, kad 11, 12, 13 ir 38 straipsniuose pateiktos nuorodos į valstybes nares apima ir Ukrainą. 11, 12, 13 ir 38 straipsniuose pateiktos nuorodos į asocijuotąsias valstybes šiam skyriui netaikomos. Šio skyriaus tikslais 11 straipsnyje pateiktos nuorodos į 9 straipsnį laikomos nuorodomis į 26 straipsnį, o 12 straipsnyje pateiktos nuorodos į 10 straipsnio 5 dalį laikomos nuorodomis į šio straipsnio 5 dalį.

3 SKIRSNIS

VIEŠIEJI PIRKIMAI

28 straipsnis

Viešieji pirkimai su Komisijos parama

1. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, Ukraina kartu su bent viena valstybe nare gali prašyti Komisijos dalyvauti bendruose viešuosiuose pirkimuose, kaip nurodyta Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 dalyje, pagal kuriuos valstybės narės ir Ukraina gali įsigyti, nuomotis arba išnuomoti visą bendrai perkamų gynybos produktų kiekį. Tokiems bendriems viešiesiems pirkimams taikomos kitos Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

2. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 168 straipsnio 3 dalies, Ukraina kartu su bent viena valstybe nare gali prašyti Komisijos veikti kaip centrinė perkančioji organizacija, kaip nurodyta Finansinio reglamento 168 straipsnio 3 dalyje, kad jų naudai arba jų vardu būtų perkami gynybos produktai. Kai Komisija veikia kaip centrinė perkančioji organizacija, taikomos sąlygos, lygiavertės nustatytosioms Finansinio reglamento 168 straipsnio 3 dalyje.

3. Kai valstybių narių perkančiosios organizacijos prašo Komisijos imtis veiksmų pagal šio straipsnio 1 dalį, laikoma, kad jos laikosi Direktyvoje 2009/81/EB nustatytų reikalavimų.

4. Be Finansiniame reglamente nustatytų sąlygų, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta viešųjų pirkimų procedūra taip pat turi atitikti šias sąlygas:

a) dalyvauti viešųjų pirkimų procedūroje leidžiama visoms valstybėms narėms;

b) Komisija pakviečia bent po vieną su derybomis susijusios patirties turintį ekspertą iš kiekvienos dalyvaujančios valstybės, kad jie sudarytų jungtinę derybų grupę;

c) dalyvaujančios valstybės aiškiai nurodo, ar jos nuspręs tuo pačiu metu vesti kitas derybas dėl atitinkamo produkto, ir tą sprendimą turi vieningai patvirtinti dalyvaujančios valstybės.

5. Kai Komisija veikia kaip centrinė perkančioji organizacija pagal 2 dalį, vykdydama viešuosius pirkimus ji gali pirkti komponentus ir žaliavas, reikalingus užtikrinant gynybos produktų tiekimą, kad dalyvaujančios valstybės galėtų kaupti strateginius rezervus, įskaitant atsargų kaupimą.

6. Tinkamai pagrįstais ypatingos skubos atvejais Komisija, nukrypdama nuo Finansinio reglamento 175 straipsnio 1 dalies, gali prašyti pristatyti produktus nuo tos dienos, kurią išsiunčiami šio reglamento tikslais vykdant viešuosius pirkimus parengti sutarčių projektai.

7. Siekdami sudaryti pirkimo sutartis su ekonominės veiklos vykdytojais, Komisijos atstovai arba Komisijos paskirti ekspertai, bendradarbiaudami su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, gali atitinkamų gynybos produktų gamybos objektuose atlikti patikrinimus vietoje.

8. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis esamoms Sąjungos ir nacionalinėms taisyklėms, kuriomis reglamentuojama gynybos produktų nuosavybė, eksportas ir siuntimas.

9. Komisija užtikrina, kad vykdant viešųjų pirkimų procedūras ir įgyvendinant susitarimus, sudarytus jas įvykdžius, dalyvaujančioms valstybėms būtų taikomos vienodos sąlygos.

10. Be Finansiniame reglamente nustatytų sąlygų, konkurso dalyviams, rangovams ir subrangovams, dalyvaujantiems pagal šį straipsnį įvykdžius viešuosius pirkimus sudarytose sutartyse, taip pat taikomi kriterijai, lygiaverčiai nustatytiesiems šio reglamento 26 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse.

11. Pagal šio straipsnio 1 dalį vykdomiems viešiesiems pirkimams taikomos 27 straipsnio 3 ir 5 dalyse nustatytos taisyklės.

29 straipsnis

Išankstinis gynybos produktų pirkimas

1. 28 straipsnyje nurodyti bendri viešieji pirkimai gali būti vykdomi sudarant išankstinius gynybos produktų pirkimo susitarimus, dėl kurių deramasi ir kurie sudaromi dalyvaujančių valstybių vardu arba jų naudai. Į tokius susitarimus gali būti įtrauktas tokių produktų gamybai mainais už teisę į rezultatą taikytinas išankstinio mokėjimo mechanizmas, neviršijantis sutarties dalių, susijusių su vienkartinėmis išlaidomis, įskaitant gamybos pajėgumų rezervavimą.

2. Kai šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose susitarimuose numatytas išankstinio mokėjimo mechanizmas, išankstinis mokėjimas rangovui gali būti padengiamas iš 3 straipsnio 2 dalyje nurodyto finansinio paketo. Dalyvaujančių valstybių įnašai, nurodyti 23 straipsnyje, įskaitomi vienodomis dalimis kiekvienam dalyvaujančių valstybių užsakytam vienetui.

3. Tais atvejais, kai suderėtos sumos viršija paklausą, Komisija atitinkamų dalyvaujančių valstybių prašymu nustato perskirstymo į nacionalines atsargas arba gynybos pramonės parengties rezervo sukūrimo mechanizmą.

30 straipsnis

Palankesnių sąlygų įsipareigojimo pirkti sutartims sudarymas

1. Komisija parengia sistemą, kuria sudaromos palankesnės sąlygos sudaryti įsipareigojimo pirkti sutartis, susijusias su Ukrainos GTPB pramoninių gamybos pajėgumų didinimu, tarp valstybių narių bei Ukrainos ir Ukrainos GTPB ekonominės veiklos vykdytojų, laikantis Sąjungos konkurencijos ir viešųjų pirkimų taisyklių. Komisija užtikrina, kad neasocijuotosioms trečiosioms valstybėms, išskyrus Ukrainą, arba kitos trečiosios valstybės subjektui nebūtų leidžiama susipažinti su įslaptinta ar neskelbtina informacija, susijusia su veiksmu, o veiksme dalyvaujantys darbuotojai arba kiti asmenys turėtų valstybės narės, asocijuotosios valstybės arba Ukrainos išduotą nacionalinį patikimumo pažymėjimą.

2. 1 dalyje nurodyta sistema suinteresuotosioms valstybėms narėms ir Ukrainai sudaromos sąlygos teikti pasiūlymus dėl gynybos produktų, kuriuose nurodoma:

a) kiekis ir kokybė;

b) numatoma kaina arba kainų intervalas;

c) numatoma įsipareigojimo pirkti sutarties galiojimo trukmė.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta sistema suteikia galimybę gynybos produktų gamintojams, atitinkantiems kriterijus, lygiaverčius nustatytiesiems 26 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse, teikti pasiūlymus, kuriuose nurodoma:

a) gynybos produktų, dėl kurių jie siekia sudaryti įsipareigojimo pirkti sutartis, kiekis ir kokybė;

b) numatoma kaina, už kurią jie ketina parduoti, arba kainų intervalas;

c) numatomas gynybos produktų pristatymo laikotarpis pagal įsipareigojimo pirkti sutartį;

d) numatoma įsipareigojimo pirkti sutarties galiojimo trukmė.

4. Remdamasi pagal 2 ir 3 dalis gautais pasiūlymais, Komisija padeda atitinkamiems gynybos produktų gamintojams užmegzti ryšius su suinteresuotosiomis valstybėmis narėmis ir Ukraina.

5. Atsižvelgiant į šio straipsnio 4 dalyje nurodytus ryšius, Ukraina ir suinteresuotosios valstybės narės gali prašyti Komisijos jų vardu arba jų naudai dalyvauti bendrų viešųjų pirkimų procedūroje arba viešųjų pirkimų procedūroje pagal 28 straipsnį.

6. Iš 3 straipsnio 2 dalyje nurodyto finansinio paketo gali būti padengiamos sutarties dalys, susijusios su vienkartinėmis išlaidomis, įskaitant gamybos pajėgumų rezervavimą.

4 SKIRSNIS

SUTARTIES SKYRIMO KRITERIJAI IR DARBO PROGRAMOS

31 straipsnis

Sutarties skyrimo kriterijai

1. Pasiūlymai dėl veiksmų vertinami atsižvelgiant į atitinkamam veiksmui nustatytus tikslus, nurodytus 22 straipsnyje, atitinkamo veiksmo numatomus rezultatus ir jo įgyvendinimo kokybę bei veiksmingumą.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų, pasiūlymai dėl 11 straipsnyje nurodytų bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmų gali būti vertinami remiantis vienu ar daugiau iš šių kriterijų:

a) bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų numatoma verte;

b) veiksmo indėliu į Ukrainos GTPB atkūrimą, atstatymą ir modernizavimą;

c) veiksmo indėliu į viešųjų pirkimų spartinimą ir gynybos produktų užsakymo įvykdymo laikotarpio bei pristatymo laikotarpio sutrumpinimą.

3. Be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų, pasiūlymai dėl 12 straipsnyje nurodytų pramonės stiprinimo veiksmų gali būti vertinami remiantis vienu ar daugiau iš šių kriterijų:

a) užsakymo įvykdymo laikotarpio sutrumpinimu ir gamybos pajėgumų Ukrainoje didinimu;

b) indėliu užtikrinant, kad gynybos produktai būtų laiku prieinami ir tiekiami visoje Ukrainoje;

c) indėliu į Ukrainos ir Sąjungos tarpvalstybinį bendradarbiavimą gynybos pramonės srityje.

4. 34 straipsnyje nurodytose darbo programose nustatoma išsamesnė informacija, susijusi su sutarties skyrimo kriterijų taikymu, įskaitant bet kokį taikytiną korekcinį koeficientą. Darbo programose atskiros ribinės vertės nenustatomos.

5. Vertinimo komitetui gali padėti nepriklausomi išorės ekspertai pagal Finansinio reglamento 153 straipsnio 3 dalį. Darbo programose gali būti nustatytas reikalavimas, kad tie ekspertai turėtų galiojantį asmens patikimumo pažymėjimą.

32 straipsnis

Atrankos ir sutarties skyrimo procedūra

Išskyrus 11 straipsnyje nurodytus veiksmus ir 13 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytus veiksmus, Komisija finansavimą pagal šį skyrių skiria priimdama įgyvendinimo aktus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

33 straipsnis

Sąjungos finansinis įnašas

1. Kai Sąjungos įnašas teikiamas dotacijų forma pagal Finansinio reglamento 193 straipsnio 3 dalį, pagal paramos Ukrainai priemonę gali būti finansuojama iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų, skirtų šio reglamento 27 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytiems veiksmams.

2. Kai Sąjungos dotacija teikiama finansavimo, nesusijusio su išlaidomis, forma, kiekvienam veiksmui skirto Sąjungos įnašo dydis gali būti pagrįstas tam tikrais veiksniais, pavyzdžiui:

a) bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sudėtingumo lygiu – veiksmo numatomos vertės dalis ir vykdant panašius veiksmus įgyta patirtis gali būti numatomi kaip pirminis rodiklis;

b) veiksmo indėliu gerinant sąveikumo rezultatus;

c) veiksmo ypatybėmis, kuriomis, tikėtina, pramonei gali būti suteikta daugiau ilgalaikių investicijų signalų;

d) veiksmo indėliu didinant būtinus gamybos pajėgumus Ukrainoje;

e) tuo, kiek Ukrainai sudėtinga daryti pažangą stojimo į Sąjungą procese, įskaitant struktūrines reformas ir priemones, kuriomis skatinama konvergencija su Sąjungos taisyklėmis, standartais, politika ir praktika;

f) tuo, kiek Ukrainai sudėtinga pritaikyti savo viešųjų pirkimų gynybos srityje procesus ir Ukrainos gynybos pramonės aplinką, be kita ko, siekiant atitikti NATO standartus ir kitus atitinkamus standartus;

g) su Rusijos agresijos karu prieš Ukrainą susijusiais sunkumais ir rizika, atsižvelgiant į poreikį atkurti ir modernizuoti to karo sugadintą infrastruktūrą taip, kad ji būtų atspari, ir į poreikį tokios žalos išvengti, užkirsti jai kelią, ją sumažinti ir, jei įmanoma, kompensuoti.

3. Šio reglamento 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti veiksmai finansuojami dotacijomis finansavimo, nesusijusio su išlaidomis, forma pagal Finansinio reglamento 183 straipsnio 3 dalį.

4. 27 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų veiksmų atveju parama pagal paramos Ukrainai priemonę negali viršyti 25 % numatomos atitinkamos bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo sutarties vertės.

5. 34 straipsnyje nurodytose darbo programose pateikiama išsamesnė informacija.

34 straipsnis

Darbo programos

1. Paramos Ukrainai priemonė įgyvendinama vykdant Finansinio reglamento 110 straipsnyje nurodytas darbo programas. Kai tinkama, darbo programos gali būti daugiametės. Darbo programose nustatomi veiksmai ir susijęs biudžetas, kurių reikia paramos Ukrainai priemonės tikslams pasiekti.

2. Komisija darbo programas priima įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Darbo programose visų pirma nurodoma:

a) bendra Sąjungos įnašo suma, skirta kiekvienos rūšies veiksmams, nurodytiems 27 straipsnio 1 dalyje, ir kiekvienos rūšies veiksmų išsamus aprašymas;

b) 27 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų veiksmų atveju – mažiausias finansinis veiksmų dydis;

c) 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų veiksmų atveju – didžiausias konsorciumui priklausančių teisės subjektų skaičius; jis negali būti didesnis nei 15 teisės subjektų;

d) pasiūlymų vertinimo ir atrankos procedūra, įskaitant, kai aktualu, tarpinių tikslų, skirtų atspindėti didelę veiksmų įgyvendinimo pažangą, aprašymą, siektinus rezultatus ir susijusias išmokėtinas sumas, taip pat tarpinių tikslų pasiekimo, sąlygų įvykdymo ir rezultatų pasiekimo tikrinimo tvarką;

e) bendra Sąjungos įnašo į bendrus viešuosius pirkimus su Komisijos parama, kaip nurodyta 28 straipsnio 1 dalyje, 29 ir 30 straipsniuose, suma ir

f) finansavimo nustatymo ir, kai taikytina, koregavimo metodai.

4. Priimdama darbo programas Komisija atsižvelgia į suderinamumo su kitomis atitinkamomis Sąjungos programomis ir priemonėmis poreikį.

IV SKYRIUS

EUROPOS GYNYBOS SRITIES BENDRO INTERESO PROJEKTAI

35 straipsnis

Europos gynybos srities bendro intereso projektai

1. Europos gynybos srities bendro intereso projektus (EGSBIP) sudaro bendradarbiaujamieji pramonės projektai, kuriais siekiama stiprinti EGTPB konkurencingumą visoje Sąjungoje, kartu padedant plėtoti valstybių narių karinius pajėgumus, kurie yra itin svarbūs Sąjungos saugumo ir gynybos interesams užtikrinti, įskaitant pajėgumus, kuriais užtikrinama prieiga prie visų operacijų sričių, konkrečiai – sausumos, jūrų, oro, kosmoso ir kibernetinės erdvės.

2. EGSBIP turi atitikti visus šiuos kriterijus:

a) jais reikšmingai didinamas EGTPB konkurencingumas, veiksmingumas ir inovacinis pajėgumas, visų pirma:

   i) padedant užmegzti naują arba išplėsti esamą tarpvalstybinį bendradarbiavimą, be kita ko, su MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėmis;

   ii) sukuriant teigiamą persiduodantį poveikį vidaus rinkai;

   iii) reikšmingai prisidedant prie rinkos integracijos ir prie rinkos susiskaidymo mažinimo;

   iv) gerinant gynybos produktų sąveikumą ir pakeičiamumą ir

   v) siekiant sumažinti strateginę priklausomybę (be kita ko, įvairinant tiekimą), taip pat didinant pajėgumų mastą;

b) jais prisidedama prie valstybės narės karinių pajėgumų, kurie yra itin svarbūs Sąjungos saugumo ir gynybos interesams užtikrinti, plėtojimo ir jie atitinka Saugumo ir gynybos strateginio kelrodžio tikslus, gynybos pajėgumų prioritetus, dėl kurių valstybės narės bendrai susitarė pagal BUSP, visų pirma PPP kontekste, ir bendradarbiavimo galimybes, nustatytas CARD srityje;

c) jais atsižvelgiama į valstybių narių bendradarbiavimą vykdant PESCO ir EGA iniciatyvas bei projektus;

d) jais atsižvelgiama į atitinkamą NATO vykdomą veiklą, pavyzdžiui, NATO gynybos planavimo procesą, kai tokia veikla atitinka Sąjungos saugumo ir gynybos interesus;

e) juose dalyvauja bent keturios valstybės narės, o visoms valstybėms narėms ir asocijuotosioms valstybėms, taip pat Ukrainai, suteikiama reali galimybė dalyvauti EGSBIP;

f) jų nauda juntama platesnėje Sąjungos dalyje;

g) jie yra ypač didelio masto ar apimties arba jais siekiama sumažinti didelę technologinę ar finansinę riziką, arba jiems būdingi abu šie dalykai;

h) jų galima bendra nauda yra svarbesnė už jų sąnaudas, be kita ko, ilguoju laikotarpiu.

3. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų nustatomi EGSBIP.

4. Valstybės narės koordinuoja veiksmus, kad būtų įtraukiai rengiami siūlomi projektai, kurie galėtų būti EGSBIP, prireikus padedant EGA.

5. Prieš pasiūlydama 3 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus, Komisija patikrina, ar 4 dalyje nurodyti siūlomi projektai atitinka visus 2 dalyje išvardytus kriterijus, ir:

a) įtraukiai konsultuojasi su valstybėmis narėmis ir atsižvelgia į jų nuomones bei siūlomus projektus, kurie galėtų būti EGSBIP;

b) prašo Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) ir EGA teikti savo ekspertines žinias, kad būtų užtikrintas suderinamumas su 2 dalies b, c ir d punktuose nurodytais prioritetais ir tikslais, visų pirma gynybos pajėgumų prioritetais, dėl kurių valstybės narės bendrai susitarė pagal BUSP, ypač tais, kurie buvo bendrai pareikšti PPP kontekste, siekiant papildyti valstybių narių pateiktą informaciją apie siūlomus projektus, ir

c) patikrina, ar visos valstybės narės ir asocijuotosios valstybės, ir, kai aktualu, Ukraina buvo informuotos apie galimą projekto kūrimą ir ar joms buvo suteikta galimybė dalyvauti.

6. 3 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose Taryba:

a) nustato EGSBIP tikslus ir charakteristikas, atsižvelgdama į 2 dalyje nustatytus kriterijus;

b) sudaro valstybių, įgyvendinimo akto priėmimo dieną dalyvaujančių vykdant EGSBIP, sąrašą ir

c) įvertina bendrą EGSBIP finansinį dydį.

7. dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus Taryba priima kvalifikuota balsų dauguma. Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali iš dalies keisti 4 dalyje nurodytus projektų pasiūlymus.

8. EGSBIP įgyvendinimas, kuris atitiktų Sąjungos finansavimo reikalavimus, kaip nurodyta 10 straipsnio 1 dalies d punkte, apima tik vienos ar daugiau rūšių veiklą, susijusią su:

a) gynybos produktų bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais;

b) gynybos produktų gamybos pajėgumų pritaikymo prie struktūrinių pokyčių spartinimu, taip pat susijusia rėmimo veikla;

c) naujų gynybos produktų pramoniniu kūrimu arba esamų produktų modernizavimu;

d) būtinos infrastruktūros plėtojimu ir pirkimu.

9. Dalyvaujančios valstybės narės užtikrina, kad sutartyse, susijusiose su Sąjungos lėšomis remiama EGSBIP veikla, būtų taikomi kriterijai, lygiaverčiai nustatytiesiems 9 straipsnyje. Bendradarbiaujamiesiems gynybos produktų viešiesiems pirkimams, remiamiems Sąjungos lėšomis pagal EGSBIP, taikoma ir 11 straipsnio 6 dalis.

10. EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės užtikrina, kad EGSBIP veikla, įskaitant veiklą, kuri nėra remiama Sąjungos lėšomis, atitiktų 4 straipsnyje ir šio straipsnio 1 dalyje nustatytus tikslus ir nedarytų poveikio EGSBIP atitikčiai šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems kriterijams.

11. Vykdant EGSBIP gali būti plėtojami Sąjungos dvejopo naudojimo pajėgumai.

12. EGSBIP ir konkreti pagal jį vykdoma veikla gali būti nustatomi SEAP sistemoje.

13. Pagal EGSBIP veiklą gali būti finansuojamos tik valstybės narės ir asocijuotosios valstybės, taip pat ir SEAP, kurias sudaro valstybės narės arba valstybės narės ir asocijuotosios valstybės.

14. Kai aktualu, projekte turi galėti dalyvauti Komisija. Dalyvaujančios valstybės narės gali nuspręsti į EGSBIP stebėtojų teisėmis įtraukti vyriausiąjį įgaliotinį ir EGA.

15. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės EGSBIP gali taikyti paramos schemas ir numatyti jiems administracinę paramą.

16. Su EGSBIP susijusių gamybos objektų planavimas, statyba ir eksploatavimas gali būti laikomi įpareigojančia svarbesnio viešojo intereso priežastimi, kaip tai suprantama Tarybos direktyvos 92/43/EEB ([40]) 6 straipsnio 4 dalyje bei 16 straipsnio 1 dalies c punkte ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB ([41]) 4 straipsnio 7 dalyje, gali būti laikomi vykdomais gynybos sumetimais, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 ([42]) 2 straipsnio 3 dalyje, ir gali būti laikomi vykdomais visuomenės sveikatos ir saugos labui, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB ([43]) 9 straipsnio 1 dalies a punkte, jei tenkinamos likusios kitos tose nuostatose nustatytos sąlygos.

17. EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės kasmet pateikia Komisijai bendrą EGSBIP veiklos įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant ataskaitą dėl atitikties šio straipsnio 10 dalyje nustatytiems reikalavimams.

18. Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali iš dalies pakeisti pagal 3 dalį priimtus įgyvendinimo aktus, be kita ko, išbraukdama projektą kaip EGSBIP arba atspindėdama 6 dalyje nurodytų elementų pakeitimus.

19. Visos valstybės narės ir asocijuotosios valstybės bei Ukraina turi turėti galimybę prisijungti prie EGSBIP po jo sukūrimo, jei tam pritars visos EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės.

V SKYRIUS

EUROPOS KARINĖS PREKYBOS MECHANIZMAS

36 straipsnis

Europos karinės prekybos mechanizmas

1. Siekiant padidinti EGTPB ir, kai aktualu, Ukrainos GTPB konkurencingumą, visų pirma didinant EGTPB gebėjimą užtikrinti gynybos produktų prieinamumą reikiamu laiku ir mastu, sukuriamas Europos karinės prekybos mechanizmas.

2. Europos karinės prekybos mechanizmą sudaro:

a) Europos karinės prekybos katalogo sudarymas;

b) galimybė sukurti, valdyti ir palaikyti gynybos pramonės parengties rezervus ir

c) priemonės, kuriomis prisidedama prie gynybos produktų bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų procedūrų supaprastinimo.

37 straipsnis

Europos karinės prekybos katalogas

1. Komisija, pasikonsultavusi su EGA, sudaro ir nuolat atnaujina bendrą centralizuotą gynybos produktų, kuriuos sukūrė EGTPB ir Ukrainos GTPB, katalogą (toliau – katalogas). Rengdama katalogui sudaryti reikalingos institucinės IT platformos technines specifikacijas Komisija konsultuojasi su EGA bei atsižvelgia į jos nuomones ir, kai tinkama, įsigyja tokią platformą. Valstybių narių, Ukrainos ir ekonominės veiklos vykdytojų paprašoma savanoriškai pildyti katalogą.

([40]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([41]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, (OL L 327, 2000 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([42]) 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, (OL L 396, 2006 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

([43]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

2. Šiame kataloge nurodytus gynybos produktus gamina ekonominės veiklos vykdytojai, atitinkantys 9 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse arba 26 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse nustatytus tinkamumo kriterijus. Be to, kataloge nurodoma, ar ekonominės veiklos vykdytojas turi galimybę be neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų nustatytų apribojimų nuspręsti dėl gynybos produkto koncepcijos nustatymo, pritaikymo ir raidos, įskaitant teisinius įgaliojimus pakeisti arba pašalinti komponentus, kuriems taikomi neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų nustatyti apribojimai. Šiame kataloge taip pat gali būti nurodyta parama, gauta pagal Programą, paramos Ukrainai priemonę arba pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1092 ([44]), Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/697 ([45]) arba reglamentus (ES) 2023/1525 ar (ES) 2023/2418.

38 straipsnis

Gynybos pramonės parengties rezervai

1. Bent trijų valstybių narių, asocijuotųjų valstybių arba Ukrainos konsorciumas arba SEAP gali sukurti, valdyti ir palaikyti gynybos pramonės parengties rezervus ir šiuo tikslu gali paprašyti EGA suteikti ekspertinių žinių.

Pirmos pastraipos tikslais, valstybių narių, asocijuotųjų valstybių arba Ukrainos konsorciumą sudaro bent trys iš tų valstybių, iš kurių bent dvi turi būti valstybės narės.

2. Valstybės narės, kurios sukuria gynybos pramonės parengties rezervą, užtikrina, kad to rezervo sukūrimas, valdymas ir palaikymas atitiktų 36 straipsnio 1 dalyje išdėstytus tikslus, taip pat 4 straipsnyje ir, kai aktualu, 22 straipsnyje išdėstytus tikslus.

3. Valstybės narės, asocijuotosios valstybės, Ukraina ir SEAP, kurios sukuria gynybos pramonės parengties rezervą, visoms valstybėms narėms, asocijuotosioms valstybėms ir Ukrainai nedelsdamos suteikia galimybę lengvatinėmis sąlygomis pirkti, naudoti arba išperkamosios nuomos būdu įsigyti gynybos produktus, kurie yra tos gynybos pramonės parengties rezervo dalis.

4. Jei gynybos pramonės parengties rezervas sukuriamas SEAP kontekste, pagal Programą ar paramos Ukrainai priemonę gali būti finansiškai remiama ši veikla:

a) papildomų gynybos produktų kiekių bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai pasitelkiant bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų veiksmus, kuriuos pagal 11 straipsnį vykdo SEAP;

b) SEAP sukūrimas ir veikimas siekiant valdyti ir palaikyti gynybos pramonės parengties rezervą pagal 13 straipsnio 1 dalies g punktą.

5. Kai valstybės narės arba, kai taikytina, asocijuotosios valstybės perka iš gynybos pramonės parengties rezervo, sukurto, valdomo ir prižiūrimo SEAP, viešieji pirkimai laikomi dviejų vyriausybių organizuojamais pirkimais, kaip nurodyta Direktyvos 2009/81/EB 13 straipsnio f punkte.

39 straipsnis

Gynybos produktų bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų procedūrų supaprastinimas

Jei valstybės narės sudaro susitarimą vykdyti bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus, kad įsigytų gynybos produktus, jos gali taikyti 11 straipsnio 9 ir 10 dalyse, 52 ir 53 straipsniuose numatytas taisykles ir procedūras, laikydamosi juose nustatytų sąlygų.

([44]) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1092, kuriuo sukuriama Europos gynybos pramonės plėtros programa Sąjungos gynybos pramonės konkurencingumui ir inovaciniam pajėgumui remti (OL L 200, 2018 8 7, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([45]) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092 (OL L 170, 2021 5 12, p. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

VI SKYRIUS

EUROPOS GINKLUOTĖS PROGRAMOS STRUKTŪRA

40 straipsnis

Konkretus Europos ginkluotės programos struktūros tikslas ir veikla

1. Europos ginkluotės programos struktūra (SEAP) skatina EGTPB ir, kai aktualu, Ukrainos GTPB konkurencingumą. To siekiama agreguojant gynybos produktų paklausą ir užtikrinant, kad jie būtų laiku prieinami ir tiekiami, per visą jų gyvavimo ciklą, taip pat skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą pramonės srityje.

2. Kad būtų pasiektas 1 dalyje nurodytas tikslas, pagrindinės SEAP užduotys turi būti bent viena iš šių:

a) bendras gynybos produktų ir technologijų kūrimas, įskaitant gynybos srities mokslinius tyrimus ir plėtrą, bandymus ir sertifikavimą; pramonės pajėgumų stiprinimas, be kita ko, vykdant pramoninimą ir komercinimą, ir parama vienkartinėms investicijoms, susijusioms su pradine gamyba arba eksploatacine parama, visų pirma tais atvejais, kai gynybos produktai yra arba buvo kuriami vykdant veiksmus, kuriuos Sąjunga finansuoja pagal atitinkamą Sąjungos programą;

b) gynybos produktų ir technologijų bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai, be kita ko, siekiant sukurti, valdyti ir prižiūrėti gynybos pramonės parengties rezervą;

c) bendras gynybos produktų gyvavimo ciklo valdymas, įskaitant atsarginių dalių, logistikos ar techninės priežiūros paslaugų pirkimą ir, kai tinkama, viešojo ir privačiojo sektorių partneryščių kūrimą siekiant užtikrinti gynybos produktų veiksmingumą ir didelį jų prieinamumą, arba

d) dinamiškas papildomų kiekių prieinamumo valdymas, valstybėms narėms, asocijuotosioms valstybėms ar Ukrainai užtikrinant galimybę nedelsiant ir lengvatinėmis sąlygomis pirkti, naudoti ar išperkamosios nuomos būdu įsigyti gynybos produktus gynybos pramonės parengties rezervų kontekste.

3. SEAP, sudarydama delegavimo susitarimus, gali pavesti vienam ar keliems 11 straipsnio 2 dalyje nurodytiems reikalavimus atitinkantiems subjektams vykdyti vieną ar kelias šio straipsnio 2 dalyje nurodytas užduotis. SEAP yra atsakinga už tai, kad būtų laikomasi jos įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę, visų pirma pagal šį reglamentą.

41 straipsnis

Reikalavimai, susiję su SEAP sukūrimu

1. Siekiant padidinti EGTPB arba Ukrainos GTPB konkurencingumą, SEAP turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

a) remiamas bendradarbiavimas iki gynybos produkto gyvavimo ciklo pabaigos arba iki SEAP likvidavimo;

b) remiamas bendras gynybos produktų kūrimas, jų viešieji pirkimai arba eksploatacinė parama jų atžvilgiu, laikantis gynybos pajėgumų prioritetų, dėl kurių valstybės narės bendrai susitarė pagal BUSP, visų pirma PPP kontekste;

c) atsižvelgiama į atitinkamą NATO vykdomą veiklą, pavyzdžiui, NATO gynybos planavimo procesą, kai tokia veikla atitinka Sąjungos saugumo ir gynybos interesus, ir

d) turi būti bent trys narės, iš kurių bent dvi yra valstybės narės.

2. SEAP turi taikyti standartizuotas procedūras bendradarbiavimu grindžiamoms ginkluotės programoms inicijuoti ir valdyti. Komisija, atsižvelgdama į valstybių narių pareikštas nuomones, gali nustatyti tų procedūrų gaires arba šablonus, įskaitant projektų valdymo, viešųjų pirkimų, finansų valdymo ir ataskaitų teikimo gaires.

42 straipsnis

Paraiška dėl SEAP sukūrimo

1. Paraiškos dėl SEAP sukūrimo pateikiamos Komisijai. Paraiškoje pateikiama ši informacija:

a) prašymas Komisijai dėl SEAP sukūrimo;

b) 45 straipsnyje nurodyti siūlomi SEAP įstatai, kuriuos tinkamai pasirašė ir patvirtino visos siūlomos SEAP narės;

c) gynybos produktų, kuriuos kurs, pirks arba valdys SEAP, bendras aprašymas, visų pirma atsižvelgiant į 41 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nustatytus reikalavimus;

d) valstybės narės, kurios teritorijoje, kaip numatyta, bus SEAP registruota buveinė, pareiškimas, kuriuo SEAP nuo jos sukūrimo pripažįstama tarptautine institucija, kaip tai suprantama Direktyvos 2006/112/EB 143 straipsnio 1 dalies g punkte ir 151 straipsnio 1 dalies b punkte, ir tarptautine organizacija, kaip tai suprantama Direktyvos (ES) 2020/262 11 straipsnio 1 dalyje;

e) jei asocijuotoji valstybė arba Ukraina bus SEAP narė, pareiškimas dėl plačiausio SEAP veiksnumo pripažinimo pagal 44 straipsnio 2 dalį.

Šios dalies pirmos pastraipos d punkto tikslais Direktyvos 2006/112/EB 143 straipsnio 1 dalies g punkte ir 151 straipsnio 1 dalies b punkte bei Direktyvos (ES) 2020/262 11 straipsnio 2 dalyje numatytų neapmokestinimo atvejų ribos ir sąlygos nustatomos SEAP narių susitarimu.

2. Gavusi užpildytą paraišką, kaip nurodyta 1 dalyje, Komisija nepagrįstai nedelsdama įvertina paraišką pagal šiame reglamente nustatytus reikalavimus ir tuo tikslu gali paprašyti EGA suteikti ekspertinių žinių. To vertinimo rezultatai pranešami pareiškėjoms, ir jų prireikus paprašoma papildyti arba pataisyti paraišką.

3. Komisija, atsižvelgdama į 2 dalyje nurodyto vertinimo rezultatus, priima įgyvendinimo aktą, kuriuo:

a) sukuriama SEAP, Komisijai padarius išvadą, kad laikomasi šiame reglamente nustatytų reikalavimų, arba

b) paraiška atmetama, jei Komisija padaro išvadą, kad nesilaikoma šiame reglamente nustatytų reikalavimų, be kita ko, kai nepateikiamas šio straipsnio 1 dalies d punkte nurodytas pareiškimas, prieš tai suteikusi pareiškėjoms galimybę papildyti arba iš dalies pakeisti paraišką.

4. Pareiškėjoms pranešamas dėl paraiškos priimtas sprendimas. Jei paraiška atmetama, sprendimas pareiškėjoms aiškiai ir tiksliai paaiškinamas.

5. Šio straipsnio 3 dalies a punkte nurodytas įgyvendinimo aktas, kuriuo sukuriama SEAP, priimamas laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros ir skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

43 straipsnis

SEAP statusas ir būstinė

1. Nuo įgyvendinimo akto, kuriuo sukuriama SEAP, įsigaliojimo dienos SEAP turi teisės subjekto statusą.

2. SEAP kiekvienoje valstybėje narėje turi plačiausią pagal tos valstybės narės teisę teisės subjektams suteikiamą veiksnumą, visų pirma galimybę įsigyti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą bei intelektinę nuosavybę, turėti tokį turtą nuosavybės teise ir juo disponuoti, sudaryti sutartis ir dalyvauti teismo procesuose. Visos valstybių narių nacionalinės finansavimo agentūros SEAP laiko reikalavimus atitinkančia nacionalinių finansinių įnašų gavėja.

3. SEAP turi turėti registruotą buveinę, kuri turi būti valstybės narės teritorijoje.

44 straipsnis

Narystės SEAP reikalavimai

1. SEAP narėmis gali būti šios valstybės:

a) valstybės narės;

b) asocijuotosios valstybės;

c) Ukraina.

2. Asocijuotosios valstybės arba Ukraina gali būti SEAP narės, jei SEAP naudai pripažįsta plačiausią veiksnumą, suteiktą teisės subjektams pagal tos valstybės teisę, be kita ko, sutarčių sudarymo ir dalyvavimo teismo procesuose tikslais.

3. Valstybės narės, asocijuotosios valstybės arba Ukraina gali prisijungti kaip SEAP narės bet kuriuo metu po to, kai SEAP sukuriama, taikant 45 straipsnyje nurodytuose įstatuose nustatytas sąžiningas ir pagrįstas sąlygas, arba kaip stebėtojos, neturinčios balsavimo teisės, tuose įstatuose nustatytomis sąlygomis.

4. SEAP taip pat gali bendradarbiauti su kita nei Ukraina neasocijuotąja trečiąja valstybe arba kitos trečiosios valstybės subjektu, be kita ko, naudodama tokių teisės subjektų turtą, infrastruktūrą, objektus ir išteklius, jei toks bendradarbiavimas neprieštarauja Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi.

45 straipsnis

SEAP įstatai

1. SEAP įstatuose pateikiama bent ši informacija:

a) SEAP narių, stebėtojų ir, kai taikytina, narėms atstovaujančių teisės subjektų sąrašas ir narystės bei atstovavimo pokyčių sąlygos ir tvarka, laikantis 44 straipsnio;

b) konkretūs SEAP tikslai, užduotys ir veikla, laikantis 40 ir 41 straipsnių, įskaitant gynybos produktų, kuriuos SEAP turi kurti, pirkti arba valdyti, bendrą aprašymą;

c) gynybos produktų, kurie nuosavybės teise turi priklausyti SEAP, jei jų esama, ir kurie atitinka reikalavimus, kad jiems būtų netaikomas PVM arba akcizai, sąrašas;

d) SEAP registruota buveinė, laikantis 43 straipsnio 3 dalies;

e) nustatyta valstybės narės nacionalinė teisė, pagal kurią bus nustatoma kompetentinga jurisdikcija su SEAP susijusiems jos narių tarpusavio ginčams, jos narių ginčams su SEAP ir SEAP ginčams su trečiosiomis šalimis spręsti, laikantis 49 straipsnio 2 dalies;

f) SEAP pavadinimas;

g) SEAP likvidavimo trukmė ir jos likvidavimo procedūra, laikantis 50 straipsnio;

h) pagrindinių kriterijų, kuriuos SEAP turės taikyti pirkdama gynybos produktus, kad būtų užtikrinta atitiktis 40 straipsnio 1 dalyje nustatytam tikslui, aprašymas;

i) atsakomybės tvarka, įskaitant galimybę išleisti vertybinius popierius, jei taip nuspręsta, laikantis 48 straipsnio;

j) SEAP narių teisės ir pareigos, įskaitant pareigą mokėti įmokas į subalansuotą biudžetą ir balsavimo teises;

k) SEAP valdymo organai, jų vaidmenys ir atsakomybė, jų sudarymo būdas ir sprendimų, įskaitant taikytinas balsavimo taisykles, visų pirma dėl įstatų pakeitimo, priėmimo procesas SEAP, laikantis 46 straipsnio;

l) nustatyta SEAP darbo kalba ar kalbos;

m) nuorodos į SEAP įstatų įgyvendinimo taisykles;

n) įslaptintos informacijos apsaugos taisyklės;

o) nustatytos Sąjungos ir nacionalinės taisyklės, taikytinos gynybos produktų, kuriuos SEAP turi kurti, pirkti arba valdyti, tvarkymui, taip pat administraciniai gebėjimai, numatyti siekiant užtikrinti, kad tų taisyklių būtų laikomasi.

Šios dalies pirmos pastraipos k punkto tikslais, balsavimo taisyklės, taikomos pakeitimams, susijusiems su požiūriu į gynybos produktų eksportą, jei jis įtrauktas į įstatus, ir finansinės atsakomybės režimu, turi atitikti atitinkamai šio straipsnio 4 dalį ir 48 straipsnio 5 dalį;

2. Kai SEAP narės nusprendžia sukurti gynybos pramonės parengties rezervą, į įstatus įtraukiamos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas to gynybos pramonės parengties rezervo valdymas.

3. Įstatuose, kuriuos pagal 42 straipsnio 1 dalies b punktą vieningai pasirašo ir patvirtina visos SEAP narės, gali būti numatytas požiūris dėl gynybos produktų eksporto.

4. Sprendimus dėl 3 dalyje nurodyto požiūrio dėl gynybos produktų eksporto pakeitimų SEAP narės priima vieningai.

46 straipsnis

SEAP įstatų keitimas

1. Bet koks SEAP įstatų pakeitimas, susijęs su 45 straipsnio 1 dalies a–k punktuose nurodytais klausimais, priimamas pagal įstatuose nustatytas balsavimo taisykles, laikantis 45 straipsnio 1 dalies k punkto, ir SEAP jį pateikia Komisijai patvirtinti.

2. Bet koks įstatų pakeitimas, susijęs su 45 straipsnio 3 dalyje nurodytais klausimais, priimamas pagal įstatuose nustatytas balsavimo taisykles, laikantis 45 straipsnio 1 dalies k punkto, ir SEAP per 10 dienų nuo jo priėmimo dienos apie jį pranešama Komisijai.

3. Bet koks kitas, nei nurodytieji šio straipsnio 1 ir 2 dalyse, įstatų pakeitimas priimamas vadovaujantis įstatuose nustatytomis balsavimo taisyklėmis, lakantis 45 straipsnio 1 dalies k punkto, ir SEAP per 10 dienų nuo jo priėmimo dienos jis pateikiamas Komisijai.

4. Komisija gali pareikšti prieštaravimą dėl 3 dalyje nurodytų įstatų pakeitimų per 30 dienų nuo jų pateikimo dienos, nurodydama priežastis, kodėl pakeitimas neatitinka šio reglamento reikalavimų.

5. 3 dalyje nurodyti įstatų pakeitimai įsigalioja tik po to, kai pasibaigia 4 dalyje nurodytas terminas prieštaravimui pareikšti arba kai Komisija atsisako laikytis to termino, arba kai pareikštas prieštaravimas atšaukiamas.

6. Paraiškoje dėl 1, 2 ir 3 dalyse nurodyto įstatų pakeitimo pateikiama:

a) siūlomo pakeitimo tekstas arba, kai taikytina, priimto pakeitimo tekstas ir

b) iš dalies pakeista konsoliduota įstatų redakcija.

47 straipsnis

Specialiosios viešųjų pirkimų sąlygos

1. Pagal 40 straipsnio 3 dalį SEAP gali pavesti 11 straipsnio 2 dalyje nurodytam reikalavimus atitinkančiam subjektui vykdyti viešųjų pirkimų veiksmus. Toks subjektas veikia tos SEAP vardu arba jos naudai.

2. Gynybos produktų viešųjų pirkimų tikslais SEAP laikomos tarptautinėmis organizacijomis, kaip tai suprantama Direktyvos 2009/81/EB 12 straipsnio c punkte. SEAP nustato savo viešųjų pirkimų taisykles, laikydamosi viešuosius pirkimus reglamentuojančių principų, visų pirma nediskriminavimo, vienodo požiūrio, proporcingumo ir skaidrumo principų.

3. Pirkdama gynybos produktus SEAP savo viešųjų pirkimų procedūroms ir sutartims taiko kriterijus, kuriais užtikrinama, kad jos viešųjų pirkimų politika atitiktų 40 straipsnio 1 dalyje nurodytus tikslus. SEAP aktyviai siekia į gynybos produktų tiekimo grandines įtraukti įvairius teisės subjektus iš įvairių valstybių narių.

4. Kai sudaromas 40 straipsnio 3 dalyje nurodytas delegavimo susitarimas, to susitarimo šalys gali nuspręsti, kad taikomos viešąjį pirkimą vykdančio subjekto viešųjų pirkimų taisyklės, jei tos taisyklės atitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodytus principus, visų pirma nediskriminavimo, vienodo požiūrio, proporcingumo ir skaidrumo principus.

5. Kai valstybės narės arba, kai taikytina, asocijuotosios valstybės perka gynybos produktus iš SEAP, be kita ko, iš gynybos pramonės parengties rezervo, tas viešasis pirkimas laikomas dviejų vyriausybių organizuojamu pirkimu, kaip nurodyta Direktyvos 2009/81/EB 13 straipsnio f punkte.

48 straipsnis

Atsakomybė ir draudimas

1. SEAP yra atsakinga už savo skolas.

2. SEAP narių finansinė atsakomybė už SEAP skolas yra apribota jų atitinkamais įnašais į SEAP. SEAP įstatuose narės gali nurodyti, kad jos prisiims nustatyto dydžio atsakomybę, didesnę už jų atitinkamus įnašus, arba prisiims neribotą atsakomybę.

3. Jei SEAP narių finansinė atsakomybė yra ribota, SEAP apsidraudžia tinkamu draudimu nuo rizikos, susijusios su SEAP pajėgumų sukūrimu ir valdymu.

4. Jei SEAP narės taip vieningai nusprendžia, SEAP gali išleisti vertybinius popierius pagal valstybės narės, kurios teritorijoje yra jos registruota buveinė, teisės aktus. Už tokius vertybinius popierius yra atsakinga SEAP.

5. Sprendimus dėl bet kokio atsakomybės tvarkos pakeitimo ar bet kokios priemonės, darančios poveikį SEAP narių finansinei atsakomybei, tos narės priima vieningai.

6. Sąjunga už SEAP skolas nėra atsakinga.

49 straipsnis

Taikytina teisė ir jurisdikcija

1. SEAP sukūrimas ir vidaus veikla reglamentuojami:

a) Sąjungos teise, visų pirma šiuo reglamentu ir 42 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytu įgyvendinimo aktu;

b) SEAP įstatais ir jų įgyvendinimo taisyklėmis;

c) valstybės narės, kurios teritorijoje yra SEAP registruota buveinė, teise tuo atveju, kai klausimai nereglamentuojami arba tik iš dalies reglamentuojami a ir b punktuose nurodytais aktais.

2. Nedarant poveikio atvejams, kai pagal Sutartis jurisdikciją turi Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, kompetentinga jurisdikcija su SEAP susijusiems jos narių tarpusavio ginčams, jos narių ginčams su SEAP ir SEAP ginčams su trečiosiomis šalimis spręsti nustatoma pagal valstybės narės, kurios teritorijoje yra SEAP registruota buveinė, nacionalinę teisę.

3. 40 straipsnio 3 dalyje nurodytuose delegavimo susitarimuose nustatoma, kuri valstybė narė yra kompetentinga spręsti su atitinkamu delegavimo susitarimu susijusius ginčus. Delegavimo susitarimuose taip pat gali būti numatyti draugiško ginčų sprendimo mechanizmai. Tai nedaro poveikio atvejams, kai pagal Sutartis jurisdikciją turi Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

50 straipsnis

Likvidavimas ir nemokumas

1. SEAP įstatuose nustatoma procedūra, taikytina SEAP likvidavimo atveju, pagrįsta narių susirinkimo sprendimu arba Komisijai panaikinus įgyvendinimo aktą, kuriuo sukuriama SEAP, kaip nurodyta 51 straipsnio 7 dalyje. Likvidavimo atveju veikla ir gynybos produktų nuosavybės teisės gali būti perduotos kitam teisės subjektui.

2. Po to, kai jos narių susirinkimas priima sprendimą likviduoti SEAP, nepagrįstai nedelsdama ir bet kuriuo atveju per 10 dienų po tokio sprendimo priėmimo SEAP apie tai praneša Komisijai ir paskiria atstovą likvidavimo klausimais. Komisija atitinkamą pranešimą dėl likvidavimo sprendimo paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

3. Likvidavimo procedūra neužbaigiama tol, kol neužbaigiamas nuosavybės teisių į SEAP nuosavybės teise priklausančius gynybos produktus perdavimas.

4. Nepagrįstai nedelsdamas po likvidavimo procedūros užbaigimo ir bet kuriuo atveju per 10 dienų po tokio užbaigimo SEAP atstovas apie tai praneša Komisijai. Komisija atitinkamą pranešimą dėl užbaigimo paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. SEAP nustoja veikti to pranešimo paskelbimo dieną.

5. Jei SEAP negali sumokėti savo skolų, ji nedelsdama apie tai praneša Komisijai. Komisija paskelbia atitinkamą pranešimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

51 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir kontrolė

1. SEAP parengia metinę veiklos ataskaitą, kurioje pateikiamas 40 straipsnyje nurodytos veiklos techninis aprašymas ir finansinė ataskaita. Ji perduodama Komisijai per šešis mėnesius nuo finansinių metų pabaigos. Komisija išplatina tą ataskaitą visoms valstybėms narėms.

2. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai suvestinę metinę ataskaitą dėl visų aktyvių SEAP veiklos.

3. Komisija gali teikti SEAP rekomendacijas dėl 1 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje aptariamų klausimų.

4. SEAP ir atitinkamos valstybės narės informuoja Komisiją apie bet kokias aplinkybes, kurios gali rimtai sutrukdyti įgyvendinti SEAP užduotį arba trukdyti SEAP įvykdyti šiame reglamente nustatytus reikalavimus.

5. Jei Komisija nustato požymių, kad SEAP veikia šiurkščiai pažeisdama šį reglamentą, įgyvendinimo aktą, kuriuo ji sukuriama, savo įstatus ar kitą taikytiną teisę, ji paprašo SEAP arba jos narių pateikti paaiškinimus.

6. Jei Komisija, suteikusi SEAP arba jos narėms bent du mėnesius pastaboms pateikti, padaro išvadą, kad SEAP veikia šiurkščiai pažeisdama šį reglamentą, įgyvendinimo aktą, kuriuo ji sukuriama, savo įstatus ar kitą taikytiną teisę, ji gali SEAP ir jos narėms pasiūlyti taikyti taisomuosius veiksmus.

7. Jei šio straipsnio 6 dalyje nurodytų taisomųjų veiksmų nesiimama, Komisija gali panaikinti įgyvendinimo aktą, kuriuo sukuriama SEAP. Panaikinimo aktas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Paskelbus aktą pradedamas SEAP likvidavimas, kaip nurodyta 50 straipsnyje.

VII SKYRIUS

TIEKIMO SAUGUMAS

1 SKIRSNIS

BENDRADARBIAVIMU GRINDŽIAMI VIEŠIEJI PIRKIMAI GYNYBOS SRITYJE

52 straipsnis

Pagrindų susitarimų keitimas krizės aplinkybėmis pagal Direktyvą 2009/81/EB

1. Jei bent dvi valstybės narės sudaro susitarimą vykdyti bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus, kad įsigytų gynybos produktus sau arba Ukrainai, ir jei tai pagrįsta dėl krizės, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/81/EB 1 straipsnio 10 dalyje, susidariusiomis skubos aplinkybėmis, šio straipsnio 2–6 dalyse numatytos taisyklės gali būti taikomos tokiems pagrindų susitarimams, į kuriuos neįtrauktos taisyklės, reglamentuojančios galimybę susitarimą iš esmės pakeisti. Taikydama taisykles pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis, pagrindų susitarimą sudariusi perkančioji organizacija turi gauti įmonės, su kuria ji sudarė tą pagrindų susitarimą, sutikimą.

2. Valstybės narės perkančioji organizacija gali pakeisti esamą pagrindų susitarimą dėl gynybos produktų, jei tas pagrindų susitarimas buvo sudarytas su įmone, atitinkančia kriterijus, lygiaverčius nustatytiesiems šio reglamento 9 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse, kad į pagrindų susitarimą, kaip jo šalys, būtų įtrauktos naujos perkančiosios organizacijos, taigi kad to susitarimo nuostatos būtų taikomos perkančiosioms organizacijoms, kurios nuo pat pradžių nebuvo pagrindų susitarimo šalys. Direktyvos 2009/81/EB 29 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa netaikoma perkančiosioms organizacijoms, kurios nuo pat pradžių nebuvo pagrindų susitarimo šalys.

3. Nukrypstant nuo Direktyvos 2009/81/EB 29 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos, valstybės narės perkančioji organizacija, skirdama sutartis pagal pagrindų susitarimą, kuriame numatoma vertė viršija tos direktyvos 8 straipsnyje nustatytą ribinę vertę, gali iš esmės pakeisti tame pagrindų susitarime nustatytus kiekius neviršydama 100 % pagrindų susitarimo vertės, jei tas pagrindų susitarimas yra sudarytas su įmone, atitinkančia kriterijus, lygiaverčius nustatytiesiems šio reglamento 9 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse, ir jei tas pakeitimas yra tikrai būtinas siekiant taikyti šio straipsnio 2 dalį.

4. Tais atvejais, kai į sutartį yra įtraukta nuostata dėl indeksavimo, 3 dalyje nurodytos vertės apskaičiavimo tikslais atnaujinta vertė yra pamatinė vertė.

5. 2 ir 3 dalyse nurodytais atvejais perkančiųjų organizacijų, kurios yra pagrindų susitarimo šalys, santykiams, visų pirma papildomų nupirktų kiekių kainos atžvilgiu, taikomas vienodų teisių ir pareigų principas.

6. Perkančioji organizacija, pakeitusi pagrindų susitarimą šio straipsnio 2 ar 3 dalyse nurodytais atvejais, apie tai paskelbia pranešimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Toks pranešimas skelbiamas laikantis Direktyvos 2009/81/EB 32 straipsnio.

53 straipsnis

Atvejai, kai pateisinamas derybų be skelbimo apie pirkimą naudojimas vykdant bendradarbiavimo gynybos srityje iniciatyvą

Jei valstybės narės perkančioji organizacija nustato naują bendradarbiavimo gynybos srityje iniciatyvą arba prisijungia prie esamos tikros bendradarbiavimo gynybos srityje iniciatyvos, nustatytos valstybių narių ir, kai aktualu, vienos ar daugiau asocijuotųjų valstybių arba Ukrainos tarptautiniu susitarimu ar sutartimi, siekdama karinių pajėgumų konvergencijos, pagal Direktyvos 2009/81/EB 28 straipsnio 1 dalies e punktą ji gali skirti įmonei sutartį arba sudaryti su įmone pagrindų susitarimą dėl gynybos produkto, jei tenkinamos šios sąlygos:

a) atitinkama įmonė atitinka kriterijus, lygiaverčius nustatytiesiems 9 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse;

b) šio straipsnio įžanginiame sakinyje nurodyta bendradarbiavimo gynybos srityje iniciatyva buvo inicijuota prieš atitinkamos valstybės narės perkančiajai organizacijai pradedant viešųjų pirkimų procedūrą;

c) viena iš kitų valstybių narių, dalyvaujančių šio straipsnio įžanginiame sakinyje nurodytoje bendradarbiavimo gynybos srityje iniciatyvoje, jau yra skyrusi sutartį tai įmonei arba sudariusi su ja pagrindų susitarimą dėl gynybos produkto;

d) gynybos produktas, kuris turi būti nupirktas, yra tapatus šio straipsnio c punkte nurodytam produktui arba yra tik nežymiai pakeistas;

e) sutarties skyrimas arba pagrindų susitarimo sudarymas yra būtini šio straipsnio b punkte nurodytoje bendradarbiavimo gynybos srityje iniciatyvai įgyvendinti.

2 SKIRSNIS

PASIRENGIMAS

54 straipsnis

Leidimų išdavimo proceso paspartinimas, kad kilus krizei svarbūs produktai būtų prieinami ir tiekiami laiku

1. Valstybės narės užtikrina, kad administracinės paraiškos, susijusios su gamybos objektų planavimu, statyba ir eksploatavimu, išteklių perdavimu Sąjungos viduje, ir su galutinių produktų kvalifikavimu ir sertifikavimu, būtų tvarkomos veiksmingai ir laiku. Tuo tikslu visos atitinkamos nacionalinės institucijos užtikrina, kad tokios paraiškos būtų tvarkomos kuo greičiau, kiek tai teisiškai įmanoma.

2. Valstybės narės užtikrina, kad vykdant planavimo ir leidimų išdavimo procesą pirmenybė, derinant teisinius interesus atitinkamu konkrečiu atveju, būtų teikiama gamyklų ir įrenginių, skirtų kilus krizei svarbių produktų gamybai, statybai ir eksploatavimui.

55 straipsnis

Proceso, susijusio su tarpvalstybiniu mastu galiojančiu sertifikavimu, palengvinimas

1. Valstybės narės patvirtina nacionalinių sertifikavimo institucijų gynybos tikslais sąrašą ir pateikia jį Komisijai, o ši pateikia jį valstybėms narėms.

2. Komisija, atsižvelgdama į EGA nuomonę, priima įgyvendinimo aktus, kuriais sudaro ir nuolat atnaujina valstybių narių nustatytų nacionalinių gynybos tikslais veikiančių sertifikavimo institucijų oficialų sąrašą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Vienos valstybės narės sertifikavimo institucija gali prašyti kitos valstybės narės sertifikavimo institucijos pateikti informaciją apie tam tikro gynybos produkto sertifikavimo aprėptį.

4. 1 dalyje nurodytos nacionalinės sertifikavimo institucijos, vykdydamos savo užduotis pagal šį reglamentą, tarpusavyje bendradarbiauja ir teikia kitų valstybių narių institucijoms visą šiuo tikslu būtiną paramą. Komisija, kai aktualu, paprašiusi EGA suteikti ekspertinių žinių, remia tokį bendradarbiavimą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingam ir efektyviam gynybos produktų judėjimui vidaus rinkoje.

56 straipsnis

Gynybos produktų tiekimo grandinių analizė

1. Sąjungos gynybos produktų tiekimo grandinių analizės tikslas – išanalizuoti tokių tiekimo grandinių stiprybes ir silpnybes, daug dėmesio skiriant strigties taškams. Ja bus remiamasi, kai aktualu, rengiant Programos ir paramos Ukrainai priemonės darbo programas, kaip nurodyta 21 ir 34 straipsniuose.

2. Atliekant Sąjungos gynybos produktų tiekimo grandinių analizę turi būti reguliariai vykdoma ši veikla:

a) pagal 5 dalį nustatomi atitinkami gynybos produktų gamybos pajėgumai ir tiekimo grandinės;

b) pagal 9 dalį nustatomi kilus krizei svarbūs produktai ir susiję jų gamybos pajėgumai;

c) pagal 6, 7 ir 8 dalis apibendrinami surinkti duomenys, atliekama jų kryžminė patikra ir vertinimas;

d) pagal 11 dalį nustatomi ankstyvojo perspėjimo rodikliai ir

e) pagal 12 ir 13 dalis nustatomi kilus krizei svarbių produktų pagrindiniai tiekėjai ir jų gamybos pajėgumai.

3. Komisija, bendradarbiaudama su Valdyba, vykdo veiklą, nurodytą 2 dalies b, c ir d punktuose. Valstybės narės vykdo veiklą, nurodytą 2 dalies a ir e punktuose. Kiekviena valstybė narė gali prašyti Komisijos jos naudai vykdyti veiklą, nurodytą 2 dalies a ir e punktuose.

4. Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, parengia sistemą ir metodiką, skirtas nustatyti kilus krizei svarbius produktus, daug dėmesio skiriant esamiems strigties taškams, ir susijusius jų gamybos pajėgumus Sąjungoje, taip pat skirtas tų produktų tiekimo grandinių analizei. Ta metodika grindžiama visomis galimomis valstybėse narėse taikomomis sistemomis ar metodikomis. Tuo tikslu Valdyba gali pateikti rekomendacijas dėl informacijos, tinkamos kilus krizei svarbių produktų tiekimo grandinių analizei atlikti, rūšies, dėl tos informacijos perdavimo techninių specifikacijų bei formatų ir dėl tokio perdavimo periodiškumo.

5. Remdamosi pagal 4 dalį parengtomis sistema ir metodika, valstybės narės savo teritorijoje nustato atitinkamus gynybos produktų gamybos pajėgumus ir tiekimo grandines ir pateikia to nustatymo rezultatus Komisijai.

6. Komisija apibendrina valstybių narių pagal 5 dalį pateiktus duomenis ir atlieka jų kryžminę patikrą, kad sudarytų kilus krizei svarbių produktų ir jų susijusių gamybos pajėgumų sąrašą, ir įvertintų tokių produktų Sąjungos tiekimo grandinių stiprybes ir silpnybes.

7. Papildydama valstybių narių pateiktus duomenis Komisija naudoja viešai ir komerciniais tikslais prieinamus duomenis ir atitinkamą nekonfidencialią ekonominės veiklos vykdytojų pateiktą informaciją, taip pat panašių analizių, be kita ko, atliktų Sąjungos teisės aktų dėl žaliavų ir puslaidininkių bei atsinaujinančiųjų išteklių energijos kontekste, rezultatus, atitinkamos EGA veiklos rezultatus ir pagal 58 straipsnį atliktų testavimų nepalankiausiomis sąlygomis bei pagal 85 straipsnio 2 dalį atlikto vertinimo rezultatus.

8. Jei 6 ir 7 dalyse nurodytų duomenų nepakanka Komisijos užduotims pagal 6 dalį atlikti, ji gali prašyti atitinkamų subjektų, dalyvaujančių atitinkamose tiekimo grandinėse ir įsikūrusių Sąjungoje, savanoriškai pateikti informaciją valstybei narei, kurios teritorijoje yra ekonominės veiklos vykdytojo, į kurį kreipiamasi, gamybos vieta. Komisijos prašyme aiškiai nurodoma, kad ekonominės veiklos vykdytojas gali atsisakyti tokį prašymą vykdyti. Prašyme pateikti informaciją pateikiama valstybės narės, kurios teritorijoje yra ekonominės veiklos vykdytojo, į kurį kreipiamasi, gamybos vieta, nacionalinių kompetentingų institucijų, kurioms turi būti siunčiamas atsakymas, kontaktinė informacija. Jei atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas nusprendžia pateikti prašomą informaciją atitinkamai valstybei narei, atitinkama valstybė narė savo ruožtu pateikia prašomą informaciją Komisijai.

9. Komisija įgyvendinimo aktu parengia ir reguliariai atnaujina kilus krizei svarbių produktų sąrašą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

10. Komisija kasmet arba vieno iš Valdybos narių prašymu, kaip nurodyta 76 straipsnio 5 dalyje, informuoja Valdybą apie apibendrintus analizės rezultatus. Tie rezultatai yra įslaptinta informacija.

11. Komisija, remdamasi pagal 4, 6 ir 7 dalis vykdytos veiklos rezultatais ir pasikonsultavusi su Valdyba, parengia ankstyvojo perspėjimo rodiklių, kuriais siekiama nustatyti veiksnius, galinčius sutrikdyti kilus krizei svarbių produktų tiekimą, jam pakenkti arba jį neigiamai paveikti, sąrašą. Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, reguliariai, ir bent kas dvejus metus, peržiūri ankstyvojo perspėjimo rodiklių sąrašą.

12. Valstybės narės, kai aktualu, bendradarbiaudamos su Komisija ir EGA, be reikalo nedelsdamos po 9 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto priėmimo nustato jų teritorijoje įsisteigusius kilus krizei svarbių produktų pagrindinius tiekėjus. Kiekviena valstybė narė praneša jos teritorijoje įsisteigusiems kilus krizei svarbių produktų pagrindiniams tiekėjams, kad jie buvo nustatyti pagal šią dalį, ir informuoja juos apie pareigą pranešti apie kilus krizei svarbių produktų tiekimo sutrikimus, kaip nustatyta šio reglamento 57 straipsnio 1 dalies c punkte. Tame pranešime taip pat pateikiama nacionalinių kompetentingų institucijų, kurioms turi būti siunčiami tie pranešami duomenys, atitinkama kontaktinė informacija.

13. Nustatant pagrindinius tiekėjus, kaip nurodyta 12 dalyje, gali būti atsižvelgiama į šiuos elementus:

a) tiekėjo rinkos dalį to kilus krizei svarbaus produkto rinkoje;

b) tiekėjo svarbą išlaikant pakankamą kilus krizei svarbaus produkto tiekimo lygį Sąjungoje, atsižvelgiant į tai, ar Sąjungoje yra alternatyvių to produkto tiekimo galimybių; arba

c) poveikį, kurį to tiekėjo tiekiamo kilus krizei svarbaus produkto tiekimo sutrikimas galėtų padaryti vidaus rinkos veikimui.

14. Nedarant poveikio šio straipsnio 10 daliai, visa pagal šį straipsnį gauta informacija tvarkoma laikantis 80 straipsnyje nustatytų konfidencialumo įsipareigojimų.

15. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis kiekvienos valstybės narės teisei apsaugoti savo gyvybinius saugumo interesus, laikantis SESV 346 straipsnio 1 dalies a punkto.

57 straipsnis

Stebėsena

1. Valstybės narės ir Komisija, bendradarbiaudamos su Valdyba, reguliariai stebi Sąjungos gamybos pajėgumus, būtinus kilus krizei svarbiems produktams, nustatytiems pagal 56 straipsnio 9 dalį, tiekti, siekdamos nustatyti galimą riziką tų produktų tiekimui. Vykdydamos šią stebėseną:

a) Komisija, bendradarbiaudama su Valdyba, stebi ankstyvojo perspėjimo rodiklius, nustatytus pagal 56 straipsnio 11 dalį, be kita ko, apibendrindama visus iš valstybių narių gautus duomenis, pagrįstus nacionaliniu lygmeniu surinkta informacija;

b) valstybės narės, atsižvelgdamos į ankstyvojo perspėjimo rodiklius, stebi 56 straipsnio 12 dalyje nurodytų kilus krizei svarbių produktų pagrindinių tiekėjų gebėjimą vykdyti veiklą ir praneša Valdybai apie visus įvykius, kurie gali turėti neigiamų ir ilgalaikių pasekmių tų produktų prieinamumui ir tiekimui laiku;

c) kai kilus krizei svarbių produktų pagrindiniai tiekėjai aptinka tiekimo sutrikimus, kurie gali padaryti didelį poveikį jų veiklai, susijusiai su tų produktų gamyba, jie praneša apie tokius sutrikimus valstybei narei, kurios teritorijoje jie yra įsisteigę, o atitinkama valstybė narė nepagrįstai nedelsdama perduoda tą informaciją Komisijai;

d) Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, nustato geriausią praktiką, susijusią su prevenciniu rizikos mažinimu ir didesniu Sąjungos gamybos pajėgumų, būtinų kilus krizei svarbiems produktams tiekti, skaidrumu.

Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, nustato pirmoje pastraipoje nurodytos stebėsenos dažnumą.

2. Komisija ir valstybės narės ypatingą dėmesį skiria MVĮ, kad būtų kuo labiau sumažinta administracinė našta, susidaranti dėl 1 dalyje nurodytos stebėsenos, ir prireikus gali teikti tikslinę pagalbą.

3. Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, gali prašyti 56 straipsnio 12 dalyje nurodytų kilus krizei svarbių produktų pagrindinių tiekėjų, valstybių narių, nacionalinių gynybos pramonės asociacijų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų savanoriškai teikti informaciją stebėsenos veiklos, vykdomos pagal šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, vykdymo tikslais.

4. Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkto tikslais valstybės narės gali prašyti, kad 56 straipsnio 12 dalyje nurodyti kilus krizei svarbių produktų pagrindiniai tiekėjai savanoriškai teiktų informaciją, kai tai būtina ir proporcinga.

5. 3 dalies tikslais valstybių narių kompetentingos institucijos sudaro ir tvarko jų teritorijoje įsisteigusių kilus krizei svarbių produktų pagrindinių tiekėjų kontaktinės informacijos sąrašą. Tas sąrašas perduodamas Komisijai. Valdyboje Komisija nustato standartizuotą to kontaktinės informacijos sąrašo formatą.

6. Nedarant poveikio komerciniu požiūriu konfidencialios informacijos apsaugai, valstybės narės pateikia Valdybai papildomą aktualią informaciją, visų pirma informaciją apie nustatytas problemas, susijusias su kilus krizei svarbių produktų tiekimu visoje Sąjungoje, ir apie svarbias būsimas nacionalinio lygmens priemones, taikytinas vykdant kilus krizei svarbių produktų viešuosius pirkimus, pirkimą ir gamybą.

7. Remdamasi informacija, surinkta vykdant stebėsenos veiklą pagal šį straipsnį, Komisija Valdybai reguliariai teikia ataskaitą dėl apibendrintų išvadų. Ta ataskaita yra įslaptinta informacija. Valdyba renkasi į posėdžius, kad įvertintų ataskaitos rezultatus ir, kai tinkama, nustatytų galimus bendro intereso klausimų sprendimus. Kai aktualu, Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, į tokius posėdžius gali pakviesti nacionalines gynybos pramonės asociacijas, 56 straipsnio 12 dalyje nurodytus kilus krizei svarbių produktų pagrindinius tiekėjus ir akademinės bendruomenės bei pilietinės visuomenės ekspertus.

8. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis kiekvienos valstybės narės teisei apsaugoti savo gyvybinius saugumo interesus, laikantis SESV 346 straipsnio 1 dalies a punkto.

58 straipsnis

Testavimai nepalankiausiomis sąlygomis

1. Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, nustato temas, kurias aktualu nagrinėti atliekant testavimus nepalankiausiomis sąlygomis.

2. Komisija, atsižvelgdama į aktualias temas, nustatytas pagal šio straipsnio 1 dalį, atlieka ir koordinuoja testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, įskaitant modeliavimus, kuriais siekiama numatyti tiekimo krizę, kaip nurodyta 60 straipsnyje, ir jai pasirengti, ir konkrečiai gali:

a) rengti scenarijus ir parametrus, kuriais būtų atsižvelgiama į konkrečią riziką, susijusią su tiekimo krize, siekiant įvertinti galimą poveikį kilus krizei svarbių produktų tiekimui ir tinkamam vidaus rinkos veikimui;

b) sudaryti palankesnes sąlygas ir skatinti parengti pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms strategijas;

c) bendradarbiaudama su Valdyba nustatyti rizikos mažinimo priemones užbaigus testavimus nepalankiausiomis sąlygomis.

3. 2 dalyje nurodytus testavimus nepalankiausiomis sąlygomis Komisija gali vykdyti reguliariai. Valdyba teikia rekomendacijas dėl tokių testavimų nepalankiausiomis sąlygomis vykdymo dažnumo.

4. Komisija kviečia 2 dalyje nurodytuose testavimuose nepalankiausiomis sąlygomis dalyvauti visų valstybių narių atstovus. Pasikonsultavusi su Valdyba, Komisija taip pat gali į tuos testavimus pakviesti dalyvauti vyriausiąjį įgaliotinį, EGA ar kitų atitinkamų subjektų atstovus.

5. Gavusi dviejų ar daugiau valstybių narių prašymą, Komisija gali vykdyti testavimus nepalankiausiomis sąlygomis tų valstybių narių konkrečiose geografinėse vietovėse arba pasienio regionuose.

6. Užbaigusi pagal šį straipsnį atliekamus testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, Komisija praneša jų rezultatus dalyvaujančioms valstybėms narėms. Komisija nepagrįstai nedelsdama pateikia Valdybai ataskaitą, apimančią rekomendacijas, pagrįstas testavimų nepalankiausiomis sąlygomis rezultatais. Tie rezultatai ir ta ataskaita yra įslaptinta informacija.

59 straipsnis

Įspėjimai ir prevenciniai veiksmai

1. Valstybės narės kompetentinga institucija, sužinojusi apie didelio kilus krizei svarbaus produkto tiekimo sutrikimo riziką arba turėdama konkrečios ir patikimos informacijos apie bet kurį kitą atitinkamą rizikos veiksnį ar įvykį, kuris daro reikšmingą poveikį kilus krizei svarbaus produkto tiekimui, nepagrįstai nedelsdama apie tai įspėja Valdybą.

2. Siekdamos nustatyti, ar dėl didelio kilus krizei svarbaus produkto tiekimo sutrikimo rizikos turėtų būti pateiktas 1 dalyje nurodytas įspėjimas, valstybės narės atsižvelgia į:

a) ekonominės veiklos vykdytojų, kuriems toks sutrikimas galėtų turėti įtakos, padėtį rinkoje;

b) numatomą galimo sutrikimo trukmę;

c) geografinę vietovę ir vidaus rinkos dalį, kuriai galimas sutrikimas turi įtakos, ir jo galimą tarpvalstybinį poveikį, taip pat jo galimą poveikį ypač pažeidžiamoms ar tokį poveikį galinčioms patirti geografinėms vietovėms ir

d) galimo sutrikimo poveikį kilus krizei svarbių produktų tiekimui.

3. Kai Valdyba arba Komisija sužino apie didelio kilus krizei svarbaus produkto tiekimo sutrikimo riziką arba turi konkrečios ir patikimos informacijos apie bet kurį kitą atitinkamą rizikos veiksnį ar įvykį, kuris daro reikšmingą poveikį kilus krizei svarbaus produkto tiekimui, be kita ko, remdamosi ankstyvojo perspėjimo rodikliais, Komisija, gavusi įspėjimą pagal 1 dalį arba tarptautinių partnerių įspėjimą, nepagrįstai nedelsdama atlieka šiuos prevencinius veiksmus:

a) sušaukia neeilinį Valdybos posėdį, kad būtų koordinuotai vykdomi šie veiksmai:

   i) aptariamas atitinkamų kilus krizei svarbių produktų prieinamumo ir tiekimo galimų sutrikimų sunkumas;

   ii) rekomenduojama Komisijai inicijuoti veiksmus pagal II ir III skyrius;

   iii) aptariamas valstybių narių kompetentingų institucijų požiūris ir pasikeičiama tokių institucijų geriausios praktikos pavyzdžiais, be kita ko, siekiant įvertinti kilus krizei svarbių produktų pagrindinių tiekėjų pasirengimo lygį;

   iv) valstybių narių prašoma pradėti dialogą su Sąjungos gamybos pajėgumų, būtinų kilus krizei svarbiems produktams tiekti, suinteresuotaisiais subjektais, siekiant nustatyti, parengti ir galbūt koordinuoti prevencines priemones;

   v) aptariama, ar būtų būtina ir proporcinga įvesti 60 straipsnyje nurodytą tiekimo krizės padėtį;

b) Sąjungos vardu, pasikonsultavusi su Valdyba, pradeda konsultacijas arba bendradarbiavimą su atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, kad būtų ieškoma bendradarbiavimu grindžiamų sprendimų, kaip išvengti tiekimo grandinės sutrikimų arba juos pašalinti, laikantis tarptautinių įsipareigojimų, kurie, kai tikslinga, gali apimti koordinavimą atitinkamuose tarptautiniuose forumuose;

c) užtikrina sinergijas su atitinkamomis Sąjungos programomis ir teisės aktais.

4. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis kiekvienos valstybės narės teisei apsaugoti savo gyvybinius saugumo interesus, laikantis SESV 346 straipsnio 1 dalies a punkto.

3 SKIRSNIS

TIEKIMO KRIZĖS ŠVELNINIMAS

60 straipsnis

Tiekimo krizės padėties įvedimas

1. Laikoma, kad kilo tiekimo krizė, kai:

a) esama didelių kilus krizei svarbių produktų tiekimo sutrikimų arba gresia tokių sutrikimų rizika ir

b) dėl tokių didelių sutrikimų ar gresiančios jų rizikos priimamos arba tikėtina, kad bus priimtos skirtingos nacionalinės priemonės, susijusios su kilus krizei svarbiais produktais, kurie nėra gynybos produktai, o dėl to daromas didelis neigiamas poveikis tinkamam vidaus rinkos veikimui, visų pirma atsiranda kliūtys tarpvalstybinei prekybai tokiais kilus krizei svarbiais produktais, ir daromas didelis neigiamas poveikis Sąjungos gynybos produktų tiekimo grandinių veikimui.

2. Kai pagal 59 straipsnį Komisija arba Valdyba sužino apie didelio kilus krizei svarbių produktų tiekimo sutrikimo riziką arba turi konkrečios ir patikimos informacijos apie bet kurį kitą atitinkamą rizikos veiksnį ar įvykį, kuris daro reikšmingą poveikį tokių produktų tiekimui, Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, įvertina, ar tenkinamos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos. Atliekant tą vertinimą atsižvelgiama į galimą tiekimo krizės padėties poveikį ir pasekmes atitinkamų kilus krizei svarbių produktų tiekimo grandinėms Sąjungoje, pagal 58 straipsnį atliktų testavimų nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus ir pagal kitas atitinkamas Sąjungos krizių valdymo sistemas atliktus vertinimus. Jei atlikus tą vertinimą pateikiama konkrečių ir patikimų įrodymų, Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, gali pasiūlyti Tarybai įvesti tiekimo krizės padėtį. Kai Komisija siūlo Tarybai įvesti tiekimo krizės padėtį, Komisija apie tai informuoja Parlamentą.

3. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, priima įgyvendinimo aktą kvalifikuota balsų dauguma, kuriuo gali įvesti tiekimo krizės padėtį. Įgyvendinimo akte nurodoma tiekimo krizės padėties trukmė ir iš pradžių ji turi būti ne ilgesnė kaip 12 mėnesių. Tame įgyvendinimo akte taip pat nurodoma, kurios iš 62 ir 63 straipsniuose nustatytų priemonių yra aktyvuotos. Be to, įgyvendinimo akte gali būti nustatyta, kurių kilus krizei svarbių produktų, kurie nėra gynybos produktai, atžvilgiu tos priemonės aktyvuojamos.

4. Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali iš dalies keisti 3 dalyje nurodytą pasiūlymą.

5. Komisija reguliariai ir ne rečiau kaip kas tris mėnesius Tarybai ir Europos Parlamentui praneša apie su tiekimo krize susijusią padėtį.

6. Prieš sueinant tiekimo krizės padėties laikotarpio terminui, Komisija, atsižvelgdama į Valdybos rekomendaciją, įvertina, ar pagrįsta tą padėtį pratęsti. Jei atlikus tokį vertinimą pateikiama konkrečių ir patikimų įrodymų, kad tiekimo krizės padėties įvedimo sąlygos vis dar tenkinamos, Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, gali pasiūlyti Tarybai pratęsti tiekimo krizės padėtį.

7. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, priima įgyvendinimo aktą kvalifikuota balsų dauguma, kuriuo gali pratęsti tiekimo krizės padėtį. Pratęsimo trukmė negali būti ilgesnė nei 12 mėnesių ir yra nurodoma Tarybos įgyvendinimo akte.

8. Tiekimo krizės padėties laikotarpiu Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, įvertina, ar tikslinga tiekimo krizės padėtį atšaukti pirma laiko. Jei vertinime rekomenduojama tiekimo krizės padėtį atšaukti, Komisija gali pasiūlyti Tarybai tai padaryti.

9. Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba gali kvalifikuota balsų dauguma priimamu įgyvendinimo aktu atšaukti tiekimo krizės padėtį anksčiau nei pasibaigs 3 arba 7 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte nustatytas laikotarpis.

10. Tiekimo krizės padėties laikotarpiu Komisija prireikus, valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva, sušaukia neeilinius Valdybos posėdžius. Pagal 76 straipsnio 10 dalį Valdyba kviečia, kai aktualu, aukšto lygio pramonės atstovus rinktis į specialios sudėties posėdį, kad aptartų klausimus, susijusius su kilus krizei svarbiais produktais. Valstybės narės Valdyboje glaudžiai bendradarbiauja su Komisija, kad užtikrintų visų Sąjungos ir nacionalinių priemonių, kurių imamasi atitinkamų kilus krizei svarbių produktų, kurie nėra gynybos produktai, tiekimo grandinių atžvilgiu, koordinavimą.

11. Pasibaigus laikotarpiui, kuriam įvesta tiekimo krizės padėtis, arba ją pratęsus ar atšaukus pirma laiko, priemonės, kurių imtasi pagal 62 ir 63 straipsnius, nedelsiant nustoja būti taikomos. Nepaisant to, pagal 63 straipsnio 7 ir 9 dalis priimti įgyvendinimo aktai toliau taikomi tol, kol įvykdomi atitinkami pirmenybiniai prašymai ar pirmenybiniai užsakymai.

12. Komisija ir valstybės narės ne vėliau kaip po šešių mėnesių pasibaigus tiekimo krizės padėčiai arba atšaukus ją pirma laiko atnaujina Sąjungos gynybos produktų tiekimo grandinių analizę ir stebėseną pagal 56 ir 57 straipsnius, atsižvelgdamos į tiekimo krizės metu įgytą patirtį.

61 straipsnis

Priemonių, taikytinų tiekimo krizės atveju, rinkinys

1. Kai pagal 60 straipsnį įvedama tiekimo krizės padėtis ir kai tai būtina siekiant reaguoti į tiekimo krizę Sąjungoje, Komisija gali imtis 62 ir 63 straipsniuose numatytų priemonių, kaip nurodyta įgyvendinimo akte, Tarybos priimtame pagal 60 straipsnio 3 dalį.

2. Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, 1 dalyje nurodytas priemones taiko tik kilus krizei svarbiems produktams, kurie nėra gynybos produktai ir kurių atžvilgiu esama didelių sutrikimų dėl tiekimo krizės arba gresia tokių sutrikimų rizika. 1 dalyje nurodytų priemonių taikymas turi būti proporcingas ir neviršyti to, kas būtina siekiant pašalinti didelius sutrikimus, darančius poveikį atitinkamų kilus krizei svarbių produktų tiekimo grandinėms Sąjungoje, arba sušvelninti gresiančią tokių sutrikimų riziką, ir turi atitikti Sąjungos interesus. Taikant tas priemones vengiama užkrauti neproporcingą administracinę naštą, visų pirma MVĮ.

3. Kai pagal 60 straipsnį įvedama tiekimo krizės padėtis ir, kai tai tinkama, siekiant reaguoti į tiekimo krizę Sąjungoje, Valdyba įvertina, kokios būtų tinkamos ir veiksmingos priemonės, ir dėl jų pateikia rekomendacijas.

4. Komisija reguliariai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie visas priemones, kurių imtasi pagal 1 dalį, ir paaiškina savo veiksmų priežastis.

5. Komisija, atsižvelgdama į Valdybos rekomendaciją, paskelbia 62 ir 63 straipsniuose numatytų priemonių įgyvendinimo ir naudojimo gaires.

62 straipsnis

Prašymai pateikti informaciją

1. Tarybai laikantis 60 straipsnio 3 dalies aktyvavus priemonę pagal šį straipsnį Komisija gali, kai turimos informacijos nepakanka, paprašyti ekonominės veiklos vykdytojo, prisidedančio prie kilus krizei svarbių produktų, kurie nėra gynybos produktai, gamybos, gavusi išankstinį valstybės narės, kurios teritorijoje yra tos ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, sutikimą, per nustatytą laikotarpį tai valstybei narei pateikti informaciją apie savo gamybos gebą, gamybos pajėgumus ir esamus pirminius sutrikimus. Atitinkama valstybė narė prašomą informaciją pateikia Komisijai. Prašoma informacija apima tik tai, kas būtina tiekimo krizės pobūdžiui įvertinti arba galimoms švelninimo priemonėms nustatyti ir įvertinti.

2. Prieš pateikdama prašymą pateikti informaciją pagal 1 dalį, ir gavusi išankstinį valstybės narės, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, sutikimą, Komisija gali savanoriškai konsultuotis su reprezentatyvaus skaičiaus atitinkamais ekonominės veiklos vykdytojais, kad nustatytų tinkamą ir proporcingą tokio prašymo turinį. Komisija, bendradarbiaudama su Valdyba, parengia prašymą pateikti informaciją.

3. Komisija nepagrįstai nedelsdama perduoda prašymo pateikti informaciją kopiją valstybės narės, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, nacionalinei kompetentingai institucijai.

4. Prašyme pateikti informaciją:

a) nurodomas jo teisinis pagrindas;

b) jis turi apimti tik tai, kas tikrai būtina, ir būti proporcingas prašomų duomenų išsamumo, apimties ir prieigos prie prašomų duomenų dažnumo atžvilgiu;

c) jame turi būti atsižvelgiama į teisėtus ekonominės veiklos vykdytojo interesus, taip pat į išlaidas ir pastangas, kurių reikia norint pateikti duomenis;

d) pateikiama valstybės narės, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, nacionalinių kompetentingų institucijų, kurioms turi būti siunčiamas atsakymas, kontaktinė informacija,

e) nustatomas terminas, per kurį informacija turi būti pateikta atitinkamai valstybei narei, ir

f) nurodomos 72 straipsnyje numatytos sankcijos.

5. Jei atitinkama valstybė narė sutinka, kad būtų pateiktas prašymas pateikti informaciją pagal 1 dalį, ji gali nuspręsti tą prašymą, kurį Komisija parengė pagal 2 ir 4 dalis, adresuoti tiesiogiai atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui.

6. Prašomą informaciją atitinkamai valstybei narei individualiai pateikia kiekvienas atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas arba asmuo, tinkamai įgaliotas atstovauti tam ekonominės veiklos vykdytojui.

7. Atitinkama valstybė narė užtikrina, kad prašoma informacija būtų Komisijai pateikta nepagrįstai nedelsiant.

8. Jei Sąjungoje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas gauna trečiosios valstybės prašymą pateikti informaciją, susijusią su jo veikla tiekiant kilus krizei svarbius produktus, kurie nėra gynybos produktai, jis laiku informuoja valstybę narę, kurios teritorijoje yra jo gamybos vieta. Ta valstybė narė savo ruožtu informuoja Komisiją tokiu būdu, kad atitinkama valstybė narė ir Komisija galėtų ekonominės veiklos vykdytojo paprašyti panašios informacijos. Komisija apie tokį trečiosios valstybės prašymą informuoja Valdybą.

9. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas, atsakydamas į pagal šį straipsnį pateiktą prašymą, pateikia neteisingą, neišsamią ar klaidinančią informaciją arba nepateikia informacijos per nustatytą terminą, jam skiriamos pagal 72 straipsnį nustatytos baudos, išskyrus atvejus, kai ekonominės veiklos vykdytojas turi pakankamų priežasčių nepateikti prašomos informacijos arba nepateikti jos per nustatytą terminą, visų pirma jei ekonominės veiklos vykdytojui tvarkant prašymą pateikti informaciją gali būti labai sutrikdyta jo veikla, jei ta informacija yra įslaptinta ir skirta tik nacionaliniam naudojimui arba jei tos informacijos atskleidimas galėtų padaryti didelės žalos ekonominės veiklos vykdytojo verslo veiklai.

10. Komisija ir atitinkama valstybė narė prašymą pateikti informaciją pateikia ir gautą informaciją tvarko naudodamos saugias priemones, laikydamosi 80 straipsnio.

11. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis kiekvienos valstybės narės teisei apsaugoti savo gyvybinius saugumo interesus, laikantis SESV 346 straipsnio 1 dalies a punkto.

63 straipsnis

Pirmenybės teikimas produktams, kurie nėra gynybos produktai

1. Tarybai laikantis 60 straipsnio 3 dalies aktyvavus priemonę pagal šį straipsnį, valstybė narė, kuri susiduria su dideliais sunkumais pateikdama užsakymą dėl kilus krizei svarbių produktų tiekimo arba vykdydama sutartį, susijusią su tokių produktų tiekimu, gali pateikti Komisijai prašymą, kad ekonominės veiklos vykdytojo būtų paprašyta priimti tam tikrą kilus krizei svarbių produktų, kurie nėra gynybos produktai, užsakymą arba teikti jam pirmenybę.

2. Jei kitomis šiame skyriuje numatytomis priemonėmis neįmanoma pasiekti, kad kilus krizei svarbūs produktai, kurie nėra gynybos produktai, būtų gaminami arba tiekiami, gavusi 1 dalyje nurodytą prašymą Komisija gali atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui pateikti prašymą prieš tai:

a) pasikonsultavusi su valstybe nare, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, ir gavusi išankstinį jos sutikimą ir

b) pasikonsultavusi su valstybe nare, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo vykdomojo valdymo struktūra.

3. 2 dalyje nurodytame prašyme pateikiama informacija apie prašymo teisinį pagrindą, nurodomas atitinkamas produktas, specifikacijos ir kiekiai, taip pat nurodomas tvarkaraštis ir terminas, per kurį turi būti įvykdytas užsakymas, ir nurodomos priežastys, pagrindžiančios pirmenybinio prašymo naudojimą.

4. Komisija įrodo, kad 2 dalyje nurodytų prašymų gavėjai ir naudos gavėjai yra pasirinkti nediskriminuojant ir laikantis Sąjungos konkurencijos taisyklių.

5. 2 dalyje nurodytą prašymą Komisija grindžia objektyviais, faktiniais, išmatuojamais ir pagrįstais duomenimis, kurie rodo, kad toks pirmenybės teikimas yra būtinas siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, ir atsižvelgia į teisėtus atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo interesus ir sąnaudas bei pastangas, kurių reikia norint atlikti bet kokius tiekimo grandinės gamybos sekos pakeitimus.

6. Atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas pateikia atsakymą Komisijai per penkias darbo dienas nuo 2 dalyje nurodyto prašymo gavimo ir nurodo, ar jis priima, ar atmeta prašymą. Kai to reikia dėl padėties skubumo, Komisija, remdamasi tokio skubumo pagrindimu, gali prašyti, kad ekonominės veiklos vykdytojas pateiktų atsakymą per trumpesnį terminą.

7. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas, kuriam skirtas 2 dalyje nurodytas prašymas, aiškiai tą prašymą priėmė, Komisija įgyvendinimo aktu patvirtina pirmenybinį prašymą, kuriame nurodo:

a) pirmenybinio prašymo, kurį turi vykdyti ekonominės veiklos vykdytojas, teisinį pagrindą;

b) kilus krizei svarbių produktų, dėl kurių pateiktas pirmenybinis prašymas, sąrašą, jų specifikacijas, kainą ir tiektinus jų kiekius;

c) terminus, per kuriuos turi būti įvykdytas pirmenybinis prašymas;

d) pirmenybinio prašymo naudos gavėjus;

e) sutartinės atsakomybės netaikymą šio straipsnio 12 dalyje nustatytomis sąlygomis ir

f) 72 straipsnyje numatytas sankcijas už pareigų, kylančių iš to įgyvendinimo akto, nevykdymą.

8. Jei ekonominės veiklos vykdytojas atsisako priimti 2 dalyje nurodytą prašymą, jis pateikia Komisijai išsamų to atsisakymo pagrindimą.

9. Tinkamai atsižvelgdama į ekonominės veiklos vykdytojo pagal šio straipsnio 8 dalį pateiktus pagrindimus ir pasikonsultavusi su valstybe nare, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, ir valstybe nare, kurios teritorijoje yra ekonominės veiklos vykdytojo vykdomojo valdymo struktūra, ir gavusi išankstinį jų sutikimą, Komisija gali įgyvendinimo aktu priimti pirmenybinį užsakymą, kuriuo ekonominės veiklos vykdytojui nustatoma pareiga įvykdyti tą užsakymą. Komisija nurodo priežastis, dėl kurių, laikantis proporcingumo principo ir gerbiant ekonominės veiklos vykdytojo pagrindines teises pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, buvo būtina priimti įgyvendinimo aktą, atsižvelgiant į 1 dalyje aprašytas aplinkybes. Visuose tokiuose įgyvendinimo aktuose pateikiama 7 dalyje nurodyta informacija.

10. Komisija neteikia pirmenybinio užsakymo, jei:

a) ekonominės veiklos vykdytojas negali įvykdyti pirmenybinio užsakymo dėl nepakankamos gamybos gebos ar gamybos pajėgumų arba dėl techninių priežasčių, net jei tam užsakymui taikoma pirmenybinė tvarka, arba

b) dėl užsakymo vykdymo ekonominės veiklos vykdytojas patirtų nepagrįstą ekonominę naštą ir jam kiltų ypatingų sunkumų, įskaitant didelę riziką, susijusią su veiklos tęstinumu.

11. 7 dalyje nurodyti pirmenybiniai prašymai arba 9 dalyje nurodyti pirmenybiniai užsakymai:

a) pateikiami nustatant sąžiningą ir pagrįstą kainą, tinkamai atsižvelgiant į ekonominės veiklos vykdytojo alternatyviąsias sąnaudas jam vykdant pirmenybinį prašymą arba pirmenybinį užsakymą, palyginti su esamais sutartiniais įsipareigojimais;

b) yra viršesni už bet kokią pagal privatinę ar viešąją teisę numatytą įvykdymo pareigą, susijusią su kilus krizei svarbiais produktais, dėl kurių pateiktas pirmenybinis prašymas arba pirmenybinis užsakymas, išskyrus tas pareigas, kurios yra tiesiogiai susijusios su karinės paskirties užsakymais.

12. Ekonominės veiklos vykdytojai, kuriems pagal 7 dalį pateiktas pirmenybinis prašymas arba pagal 9 dalį – pirmenybinis užsakymas, neatsako už jokį valstybės narės teise reglamentuojamų sutartinių įsipareigojimų pažeidimą, jei:

a) pažeisti sutartinį įsipareigojimą yra būtina, kad būtų užtikrintas reikiamas pirmenybės teikimas;

b) laikomasi 7 arba 9 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto ir

c) kai taikytina, priimant pirmenybinį prašymą nebuvo siekiama tik vieno tikslo – nepagrįstai išvengti ankstesnio sutartinio įsipareigojimo.

13. Bet koks prieštaravimas tarp pirmenybinio prašymo ar pirmenybinio užsakymo ir priemonės pagal bet kurį kitą Sąjungos prioritetų nustatymo mechanizmą aptariamas Valdyboje ir jį sprendžia Komisija, atsižvelgdama į viešojo intereso svorį.

14. Ekonominės veiklos vykdytojas, kuriam pagal 7 dalį pateiktas pirmenybinis prašymas arba pagal 9 dalį – pirmenybinis užsakymas, gali prašyti Komisijos iš dalies pakeisti 7 ar 9 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, jei, jo nuomone, tai yra tinkamai pagrįsta dėl vienos iš šių priežasčių:

a) ekonominės veiklos vykdytojas negali įvykdyti pirmenybinio prašymo arba pirmenybinio užsakymo dėl nepakankamos gamybos gebos arba gamybos pajėgumų, net jei tam prašymui ar užsakymui taikoma pirmenybinė tvarka;

b) dėl prašymo arba užsakymo įvykdymo ekonominės veiklos vykdytojas patirtų nepagrįstą ekonominę naštą ir jam kiltų ypatingų sunkumų.

15. Ekonominės veiklos vykdytojas pateikia visą aktualią ir įrodymais paremtą informaciją, kad Komisija galėtų įvertinti prašymo dėl keitimo, kaip nurodyta 14 dalyje, pagrįstumą.

16. Remdamasi ekonominės veiklos vykdytojo nurodytų priežasčių ir pateiktų įrodymų nagrinėjimo rezultatais, Komisija, pasikonsultavusi su valstybe nare, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, ir su valstybe nare, kurios teritorijoje yra to ekonominės veiklos vykdytojo vykdomojo valdymo struktūra, gali iš dalies pakeisti įgyvendinimo aktą, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas būtų iš dalies arba visiškai atleistas nuo pareigų pagal šį straipsnį.

17. Kai Sąjungoje įsisteigusiam ekonominės veiklos vykdytojui taikoma trečiosios valstybės priemonė, apimanti pirmenybinį užsakymą arba pirmenybinį prašymą dėl kilus krizei svarbaus produkto, kuris nėra gynybos produktas, jis apie tai praneša Komisijai. Tada Komisija apie tai, kad esama tokių priemonių, informuoja Valdybą.

18. Jei ekonominės veiklos vykdytojas, kuriam pagal dalį pateiktas pirmenybinis prašymas arba pagal 9 dalį – pirmenybinis užsakymas, tyčia arba dėl didelio aplaidumo to prašymo ar užsakymo nevykdo, jam skiriamos baudos, nustatytos pagal 72 straipsnį, išskyrus atvejus, kai:

a) ekonominės veiklos vykdytojas pirmenybinio prašymo arba pirmenybinio užsakymo negali įvykdyti dėl nepakankamos gamybos gebos ar gamybos pajėgumų arba dėl techninių priežasčių arba

b) dėl užsakymo vykdymo arba jo įvykdymo ekonominės veiklos vykdytojas patirtų nepagrįstą ekonominę naštą ir jam kiltų ypatingų sunkumų, įskaitant didelę riziką, susijusią su veiklos tęstinumu.

19. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatoma praktinė ir veiklos tvarka, susijusi su pirmenybinių prašymų ir pirmenybinių užsakymų veikimu, įskaitant kilus krizei svarbių produktų, dėl kurių pateikti pirmenybiniai užsakymai, kainos nustatymo metodiką.

20. Šiame straipsnyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

21. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis kiekvienos valstybės narės teisei apsaugoti savo gyvybinius saugumo interesus, laikantis SESV 346 straipsnio 1 dalies b punkto.

4 SKIRSNIS

SU SAUGUMU SUSIJUSIOS TIEKIMO KRIZĖS PADĖTIS

64 straipsnis

Su saugumu susijusios tiekimo krizės padėties įvedimas

1. Laikoma, kad kilo su saugumu susijusi tiekimo krizė, kai:

a) esama didelių kilus krizei svarbių gynybos produktų tiekimo sutrikimų arba gresia tokių sutrikimų rizika, pavyzdžiui, sutrikimų dėl įvykių, susijusių su Sąjungos saugumu, poveikio, ir

b) dėl tokių didelių sutrikimų ar jų rizikos grėsmės priimamos arba tikėtina, kad bus priimtos skirtingos nacionalinės priemonės, susijusios su kilus krizei svarbiais gynybos produktais, o dėl to daromas didelis neigiamas poveikis tinkamam vidaus rinkos veikimui, visų pirma atsiranda kliūtys tarpvalstybinei prekybai tokiais kilus krizei svarbiais gynybos produktais Sąjungoje, dėl kurių atsiranda didelis gynybos produktų trūkumas.

2. Kai pagal 59 straipsnį Komisija arba Valdyba sužino apie didelio kilus krizei svarbių gynybos produktų tiekimo sutrikimo riziką arba turi konkrečios ir patikimos informacijos apie bet kurį kitą atitinkamą rizikos veiksnį ar įvykį, kuris daro reikšmingą poveikį tokių produktų tiekimui, Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, įvertina, ar tenkinamos šio straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos. Atliekant tą vertinimą atsižvelgiama į galimą su saugumu susijusios tiekimo krizės padėties poveikį ir pasekmes gynybos produktų tiekimo grandinėms Sąjungoje, pagal 58 straipsnį atliktų testavimų nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus ir pagal kitas atitinkamas Sąjungos krizių valdymo sistemas atliktus vertinimus. Jei atlikus tą vertinimą pateikiama konkrečių ir patikimų įrodymų, Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, gali pasiūlyti Tarybai įvesti su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį Pasiūliusi Tarybai įvesti su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį, Komisija apie tai informuoja Parlamentą.

3. Pagal 2 dalį vertindama, ar tenkinamos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, Komisija visų pirma atsižvelgia į tai, ar nustatyta krizė BUSP srityje, daranti poveikį Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, pavyzdžiui, ar dėl krizės pradėta taikyti tarpusavio pagalbos nuostata pagal ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį.

4. Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba kvalifikuota balsų dauguma priima įgyvendinimo aktą, kuriuo gali įvesti su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį. Įgyvendinimo akte nurodoma su saugumu susijusios tiekimo krizės padėties trukmė ir iš pradžių ji turi būti ne ilgesnė kaip 12 mėnesių. Tame įgyvendinimo akte taip pat nurodoma, kurios iš 65–71 straipsniuose nustatytų priemonių aktyvuojamos. Be to, įgyvendinimo akte gali būti nustatyta, kurių kilus krizei svarbių gynybos produktų atžvilgiu tos priemonės aktyvuojamos.

5. Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali iš dalies keisti 4 dalyje nurodytą pasiūlymą.

6. Komisija reguliariai ir ne rečiau kaip kas tris mėnesius Tarybai ir Europos Parlamentui praneša apie su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį.

7. Ne vėliau kaip likus trims savaitėms iki su saugumu susijusios tiekimo krizės padėties laikotarpio pabaigos Komisija, atsižvelgdama į Valdybos rekomendaciją, pateikia Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama, ar tas laikotarpis turėtų būti pratęstas. Ataskaitoje visų pirma išanalizuojamas anksčiau pagal šį skyrių aktyvuotų priemonių poveikis. Jei atlikus tokį vertinimą pateikiama konkrečių ir patikimų įrodymų, kad su saugumu susijusios tiekimo krizės padėties įvedimo sąlygos vis dar tenkinamos, Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, gali pasiūlyti Tarybai pratęsti su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį.

8. Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba kvalifikuota balsų dauguma priima įgyvendinimo aktą, kuriuo gali pratęsti su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį. Pratęsimo trukmė negali būti ilgesnė nei 6 mėnesių ir yra nurodoma įgyvendinimo akte. Tame įgyvendinimo akte taip pat nurodoma, kurios iš 65–71 straipsniuose nustatytų priemonių toliau taikomos arba, kai aktualu, aktyvuojamos. Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali pakartotinai nuspręsti pratęsti laikotarpį, kuriam įvesta su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtis, kai tai pateisinama siekiant reaguoti į su saugumu susijusią tiekimo krizę.

9. Komisija gali pasiūlyti Tarybai pratęsti su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį tiek kartų, kiek, kaip manoma, reikia siekiant reaguoti į su saugumu susijusią tiekimo krizę, laikantis 7 dalyje nustatytų sąlygų. Komisijai pateikus tokį pasiūlymą, taikoma 8 dalis.

10. Su saugumu susijusios tiekimo krizės padėties laikotarpiu Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, įvertina, ar tikslinga su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį atšaukti pirma laiko. Jei vertinime rekomenduojama su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį atšaukti, Komisija pasiūlo Tarybai tai padaryti.

11. Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba gali kvalifikuota balsų dauguma priimamu įgyvendinimo aktu atšaukti su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtį anksčiau nei pasibaigs 4 arba 8 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte nustatytas laikotarpis.

12. Pasibaigus laikotarpiui, kuriam įvesta su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtis, arba ją pratęsus ar ją atšaukus pirma laiko, priemonės, kurių imtasi pagal 65–71 straipsnius, nedelsiant nustoja būti taikomos. Nepaisant to, pagal 66 straipsnio 6 dalį priimti įgyvendinimo aktai toliau taikomi tol, kol baigiami vykdyti atitinkami pirmenybiniai prašymai.

Rengdama ir įgyvendindama 65–71 straipsniuose nustatytas priemones, Komisija, kai įmanoma, veikia glaudžiai koordinuodama veiksmus su Valdyba, o ši laiku teikia konsultacijas. Komisija informuoja Valdybą apie veiksmus, kurių imtasi. Su saugumu susijusios tiekimo krizės padėties laikotarpiu Komisija prireikus, valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva, sušaukia neeilinius Valdybos posėdžius. Pagal 76 straipsnio 10 dalį Valdyba kviečia, kai aktualu, aukšto lygio pramonės atstovus rinktis į specialios sudėties posėdį, kad aptartų klausimus, susijusius su gynybos produktais. Valstybės narės Valdyboje glaudžiai bendradarbiauja su Komisija, kad užtikrintų visų Sąjungos ir nacionalinių priemonių, kurių imamasi atitinkamų kilus krizei svarbių gynybos produktų tiekimo grandinių atžvilgiu, koordinavimą.

13. Kai įvedama su saugumu susijusios tiekimo krizės padėtis, Komisija gali pasiūlyti Tarybai aktyvuoti priemones, numatytas 62 ir 63 straipsniuose, tuose straipsniuose nustatytomis sąlygomis, ir 60 bei 61 straipsniuose.

65 straipsnis

Prašymai pateikti informaciją

Tarybai laikantis 64 straipsnio 4 dalies aktyvavus priemonę pagal šį straipsnį, Komisija dėl kilus krizei svarbių gynybos produktų gali imtis 62 straipsnyje numatytos priemonės, laikydamasi tame straipsnyje nustatytų sąlygų.

66 straipsnis

Pirmenybės teikimas gynybos produktams

1. Tarybai laikantis 64 straipsnio 4 dalies aktyvavus priemonę pagal šį straipsnį, valstybė narė gali pateikti Komisijai prašymą, kad ekonominės veiklos vykdytojo, kurio gamybos vieta yra jos teritorijoje, būtų paprašyta priimti tam tikrą kilus krizei svarbių gynybos produktų užsakymą arba teikti jam pirmenybę, kad būtų pašalinti dideli sunkumai, su kuriais ta valstybė narė arba kita valstybė narė susiduria pateikdama užsakymą dėl tokių produktų tiekimo arba vykdydama tokių produktų tiekimo sutartį.

2. Jei jokiomis kitomis šiame skyriuje numatytomis priemonėmis neįmanoma pasiekti, kad kilus krizei svarbūs gynybos produktai būtų gaminami arba tiekiami, gavusi 1 dalyje nurodytą prašymą Komisija gali atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui pateikti prašymą, prieš tai:

a) pasikonsultavusi su valstybe nare, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, ir gavusi išankstinį jos sutikimą ir

b) pasikonsultavusi su valstybe nare, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo vykdomojo valdymo struktūra, ir gavusi išankstinį jos sutikimą.

Komisijos prašyme aiškiai nurodoma, kad ekonominės veiklos vykdytojas gali atsisakyti tokį prašymą vykdyti.

3. 2 dalyje nurodytame prašyme pateikiama informacija apie prašymo teisinį pagrindą, nurodomas atitinkamas produktas, specifikacijos ir kiekiai, taip pat nurodomas tvarkaraštis ir terminas, per kurį turi būti įvykdytas užsakymas, ir nurodomos priežastys, pagrindžiančios pirmenybinio prašymo naudojimą.

4. Komisija turi įrodyti, kad 2 dalyje nurodytų prašymų gavėjai ir naudos gavėjai yra pasirinkti nediskriminuojant ir laikantis Sąjungos konkurencijos taisyklių.

5. 2 dalyje nurodytą prašymą Komisija turi pagrįsti objektyviais, faktiniais, išmatuojamais ir pagrįstais duomenimis, kurie rodo, kad toks pirmenybės teikimas yra būtinas siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, ir atsižvelgia į teisėtus atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo interesus ir sąnaudas bei pastangas, kurių reikia norint atlikti bet kokius tiekimo grandinės gamybos sekos pakeitimus.

6. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas, kuriam skirtas 2 dalyje nurodytas prašymas, aiškiai tą prašymą priėmė, Komisija, pasikonsultavusi su valstybe nare, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, ir valstybe nare, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo vykdomojo valdymo struktūra, ir gavusi išankstinį jų sutikimą, įgyvendinimo aktu patvirtina pirmenybinį prašymą, kuriame nurodo:

a) pirmenybinio prašymo, kurį turi vykdyti ekonominės veiklos vykdytojas, teisinį pagrindą;

b) kilus krizei svarbių produktų, dėl kurių pateiktas pirmenybinis prašymas, sąrašą, jų specifikacijas ir tiektinus jų kiekius;

c) terminus, per kuriuos turi būti įvykdytas pirmenybinis prašymas;

d) pirmenybinio prašymo naudos gavėjus;

e) sutartinių įsipareigojimų, kurių atžvilgiu pirmenybinis prašymas turi viršenybę, aprėptį;

f) sutartinės atsakomybės netaikymą šio straipsnio 8 dalyje nustatytomis sąlygomis ir

g) 72 straipsnyje numatytas sankcijas už pareigų, kylančių iš to įgyvendinimo akto, nevykdymą.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

7. 6 dalyje nurodyti pirmenybiniai prašymai:

a) pateikiami nustatant sąžiningą ir pagrįstą kainą, tinkamai atsižvelgiant į ekonominės veiklos vykdytojo vykdant pirmenybinį prašymą susidarančias alternatyviąsias sąnaudas, palyginti su esamais sutartiniais įsipareigojimais, ir

b) yra viršesni už sutartinius įsipareigojimus, susijusius su kilus krizei svarbiais produktais, dėl kurių pateiktas pirmenybinis prašymas pagal privatinę ar viešąją teisę, 6 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte nustatytomis sąlygomis.

8. Ekonominės veiklos vykdytojas, kuriam pagal 6 dalį pateiktas pirmenybinis prašymas, neatsako už jokį valstybės narės teise reglamentuojamų sutartinių įsipareigojimų pažeidimą, jei:

a) pažeisti sutartinį įsipareigojimą yra tikrai būtina, kad būtų užtikrintas reikiamas pirmenybės teikimas,

b) laikomasi 6 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto ir

c) priimant pirmenybinį prašymą nebuvo siekiama tik vieno tikslo – nepagrįstai išvengti ankstesnės pareigos įvykdymo.

9. Ekonominės veiklos vykdytojas, kuriam pateiktas pirmenybinis prašymas, gali prašyti Komisijos iš dalies pakeisti 6 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, jei, jo nuomone, tai yra tinkamai pagrįsta dėl vienos iš šių priežasčių:

a) ekonominės veiklos vykdytojas pirmenybinio prašymo negali įvykdyti dėl nepakankamos gamybos gebos arba gamybos pajėgumų, net jei tam prašymui taikoma pirmenybinė tvarka;

b) dėl prašymo įvykdymo ekonominės veiklos vykdytojas patirtų nepagrįstą ekonominę naštą ir jam kiltų ypatingų sunkumų.

10. Ekonominės veiklos vykdytojas pateikia visą aktualią ir įrodymais paremtą informaciją, kad Komisija galėtų įvertinti prašymo dėl keitimo, nurodyto 9 dalyje, pagrįstumą.

11. Remdamasi ekonominės veiklos vykdytojo nurodytų priežasčių ir pateiktų įrodymų nagrinėjimo rezultatais, Komisija, pasikonsultavusi su valstybe nare, kurios teritorijoje yra atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo gamybos vieta, ir valstybe nare, kurios teritorijoje yra to ekonominės veiklos vykdytojo vykdomojo valdymo struktūra, ir gavusi išankstinį jų sutikimą, gali iš dalies pakeisti įgyvendinimo aktą, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas būtų iš dalies arba visiškai atleistas nuo pareigų pagal šį straipsnį.

12. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas, aiškiai sutikęs su Komisijos prašymu teikti pirmenybę tam tikriems užsakymams, tyčia arba dėl didelio aplaidumo nevykdo pareigos teikti pirmenybę tiems užsakymams, jam skiriamos pagal 72 straipsnį nustatytos baudos, išskyrus atvejus, kai:

a) ekonominės veiklos vykdytojas pirmenybinio prašymo negali įvykdyti dėl nepakankamos gamybos gebos ar gamybos pajėgumų arba dėl techninių priežasčių, arba

b) dėl prašymo vykdymo arba jo įvykdymo ekonominės veiklos vykdytojas patirtų nepagrįstą ekonominę naštą ir jam kiltų ypatingų sunkumų, įskaitant didelę riziką, susijusią su veiklos tęstinumu.

13. Kai Sąjungoje įsisteigusiam ekonominės veiklos vykdytojui taikoma trečiosios valstybės priemonė, apimanti pirmenybinį prašymą dėl kilus krizei svarbaus gynybos produkto, jis apie tai praneša Komisijai. Komisija apie tai, kad esama tokių priemonių, informuoja Valdybą. Kai aktualu, Komisija gali konsultuotis su Valdyba dėl visų tinkamų veiksmų, kurių reikia imtis reaguojant į tą priemonę.

14. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis kiekvienos valstybės narės teisei apsaugoti savo gyvybinius saugumo interesus, laikantis SESV 346 straipsnio 1 dalies b punkto.

67 straipsnis

Kilus krizei svarbių gynybos produktų siuntimas ES viduje

1. Tarybai laikantis 64 straipsnio 4 dalies aktyvavus priemonę pagal šį straipsnį ir nedarant poveikio Direktyvai 2009/43/EB bei valstybių narių prerogatyvoms pagal tą direktyvą, valstybės narės užtikrina, kad su siuntimu ES viduje susijusios paraiškos būtų nagrinėjamos veiksmingai ir laiku. Tuo tikslu visos atitinkamos nacionalinės institucijos užtikrina, kad tokios paraiškos būtų tvarkomos kuo greičiau, kiek tai teisiškai įmanoma. Šio reglamento 64 straipsnio 4 dalyje nurodytame Tarybos įgyvendinimo akte nurodomas laikotarpis, per kurį atitinkamos nacionalinės institucijos, iš pareiškėjo gavusios visą reikiamą informaciją, turi išnagrinėti paraiškas. Tas laikotarpis negali būti ilgesnis kaip dvi savaitės.

2. Valstybei narei pagal Direktyvos 2009/43/EB 4 straipsnio 8 dalį nustačius eksporto apribojimus komponentams, kurie yra kilus krizei svarbūs produktai, ta valstybė narė nereikalauja papildomų leidimų atitinkamiems komponentams ES viduje persiųsti, jei gavėjas pateikia naudojimo deklaraciją, kurioje deklaruoja, kad komponentai, kuriems taikoma ta siuntimo licencija, yra arba turi būti integruoti į gynybos produktą ir todėl negali būti siunčiami arba eksportuojami. Tai nedaro poveikio gavėjų pareigoms, nustatytoms Direktyvos 2009/43/EB 10 straipsnyje.

68 straipsnis

Parama neatidėliotiniems gynybos inovacijų veiksmams

Tarybai laikantis 64 straipsnio 4 dalies aktyvavus priemonę pagal šį straipsnį, tinkamais finansuoti pagal Programą laikomi inovacijų veiksmai, susiję su viena iš toliau nurodytų veiklos rūšių:

a) veikla, kuria siekiama labai sutrumpinti gynybos produktų pristatymo laikotarpį;

b) veikla, kuria siekiama gerokai supaprastinti gynybos produktų technines specifikacijas, kad būtų sudarytos sąlygos jų masinei gamybai;

c) veikla, kuria siekiama gerokai supaprastinti gynybos produktų gamybos procesą, kad būtų sudarytos sąlygos jų masinei gamybai, arba

d) veikla, kuria siekiama pakeisti komponentus alternatyvomis, kurios yra prieinamos Sąjungoje arba kurias galima lengvai pritaikyti, arba kurias laiku gali sukurti ekonominės veiklos vykdytojai Sąjungoje.

69 straipsnis

Sertifikavimas

1. Tarybai laikantis 64 straipsnio 4 dalies aktyvavus priemonę pagal šį straipsnį, valstybės narės užtikrina, kad administracinės procedūros, susijusios su kilus krizei svarbių gynybos produktų sertifikavimu ir prireikus tokių produktų techniniu pritaikymu, būtų atliekamos kuo greičiau, laikantis jų taikomų nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų.

2. Kilus krizei svarbių gynybos produktų sertifikavimui suteikiamas aukščiausios galimos svarbos statusas, kai toks statusas yra numatytas nacionalinėje teisėje.

3. Aktyvavus šią priemonę, valstybėje narėje sertifikuoti kilus krizei svarbūs gynybos produktai laikomi sertifikuotais kitoje valstybėje narėje ir jiems netaikoma papildoma kontrolė.

4. 64 straipsnio 4 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte gali būti nustatytos tikslesnės nuostatos dėl šios priemonės taikymo srities.

5. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis kiekvienos valstybės narės teisei apsaugoti savo gyvybinius saugumo interesus, laikantis SESV 346 straipsnio 1 dalies b punkto.

70 straipsnis

Spartesnis leidimų išdavimo procedūrų vykdymas nacionaliniu lygmeniu

Tarybai laikantis 64 straipsnio 4 dalies aktyvavus priemonę pagal šį straipsnį, kilus krizei svarbių gynybos produktų tiekimo saugumas gali būti laikomas įpareigojančia svarbesnio viešojo intereso priežastimi, kaip tai suprantama Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalyje bei 16 straipsnio 1 dalies c punkte ir Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalyje. Todėl susijusių gamybos objektų planavimas, statyba ir eksploatavimas gali būti laikomi svarbesniu viešuoju interesu, jei tenkinamos kitos tose nuostatose nustatytos sąlygos.

71 straipsnis

Kilus krizei svarbių gynybos produktų gamybos tęstinumas

1. Tarybai laikantis 64 straipsnio 4 dalies aktyvavus priemonę pagal šį straipsnį ir kai atitinkamai gamybos veiklai taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB ([46]), valstybės narės gali nuspręsti pasinaudoti Direktyvos 2003/88/EB 17 straipsnio 3 dalyje numatytomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis arba skatinti jomis pasinaudoti ekonominės veiklos vykdytojus, kurių gamybos vietos yra jų teritorijoje ir kurie gamina atitinkamus kilus krizei svarbius gynybos produktus, kad būtų galima ilginti pamainų darbo laiką ir taip sudaryti palankesnes sąlygas atitinkamų kilus krizei svarbių gynybos produktų gamybos tęstinumui, jei jos mano, kad tai būtina šio reglamento tikslams pasiekti.

2. Jei reikalingas išankstinis leidimas, visos atitinkamos nacionalinės institucijos užtikrina, kad ekonominės veiklos vykdytojų, gaminančių kilus krizei svarbius gynybos produktus, prašymai pasinaudoti 1 dalyje nurodytomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis būtų nagrinėjami kuo greičiau, kiek tai teisiškai įmanoma.

5 SKIRSNIS

SANKCIJOS

72 straipsnis

Sankcijos

1. Kai Komisija mano, kad tai būtina ir proporcinga, ji įgyvendinimo aktais gali ekonominės veiklos vykdytojams, kurie yra prašymų pateikti informaciją pagal 62 straipsnį adresatai arba kuriems taikoma kuri nors iš pareigų informuoti Komisiją apie trečiosios valstybės nustatytą pareigą pagal 63 straipsnio 17 dalį ir 66 straipsnio 13 dalį arba teikti pirmenybę kilus krizei svarbių produktų gamybai pagal 63 ir 66 straipsnius, paskirti:

a) baudas, neviršijančias 300 000 EUR, jei ekonominės veiklos vykdytojas tyčia arba dėl didelio aplaidumo, atsakydamas į prašymą, pateiktą pagal 62 straipsnio 1 dalį, pateikia neteisingą, neišsamią ar klaidinančią informaciją arba nepateikia informacijos per nustatytą terminą, laikantis 62 straipsnio 9 dalies;

b) baudas, neviršijančias 150 000 EUR, jei ekonominės veiklos vykdytojas tyčia arba dėl didelio aplaidumo nevykdo pareigos informuoti Komisiją apie trečiosios valstybės nustatytą pareigą pagal 63 straipsnio 17 dalį ir 66 straipsnio 13 dalį;

c) periodines baudas, neviršijančias 1,5 % praėjusių finansinių metų vidutinės dienos apyvartos už kiekvieną darbo dieną, kai nevykdoma pareiga, skaičiuojant nuo sprendime, kuriuo buvo pateiktas pirmenybinis užsakymas, nustatytos dienos, jei ekonominės veiklos vykdytojas tyčia arba dėl didelio aplaidumo nevykdo pareigos pirmenybę teikti kilus krizei svarbių produktų gamybai pagal 63 straipsnio 9 dalį, laikantis 63 straipsnio 18 dalies, ir jei atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas, kuriam pagal šį punktą paskirta periodinė bauda, yra MVĮ, periodinės baudos neviršija 0,5 % jo praėjusių finansinių metų vidutinės dienos apyvartos;

([46]) 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 299, 2003 11 18, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/88/oj).

d) baudas, neviršijančias 300 000 EUR, jei ekonominės veiklos vykdytojas tyčia arba dėl didelio aplaidumo nevykdo pareigos teikti pirmenybę kilus krizei svarbių produktų gamybai pagal 63 straipsnio 8 dalį ir 66 straipsnio 6 dalį, laikantis atitinkamai 63 straipsnio 18 dalies ir 66 straipsnio 12 dalies.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 77 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Prieš priimdama sprendimą pagal šio straipsnio 1 dalį, Komisija atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui suteikia galimybę būti išklausytam pagal 75 straipsnį. Siekdama nustatyti, ar baudos arba periodinės baudos yra būtinos ir proporcingos, Komisija atsižvelgia į visus ekonominės veiklos vykdytojo pateiktus tinkamai motyvuotus pagrindimus.

3. Nustatydama baudos ar periodinės baudos dydį, Komisija atsižvelgia į pažeidimo pobūdį, sunkumą ir trukmę, be kita ko, kalbant apie atvejus, kai nevykdoma pareiga priimti 63 straipsnio 9 dalyje nurodytą pirmenybinį užsakymą ar teikti jam pirmenybę arba priimti 63 straipsnio 7 dalyje arba 66 straipsnio 6 dalyje nurodytą pirmenybinį prašymą ar teikti jam pirmenybę, į tai, ar ekonominės veiklos vykdytojas pirmenybinį užsakymą ar pirmenybinį prašymą yra iš dalies įvykdęs.

4. Baudos priskiriamos išorės asignuotosioms pajamoms, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje, ir nukreipiamos paramos Ukrainai priemonei.

73 straipsnis

Sankcijų skyrimo senaties terminas

1. 72 straipsniu Komisijai suteiktiems įgaliojimams taikomi šie senaties terminai:

a) dveji metai, jei pažeidžiamos nuostatos dėl prašymų pateikti informaciją pagal 62 straipsnio 1 dalį;

b) dveji metai, jei pažeidžiamos nuostatos dėl informavimo pareigų pagal 63 straipsnio 17 dalį ir 66 straipsnio 13 dalį;

c) treji metai, jei pažeidžiamos nuostatos dėl pareigos teikti pirmenybę kilus krizei svarbių produktų gamybai pagal 63 ir 66 straipsnius.

2. 1 dalyje nurodyti senaties terminai skaičiuojami nuo tos dienos, kurią padarytas pažeidimas. Jeigu pažeidimai yra tęstiniai arba kartotiniai, senaties terminai pradedami skaičiuoti nuo tos dienos, kurią padarytas paskutinis pažeidimas.

3. Bet kokiais veiksmais, kurių imasi Komisija ar valstybių narių kompetentingos institucijos, siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento, nutraukiamas senaties terminas.

4. Senaties termino nutraukimas taikomas visoms šalims, kurios laikomos atsakingomis už dalyvavimą padarant pažeidimą.

5. Po kiekvieno senaties termino nutraukimo tas senaties terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo. Tačiau senaties terminas sueina ne vėliau kaip tą dieną, kurią baigiasi dvigubam senaties terminui lygus laikotarpis, per kurį Komisija neskyrė baudos ar periodinės baudos. Tas laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek senaties termino skaičiavimas laikinai sustabdomas dėl to, kad dėl Komisijos sprendimo vyksta procesas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme.

74 straipsnis

Sankcijų vykdymo užtikrinimo senaties terminas

1. Komisijos įgaliojimams užtikrinti pagal 72 straipsnį priimtų sprendimų vykdymą taikomas trejų metų senaties terminas.

2. Senaties terminas pradedamas skaičiuoti tą dieną, kai sprendimas tampa galutinis.

3. Baudų ar periodinių baudų išieškojimo senaties termino skaičiavimas nutraukiamas:

a) pranešimu apie sprendimą, kuriuo keičiamas pirminis baudos ar periodinės baudos dydis arba atmetamas prašymas dėl pakeitimo;

b) Komisijos ar Komisijos prašymu veikiančios valstybės narės veiksmu, kuriuo siekiama užtikrinti, kad bauda ar periodinė bauda būtų sumokėta.

4. Po kiekvieno 3 dalyje nurodyto senaties termino nutraukimo senaties terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo.

5. Baudų ir periodinių baudų išieškojimo senaties termino skaičiavimas laikinai sustabdomas tol, kol:

a) nesibaigė baudai sumokėti skirtas laikas;

b) mokėjimo išieškojimas laikinai sustabdytas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimu.

75 straipsnis

Teisė būti išklausytam dėl baudų ar periodinių baudų skyrimo

1. Prieš priimdama sprendimą pagal 72 straipsnį, Komisija užtikrina, kad atitinkamiems ekonominės veiklos vykdytojams būtų suteikta galimybė pateikti pastabas dėl:

a) Komisijos preliminarių išvadų, įskaitant visus klausimus, dėl kurių Komisija yra pareiškusi prieštaravimų;

b) priemonių, kurių Komisija gali ketinti imtis atsižvelgdama į preliminarias išvadas, nurodytas šios dalies a punkte.

2. Atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai Komisijai gali pateikti savo pastabas dėl Komisijos preliminarių išvadų per laikotarpį, kurį Komisija nustato savo preliminariose išvadose ir kuris negali būti trumpesnis kaip 14 darbo dienų.

3. Komisija baudų ar periodinių baudų skyrimą grindžia tik prieštaravimais, dėl kurių atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai galėjo pateikti pastabų.

4. Kai Komisija atitinkamiems ekonominės veiklos vykdytojams praneša apie savo preliminarias išvadas, kaip nurodyta 1 dalyje, ji, jei to prašoma, suteikia galimybę susipažinti su Komisijos byla, laikantis sutarto atskleidimo sąlygų, atsižvelgiant į teisėtą ekonominės veiklos vykdytojų interesą apsaugoti savo komercines paslaptis arba siekdama išsaugoti bet kurio asmens komercines paslaptis ar kitą konfidencialią informaciją. Teisė susipažinti su byla netaikoma konfidencialiai informacijai ir Komisijos ar valstybių narių institucijų vidaus dokumentams, visų pirma susirašinėjimui tarp Komisijos ir valstybių narių institucijų. Jokie šios dalies reikalavimai netrukdo Komisijai atskleisti ir naudoti informaciją, reikalingą pažeidimui įrodyti.

6 SKIRSNIS

GYNYBOS TIEKIMO SAUGUMO VALDYBA

76 straipsnis

Gynybos tiekimo saugumo valdyba

1. Įsteigiama Gynybos tiekimo saugumo valdyba (toliau – Valdyba).

2. Bendroji Valdybos užduotis – padėti Komisijai ir teikti jai rekomendacijas pagal šį skyrių.

3. Komisija užtikrina, kad Valdybą pasiektų reguliarus informacijos apie visas planuojamas priemones ir apie priemones, kurių imtasi pagal 60 arba 64 straipsnius įvedus tiekimo krizės padėtis, srautas. Reikiamą informaciją Komisija teikia per saugią IT sistemą.

4. Pasirengimo tiekimo krizės padėčiai, nurodytai 60 arba 64 straipsniuose, ir reagavimo į ją tikslais Valdyba padeda Komisijai:

a) analizuoti valstybių narių arba Komisijos surinktą kilus krizei svarbią informaciją;

b) įvertinti galimas pasirengimo priemones;

c) įvertinti, ar tenkinami tiekimo krizės padėčių, nurodytų 60 arba 64 straipsniuose, įvedimo arba panaikinimo kriterijai;

d) sudaryti palankesnes sąlygas su valstybėmis narėmis suderintiems veiksmams;

e) teikti gaires dėl priemonių, pasirinktų siekiant reaguoti į 60 arba 64 straipsnyje nurodytas tiekimo krizes Sąjungos lygmeniu, įgyvendinimo, be kita ko, dėl 62 ir 63 ir 65–71 straipsniuose nurodytų priemonių aktyvavimo;

f) valstybėms narėms nurodyti konkrečias atsakomąsias priemones, kad būtų užtikrintas kilus krizei svarbių produktų prieinamumas ir tiekimas laiku;

g) sudaryti palankesnes sąlygas keistis informacija ir ja dalytis, be kita ko, su kitomis kilus krizei svarbiomis įstaigomis Sąjungos lygmeniu, taip pat, atitinkamai, su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis ir pramonės, pilietinės visuomenės ir akademinės bendruomenės atstovais;

h) nustatyti temas, kurias aktualu nagrinėti atliekant testavimus nepalankiausiomis sąlygomis;

i) parengti kilus krizei svarbių produktų identifikavimo sistemą ir metodiką, taip pat ankstyvojo perspėjimo rodiklių sąrašą;

j) atlikti kilus krizei svarbių produktų ir ankstyvojo perspėjimo rodiklių analizę;

k) įvertinti, ar tiekimo krizės padėties pratęsimas yra būtinas ir proporcingas ir ar atšaukimas yra tikslingas;

l) įvertinti stebėsenos rezultatus ir, kai tikslinga, nustatyti galimus bendro intereso klausimų sprendimus ir

m) nustatyti, kaip dažnai tinkama atlikti testavimus nepalankiausiomis sąlygomis.

5. Valdybą sudaro visų valstybių narių, Komisijos, vyriausiojo įgaliotinio ir EGA atstovai. Jai bendrai pirmininkauja Komisijos atstovas ir rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės atstovas. Valdybos sekretoriato paslaugas užtikrina Komisija. Balsavimo teises turi tik valstybės narės.

6. Bendrapirmininkiai stebėtojų teisėmis dalyvauti Valdybos posėdžiuose pakviečia Europos Parlamento atstovus.

7. Asocijuotosios valstybės turi teisę tapti Valdybos narėmis be balsavimo teisių Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytomis sąlygomis.

8. Valdyba posėdžiauja, kai to reikia dėl susidariusios padėties, paprašius Komisijai, valstybei narei ar asocijuotajai valstybei, tapusiai Valdybos nare. Ji priima savo darbo tvarkos taisykles, remdamasi Komisijos pateiktu pasiūlymu. Tose darbo tvarkos taisyklėse nustatomi mechanizmai, kuriais būtų užtikrinamas geras Valdybos veikimas jai vykdant savo užduotis, be kita ko, numatant ginčų sprendimo procedūras, susijusias su galimais bendrapirmininkių tarpusavio ginčais.

9. Valdyba Komisijos prašymu arba savo iniciatyva gali teikti rekomendacijas. Valdyba stengiasi rasti sprendimus, kuriems būtų kuo plačiau pritariama.

10. Valdyba bent kartą per metus kviečia nacionalinių gynybos pramonės asociacijų atstovus ir atrinktus pramonės atstovus stebėtojų teisėmis dalyvauti jos darbe, atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti subalansuotą geografinį atstovavimą. Kai įvedama 60 arba 64 straipsnyje nurodyta tiekimo krizės padėtis, Valdyba kviečia, kai aktualu, aukšto lygio pramonės atstovus stebėtojų teisėmis dalyvauti Valdybos specialios sudėties posėdyje, kad aptartų klausimus, susijusius su kilus krizei svarbiais produktais arba, jei pagal 64 straipsnį įvedama su saugumu susijusi tiekimo krizės padėtis, su atitinkamais gynybos produktais.

11. Valdyba į atitinkamus savo posėdžius stebėtojų teisėmis kviečia dalyvauti kitų kilus krizei svarbių Sąjungos lygmens įstaigų atstovus.

12. Valdyba, kai aktualu, laikydamasi savo darbo tvarkos taisyklių ir deramai atsižvelgdama į Sąjungos bei jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesus, dalyvauti posėdžiuose stebėtojo teisėmis kviečia Ukrainos atstovą.

13. Komisija užtikrina įtraukumą ir suteikia Valdybos nariams vienodas galimybes susipažinti su informacija, kad Valdybos sprendimų priėmimo procesas atspindėtų visų valstybių narių padėtį ir poreikius. Valdyba imasi būtinų priemonių, siekdama užtikrinti saugų įslaptintos ir neskelbtinos informacijos valdymą ir tvarkymą pagal 79 ir 80 straipsnius.

14. Komisija savo iniciatyva arba Valdybos pasiūlymu gali sudaryti *ad hoc* darbo grupes, kurios padėtų Valdybos darbe nagrinėjant konkrečius klausimus, remiantis 1 dalyje nurodytomis užduotimis. Valstybės narės paskiria ekspertus į darbo grupes. Į tokių darbo grupių posėdžius gali būti kviečiama EGA.

15. Komisija sudaro darbo grupę, kaip tai suprantama 14 dalyje, dėl teisinių, reguliavimo ir administracinių kliūčių. Šios darbo grupės tikslai:

a) nustatyti esamas arba galimas teisines, reguliavimo ir administracines kliūtis tarptautiniu, Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis siekiant 1 straipsnio 2 dalies 6 punkte išvardytų tikslų;

b) rasti galimus nustatytų kliūčių įveikimo sprendimus ir nustatyti jų švelninimo priemones.

VIII SKYRIUS

VALDYMAS, VERTINIMAS IR KONTROLĖ

77 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. EGA kviečiama stebėtojos teisėmis komitetui teikti savo nuomonę ir ekspertines žinias. Europos išorės veiksmų tarnyba taip pat kviečiama dalyvauti komiteto darbe.

3. Komisija savo iniciatyva arba vienos ar daugiau valstybių narių prašymu gali, kai aktualu, pakviesti Ukrainos atstovus dalyvauti komiteto posėdžiuose. Ukrainos atstovai nedalyvauja komiteto svarstymuose ir nedalyvauja komitetui balsuojant.

4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

5. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

78 straipsnis

Finansavimo susitarimas su Ukraina

1. Komisija su Ukraina sudaro finansavimo susitarimą, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 114 straipsnio 2 dalyje, dėl šiame reglamente nustatytų veiksmų, susijusių su Ukraina arba Ukrainoje įsisteigusiais teisės subjektais, gaunančiais Sąjungos lėšas, įgyvendinimo.

2. Su Ukraina sudarytu finansavimo susitarimu ir sutartimis bei susitarimais, pasirašytais su Ukrainoje įsisteigusiais teisės subjektais, gaunančiais Sąjungos lėšas, užtikrinama, kad būtų galima įvykdyti Finansinio reglamento 129 straipsnyje nustatytas pareigas.

3. Finansavimo susitarime nustatomos Ukrainos valdžios institucijų ir įstaigų, kurioms pavestos biudžeto vykdymo užduotys, pareigos imtis visų būtinų priemonių, įskaitant teisėkūros, reguliavimo ir administracines priemones, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo, skaidrumo ir nediskriminavimo principų, kad valdant Sąjungos lėšas būtų užtikrintas Sąjungos veiksmų matomumas, kad būtų vykdomi tinkami kontrolės ir audito įsipareigojimai ir prisiimamos iš to kylančios pareigos, taip pat būtų apsaugoti Sąjungos finansiniai interesai, visų pirma nustatant išsamias įgyvendinamąsias nuostatas dėl:

a) veiklos, susijusios su Sąjungos finansavimo pagal paramos Ukrainai priemonę kontrole, priežiūra, stebėsena, vertinimu, ataskaitų teikimu ir auditu, taip pat dėl veiklos, susijusios su tyrimais, kovos su sukčiavimu priemonėmis ir bendradarbiavimu;

b) mokesčių, muitų ir rinkliavų taisyklių pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/947 ([47]) 27 straipsnio 9 ir 10 dalis;

c) Komisijos teisės stebėti Ukrainoje įsisteigusių teisės subjektų pagal šį reglamentą vykdomą veiklą per visą projekto ciklą, įskaitant bendradarbiavimą bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų srityje, stebėtojos teisėmis atitinkamai dalyvauti toje veikloje ir teikti rekomendacijas dėl tokios veiklos tobulinimo, taip pat Ukrainos valdžios institucijų įsipareigojimo dėti visas pastangas įgyvendinti tokias Komisijos rekomendacijas ir teikti ataskaitas dėl šio įgyvendinimo;

d) 83 straipsnio 2 dalyje nurodytų pareigų, įskaitant tikslias Ukrainos atliekamo duomenų rinkimo ir Komisijos bei Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) prieigos prie tokių duomenų taisykles ir terminus;

e) įslaptintos informacijos apsaugos ir tvarkymo laikantis taikytinų taisyklių;

f) nuostatų dėl asmens duomenų apsaugos.

4. Finansavimas Ukrainai skiriamas tik įsigaliojus finansavimo susitarimui ir šalims įgyvendinus jame nustatytiems reikalavimams įgyvendinti būtinus veiksmus.

5. Komisija užtikrina, kad iš jos pusės būtų imtasi visų būtinų priemonių, kad finansavimo susitarimas įsigaliotų ne vėliau kaip 2026 m. liepos 1 d.

79 straipsnis

Įslaptintos informacijos apsauga

1. Įslaptinta informacija, kuri yra sukuriama, tvarkoma, saugoma arba kuria yra keičiamasi arba dalijamasi pagal šį reglamentą, saugoma laikantis saugumo taisyklių, nustatytų atitinkamai Komisijos sprendime (ES, Euratomas) 2015/444 ([48]) arba Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių susitarime dėl įslaptintos informacijos, kuria keičiamasi Europos Sąjungos interesais, apsaugos.

2. Dalyvaujančios valstybės narės nusprendžia, kas yra įslaptintos įgytos informacijos, sukurtos įgyvendinant 10 straipsnyje išvardytus reikalavimus atitinkančius veiksmus, rengėjas.

3. Komisija turi turėti prieigą prie įslaptintos informacijos, būtinos jai pagal šį reglamentą paskirtoms užduotims, susijusioms su 10 straipsnyje išvardytais reikalavimus atitinkančiais veiksmais, vykdyti.

4. SEAP kontekste 45 straipsnio 1 dalies n punkte nurodytos įslaptintos informacijos apsaugos taisyklės turi atitikti šio straipsnio 1 dalį.

5. Kai SEAP narės ar stebėtojos yra asocijuotosios valstybės arba Ukraina, tokios SEAP užtikrina apsaugos lygį, kuris yra lygiavertis apsaugos lygiui, užtikrinamam Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių susitarimu dėl įslaptintos informacijos, kuria keičiamasi Europos Sąjungos interesais, apsaugos.

6. Veiksmui skirtą taikytiną saugumo sistemą dalyvaujančios valstybės narės įdiegia ne vėliau kaip prieš pasirašant susitarimą dėl dotacijos arba sutartį. Atitinkami dokumentai sudaro neatsiejamą susitarimo dėl dotacijos arba sutarties dalį.

([47]) 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

([48]) 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

7. Komisija sukuria sistemą, kurios saugumas būtų akredituotas pagal Sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos Komisijai ir valstybėms narėms bei asocijuotosioms valstybėms, kai tinkama, keistis įslaptinta informacija su pareiškėjais ir lėšų gavėjais.

80 straipsnis

Informacijos konfidencialumas

1. Taikant šį reglamentą gauta informacija naudojama tik tuo tikslu, kuriuo jos buvo prašyta.

2. Valstybės narės, Komisija, Europos išorės veiksmų tarnyba ir EGA užtikrina komercinių ir verslo paslapčių ir kitos neskelbtinos informacijos, gautos ir sukurtos taikant šį reglamentą, apsaugą pagal Sąjungos teisę ir atitinkamą nacionalinę teisę.

3. Informaciją, kurioje yra subjekto duomenų arba komercinių paslapčių, Komisija tvarko ne mažiau griežtai nei tvarko neskelbtiną informaciją, įskaitant būtinybės žinoti principo taikymą ir tinkamos šifruotos aplinkos naudojimą tokios informacijos tvarkymui bei dalijimuisi ja.

81 straipsnis

Asmens duomenų apsauga

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2002/58/EB ([49]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentams (ES) 2016/679 ([50]) bei (ES) 2018/1725 ([51]).

82 straipsnis

Auditai

Asmenų ar subjektų, įskaitant kitus nei Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ar agentūrų įgaliotus asmenis ar subjektus, atliktais Sąjungos įnašo naudojimo auditais grindžiamas bendras užtikrinimas pagal Finansinio reglamento 127 straipsnį. Pagal SESV 287 straipsnį Europos Audito Rūmai tikrina visų Sąjungos pajamų ir išlaidų sąskaitas.

83 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Jei Programos veikloje pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą priimto sprendimo arba kitos teisinės priemonės pagrindu dalyvauja asocijuotoji valstybė, ji suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Europos Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

2. 78 straipsnyje nurodytame susitarime numatomos Ukrainos pareigos:

a) imtis tinkamų priemonių siekiant užkirsti kelią Sąjungos finansiniams interesams kenkiantiems pažeidimams, sukčiavimui, korupcijai ir interesų konfliktams, juos nustatyti ir ištaisyti, siekiant aptikti dvigubą finansavimą ir jo išvengti ir siekiant imtis teisinių veiksmų neteisėtai pasisavintoms lėšoms susigrąžinti;

([49]) 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([50]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([51]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

b) reguliariai tikrinti, kad suteiktas finansavimas būtų naudojamas laikantis taikytinų taisyklių, visų pirma susijusių su pažeidimų, sukčiavimo, korupcijos ir interesų konfliktų prevencija, nustatymu ir ištaisymu;

c) kartu su mokėjimo pagal paramos Ukrainai priemonę prašymu pateikti deklaraciją, kad lėšos buvo naudojamos laikantis patikimo finansų valdymo principo ir pagal numatytą paskirtį ir buvo tinkamai valdomos, visų pirma laikantis Ukrainos taisyklių, papildytų tarptautiniais standartais dėl pažeidimų, sukčiavimo, korupcijos ir interesų konfliktų prevencijos, nustatymo ir ištaisymo;

d) aiškiai įgalioti Komisiją, OLAF, Europos Audito Rūmus ir, kai taikytina, Europos prokuratūrą naudotis savo teisėmis, kaip numatyta Finansinio reglamento 129 straipsnio 1 dalyje, taikant proporcingumo principą.

84 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo lėšų kilmę ir užtikrina to finansavimo matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus) teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

2. Komisija vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus šio reglamento, veiksmų, kurių imtasi pagal šį reglamentą, ir gautų rezultatų atžvilgiu.

3. Programai ir paramos Ukrainai priemonei skirtais finansiniais ištekliais prisidedama prie institucinio informavimo apie Sąjungos politinius prioritetus tiek, kiek tie prioritetai yra susiję su 4 ir 22 straipsniuose nurodytais tikslais.

4. Programai ir paramos Ukrainai priemonei skirtais finansiniais ištekliais gali būti prisidedama prie sklaidos veiklos, ryšių užmezgimo renginių ir informuotumo didinimo veiklos organizavimo, visų pirma siekiant atverti tiekimo grandines, kad būtų skatinamas tarpvalstybinis MVĮ dalyvavimas.

85 straipsnis

Stebėsena, vertinimas ir peržiūra

1. Komisija vykdo reguliarią Programos ir paramos Ukrainai priemonės įgyvendinimo stebėseną ir Europos Parlamentui bei Tarybai kasmet teikia ataskaitas apie padarytą pažangą, be kita ko, apie MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių dalyvavimo lygį, ir apie bendras Programos ir paramos Ukrainai priemonės išlaidas, suskirstytas pagal veiksmų rūšį ir Sąjungos įnašo formą.

Komisija įdiegia būtinas stebėsenos priemones, užtikrinančias, kad Programos ir paramos Ukrainai priemonės įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku. Tuo tikslu Sąjungos lėšų gavėjams ir, kai tinkama, valstybėms narėms gali būti nustatyti proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

2. Ne vėliau kaip 2027 m. birželio 30 d. Komisija, kai tinkama, remdamasi rodikliais, parengia ataskaitą, kurioje pateikiamas šiame reglamente nustatytų priemonių įgyvendinimo bei jų rezultatų vertinimas ir kurioje įvertinamas poreikis galimai peržiūrėti šį reglamentą. Vertinimo ataskaita grindžiama konsultacijomis su valstybėmis narėmis ir pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais ir joje įvertinamas šio reglamento indėlis į pažangą, padarytą didinant Sąjungoje bendradarbiaujant įsigytos gynybos įrangos vertę, ES vidaus prekybos gynybos produktais vertę ir valstybių narių investicijų į gynybos produktus, įsigytus Sąjungoje, vertę.

3. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, prie kurios, kai tikslinga, pridedami atitinkami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

86 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2025 m. gruodžio 16 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkė*
R. METSOLA	M. BJERRE

Dėl šio reglamento padaryti trys pareiškimai, juos galima rasti OL C, C/2025/6783, 2025 12 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6783/oj, OL C, C/2025/6784, 2025 12 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6784/oj ir OL C, C/2025/6785, 2025 12 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6785/oj.